

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΈΤΟΥΣ 2013-2014**

Αγαπητέ φοιτητή/φοιτήτρια, Θερμά Συγχαρητήρια!

Μαζί με όλα τα μέλη του Τμήματος, συμμεριζόμαστε τη χαρά που ασφαλώς σου δίνει η επιβράβευση των προσπαθειών σου που είχαν ως απτό αποτέλεσμα την επιτυχία σου να γίνεις δεκτός/τή στο Τμήμα Κοινωνιολογίας όπου σας περιμένει μια συναρπαστική εμπειρία μάθησης και προσωπικής ανάπτυξης.

Το προσωπικό του Τμήματος, διδακτικό, τεχνικό και διοικητικό, φιλοδοξεί να κάνει τις σπουδές σου δημιουργικές και άνετες. Σε υποδέχεται περισσότερο ως συνεργάτη σε μια κοινή προσπάθεια για την καλλίτερη δυνατή εξυπηρέτηση της επιστήμης μας, παρά ως ‘μαθητή’ που θα καθίσει στο θρανίο ενώ εμείς θα στεκόμαστε στην έδρα. Άλλωστε αυτή είναι και η πεμπτούσια της ακαδημαϊκής ζωής που τώρα αρχίζεις: Η δημιουργική συνεργασία μέσα σε μια ατμόσφαιρα κοινών σκοπών και φιλοδοξιών.

Στο συνοπτικό αυτό τόμο θα βρεις τις απαραίτητες πληροφορίες που θα χρειαστείς για το ξεκίνημά σας. Είμαι βέβαιος ότι θα χρειαστείς περισσότερες και λεπτομερέστερες καθώς θα εντάσσεται στην σπουδαστική καθημερινότητά σου. Μη διστάσεις να ζητήσεις τη συνδρομή μας. Είμαστε εδώ πρόθυμοι να βοηθήσουμε όπου χρειαστεί.

Ο Οδηγός αυτός απευθύνεται και στους υποψήφιους φοιτητές προκειμένου να ενημερωθούν για το στόχο και το περιεχόμενο των σπουδών στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και να είναι έτσι περισσότερο πληροφορημένοι στην απόφαση επιλογής της Επιστήμης που θα σπουδάσουν.

Εκφράζουμε θερμές ευχαριστίες στους Συναδέλφους Μανούσο Μαραγκουδάκη και Μάνο Σαββάκη για το χρόνο που διέθεσαν στη συγγραφή του Οδηγού αυτού και για το επιτυχές αποτέλεσμα της πολύμηνης προσπάθειάς τους ως και σε όλα τα μέλη ΔΕΠ, το Διοικητικό και Τεχνικό Προσωπικό του Τμήματος για τη διάθεση κειμένων που τους αφορούσαν και για τις πολύτιμες παρατηρήσεις τους.

Μυτιλήνη, Απρίλιος 2014

Ο Πρόεδρος Τμήματος

Καθηγητής
ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	6
1. Ίδρυση και Ανάπτυξη	6
2. Διοίκηση	8
3. Το Ακαδημαϊκό Προσωπικό	9
3.1 Μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού	9
3.2 Διδάσκοντες βάσει του Π.Δ 407/80	10
3.3 Μέλη Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π)	10
3.4 Μέλη Ειδικού Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Δ.Ι.Π)	10
4. Διοικητικές Υπηρεσίες	10
5. Υποδομή	11
5.1 Κτιριακή Υποδομή του Τμήματος Κοινωνιολογίας	11
5.2 Βιβλιοθήκη	11
5.3 Το Κέντρο Υπολογιστών	12
5.4 Το Δίκτυο Πληροφορικής ΑΙΓΑΙΟ-NET	12
II. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟ ΠΑΝ/ΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	14
1. Ίδρυση του Τμήματος	14
2. Όργανα του Τμήματος	14
2.1 Η Γενική Συνέλευση	14
2.2 Ο Πρόεδρος	15
2.3 Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.)	15
2.4 Τα Εργαστήρια και οι Μελλοντικοί Ακαδημαϊκοί Τομείς του Τμήματος	15
3. Αρχές και Δομή του Προγράμματος Σπουδών	21
4. Ο Θεσμός του Συμβούλου Σπουδών	22
5. Προσφερόμενα Μαθήματα	22

III. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	28
IV. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	60
1. ΜΠΣ Τοπική Ανάπτυξη και Κοινωνική Συνοχή, http://www.soc.aegean.gr/index.php/gr-metaptixiaka-ps/gr-etkas	60
2. ΜΠΣ Ευρωπαϊκές Κοινωνίες και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση, http://www.soc.aegean.gr/index.php/gr-metaptixiaka-ps/gr-ekeo	63
3. ΜΠΣ Πόλη και Περιβάλλον. Εφαρμοσμένη και Κλινική Κοινωνιολογία, http://www.soc.aegean.gr/index.php/gr-metaptixiaka-ps/gr-rpekk	65
V. ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	66
1. Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό	66
2. Διοικητικό και Τεχνικό Προσωπικό	83
VI. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ (Αποσπάσματα από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου)	84
VII. ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗ	86
1. Προοπτικές Ζωής	86
2. Προοπτικές του Νέου Κοινωνιολόγου	86
VIII. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	88
1. Φοιτητική Μέριμνα	88
2. Η πόλη της Μυτιλήνης, Έδρα του Τμήματος Κοινωνιολογίας	91
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	92
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ	106

I. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

1. Ίδρυση και Ανάπτυξη

Η Ίδρυση του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ιστορικά, έχει τις ρίζες της στα 1918, όταν, στο ευρύτερο πλαίσιο των εθνικών και οικονομικών ανακατατάξεων που ακολούθησαν την ανακωχή του Μούδρου (17/30 Οκτώβρη 1918), η Ελλάδα εξουσιοδοτείται από το Συμβούλιο των Τεσσάρων Μεγάλων Δυνάμεων, τον Απρίλιο του 1919, να καταλάβει στρατιωτικά την περιοχή της Σμύρνης. Παρόλα αυτά το Πανεπιστήμιο Αιγαίου δεν μπόρεσε ποτέ να λειτουργήσει λόγω της Μικρασιατικής καταστροφής.

Το σημερινό Πανεπιστήμιο Αιγαίου επανιδρύθηκε το 1984, είναι ένα από τα νεότερα Πανεπιστήμια στην Ελλάδα και προορίζεται να καλλιεργήσει νέα πεδία έρευνας και γνώσης σε οργανική σχέση με τον πολιτισμό, την κοινωνία και την οικονομία του ευρύτερου χώρου του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου. Η ίδρυσή του ανταποκρίνεται σε μια εδραιωμένη πλέον αντίληψη για την ανάπτυξη της περιφέρειας και την οργάνωση της εκπαιδευτικής αποκέντρωσης.

Αυτή η συγκεκριμένη αντίληψη στηρίζεται στο «Πανεπιστήμιο-Δίκτυο», δηλαδή στην διασπορά πανεπιστημιακών Τμημάτων τα οποία ωστόσο συνδέονται δικτυακά υπό ενιαία διοίκηση. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου αναπτύσσεται με μεθοδικότητα, επιμονή και υπομονή, σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχεδιασμό και τα Πενταετή Προγράμματα Ανάπτυξής του. Στα προγράμματα αυτά αποτυπώνονται οι αποκτημένες εμπειρίες τόσο για τις δυσκολίες λειτουργίας Πανεπιστημιακών Τμημάτων σε ακριτικά νησιά, όσο και για την επικοινωνία μέσα σε ένα Πανεπιστήμιο-Δίκτυο που λειτουργεί κάτω από τις ιδιαίτερες συνθήκες του Ελληνικού Αρχιπελάγους. Οι εμπειρίες αυτές είναι που οδήγησαν το Πανεπιστήμιο Αιγαίου να είναι το πρώτο Ελληνικό Πανεπιστήμιο που έχει πλήρως εντάξει τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών στην καθημερινή του πρακτική, υλοποιώντας έτσι, στο βαθμό που του αναλογεί, την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Κύριο χαρακτηριστικό των τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι η ανάπτυξη νέων γνωστικών αντικειμένων, συνήθως διεπιστημονικών, τα οποία ανταποκρίνονται τόσο στις ανάγκες της σύγχρονης ελληνικής και παγκόσμιας κοινωνίας, όσο και στις απαιτήσεις και προσδοκίες των φοιτητών του για σπουδές υψηλής επιστημονικής αξίας σε συνδυασμό με άριστες προοπτικές

Οι προτεραιότητες οι οποίες αναδείχθηκαν αυτά τα χρόνια αντανακλώνται στα κύρια ακαδημαϊκά πεδία του Πανεπιστημίου Αιγαίου: κοινωνικές επιστήμες, διοίκηση επιχειρήσεων, θετικές σπουδές, επιστήμες του χώρου και του περιβάλλοντος, πολυτεχνικής κατεύθυνσης, παιδαγωγικά, πληροφορική. Σήμερα, σχεδόν μια εικοσαετία μετά, έχοντας ολοκληρώσει τη δεύτερη φάση ανάπτυξής του, με 16 Τμήματα και 15 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών το Πανεπιστήμιο Αιγαίου κατατάσσεται ανάμεσα στα μεγαλύτερα Πανεπιστήμια της χώρας. Διοικητική έδρα του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι η Μυτιλήνη, ενώ Σχολές και Τμήματά του λειτουργούν σήμερα στις νησιωτικές πόλεις της Μυτιλήνης, της Χίου, του Καρλοβασίου, της Ρόδου, της Μύρινας και της Ερμούπολης, συγκροτώντας ένα Πανεπιστήμιο - Δίκτυο που καλύπτει όλους τους Νομούς του Αιγαίου.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει έδρα του την πρωτεύουσα του Νομού Λέσβου, την πόλη της Μυτιλήνης. Στην πόλη της Μυτιλήνης βρίσκονται η Πρυτανεία και οι κεντρικές υπηρεσίες Διοίκησης του Ιδρύματος, η κεντρική Βιβλιοθήκη και η Επιτροπή Ερευνών.

Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Λέσβου αναπτύσσεται στην πόλη της Μυτιλήνης και περιλαμβάνει τη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών και τη Σχολή Περιβάλλοντος.

Η **Σχολή Κοινωνικών Επιστημών** αποτελείται από τα εξής Τμήματα:

- Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας
- Τμήμα Γεωγραφίας
- Τμήμα Κοινωνιολογίας
- Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας.

Η **Σχολή Περιβάλλοντος** αποτελείται από τα εξής Τμήματα:

- Τμήμα Περιβάλλοντος.
- Τμήμα Επιστημών της Θάλασσας

Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Ρόδου φιλοξενεί τη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών η οποία περιλαμβάνει:

- το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
- το Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού
- το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών.

Περιλαμβάνει επίσης τις διοικητικές υπηρεσίες της Σχολής και των Τμημάτων, τη Βιβλιοθήκη (παράρτημα της κεντρικής βιβλιοθήκης).

Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Σάμου έχει έδρα την πόλη του Καρλοβασιού. Περιλαμβάνει τη Σχολή Θετικών Επιστημών, που αποτελείται από τα Τμήματα:

- Μαθηματικών
- Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων

Περιλαμβάνει επίσης τις διοικητικές υπηρεσίες της Σχολής και των Τμημάτων, τη Βιβλιοθήκη (παράρτημα της κεντρικής βιβλιοθήκης).

Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Χίου αναπτύσσεται στην πόλη της Χίου. Περιλαμβάνει τη Σχολή Επιστημών της Διοίκησης που αποτελείται από τα Τμήματα:

- Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών
- Μηχανικών Οικονομίας και Διοίκησης.

Περιλαμβάνει επίσης τις Διοικητικές Υπηρεσίες της Σχολής και των Τμημάτων, τη βιβλιοθήκη της Σχολής (παράρτημα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης) και τις Φοιτητικές Κατοικίες.

Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Σύρου ιδρύθηκε στη Σύρο και αποτελείται από το

- Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων.

Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Λήμνου έχει έδρα την πρωτεύουσα του νησιού, τη Μύρινα και περιλαμβάνει το ένα από τα τρία Τμήματα της Σχολής Περιβάλλοντος, το

- Τμήμα Επιστήμης τροφίμων και Διατροφής.

Τα μαθήματα, οι διοικητικές υπηρεσίες του Τμήματος καθώς και η Βιβλιοθήκη (παράρτημα της κεντρικής) στεγάζονται στο Λόφο του Πανεπιστημίου σε μια έκταση με πανοραμική θέα μεταξύ της πόλης της Μυτιλήνης και του Αεροδρομίου.

2. Διοίκηση

Η Διοίκηση του Πανεπιστημίου ασκείται από το **Συμβούλιο**, τον **Πρύτανη** και τη **Σύγκλητο**.

Το Συμβούλιο

Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Αιγαίου αποτελείται από δεκαπέντε μέλη σύμφωνα με τον Ν. 4009/11 (ΦΕΚ 195 Α/6-9-11, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4076/12 (ΦΕΚ 159 Α/10-8-12).

Τα εννέα μέλη του δεκαπενταμελούς Συμβουλίου, είναι εσωτερικά μέλη του ιδρύματος και ειδικότερα οκτώ μέλη είναι καθηγητές ή αναπληρωτές καθηγητές και ένα μέλος είναι εκπρόσωπος των φοιτητών του ιδρύματος. Τα υπόλοιπα έξι μέλη είναι εξωτερικά.

Ο Πρύτανης του Ιδρύματος μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου του ιδρύματος μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας εκπρόσωπος κάθε κατηγορίας προσωπικού του Ιδρύματος όταν συζητούνται θέματα που αφορούν την οικεία κατηγορία προσωπικού.

Ο Πρύτανης του Ιδρύματος μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου του ιδρύματος μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας εκπρόσωπος κάθε κατηγορίας προσωπικού του Ιδρύματος όταν συζητούνται θέματα που αφορούν την οικεία κατηγορία προσωπικού.

Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Αιγαίου συγκροτήθηκε σε Σώμα ύστερα από την έκδοση του ΦΕΚ 82/28-02-13 και απαρτίζεται από τους:

Θωμαδάκη Σταύρο, Ομότιμο Καθηγητή, Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ως Πρόεδρο Συμβουλίου.

Ζούρο Νικόλαο, Αναπληρωτή Καθηγητή, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών Πανεπιστημίου Αιγαίου ως Αντιπρόεδρο Συμβουλίου.

Burmester Michael, Καθηγητή, Florida State University, U.S.A.

Γεωργόπουλο Δημήτριο, Διευθυντή Ερευνών στο Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών.

Ζερβάκη Βασίλειο, Αναπληρωτή Καθηγητή, Σχολή Περιβάλλοντος Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Κούστα Ιωάννη, Πρόεδρο και Διευθύνων Σύμβουλο της DANAOS SHIPPING CO LTD.

Λεκάκου Μαρία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Σχολή Επιστημών της Διοίκησης Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Μήτρου Ευαγγελία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Σχολή Θετικών Επιστημών Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Μπαντιμαρούδη Φιλήμονα, Αναπληρωτή Καθηγητή, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Μπότσογλου Χρόνη, Ομότιμο Καθηγητή και τ. Πρύτανη ΑΣΚΤ.

Σάμιτα Αριστεΐδη, Αναπληρωτή Καθηγητή, Σχολή Επιστημών της Διοίκησης Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Σοφό Αλιβίζο, Αναπληρωτή Καθηγητή, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Τουραμάνη-Δουραμάνη Χριστόφα, Καθηγητή, University of Liverpool, U.K.

Τσιρτσή Γεώργιο, Αναπληρωτή Καθηγητή, Σχολή Περιβάλλοντος Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Οι Πρυτανικές Αρχές

Ο Πρύτανης εκπροσωπεί και διευθύνει το Πανεπιστήμιο, έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του, συγκαλεί τη Σύγκλητο και μεριμνά για την υλοποίηση των αποφάσεών της. Στο έργο του αυτό συνεπικουρείται από τρεις Αντιπρυτάνεις. Στις 18/5/2010 διεξήχθησαν πρυτανικές εκλογές στο Πανεπιστήμιο Αιγαίο κατά τις οποίες εξελέγη το παρακάτω Πρυτανικό σχήμα:

Πρύτανης:

Καθηγητής Πάρις Τσάρτας.

Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας:

Αν. Καθηγητής Νίκος Σουλακέλλης.

Αντιπρύτανης Έρευνας και Στρατηγικού Σχεδιασμού:

Καθηγήτρια Αγγελική Δημητρακοπούλου.

Αντιπρύτανης Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης:

Καθηγητής Ιωάννης Κάλλας.

Η Σύγκλητος

Σύμφωνα με τον Ν. 4009/11 (ΦΕΚ 195 Α/6-9-11, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4076/12 (ΦΕΚ 159 Α/10-8-12) και τον 4115/13 (ΦΕΚ 24 Α /30-01-2013) και ισχύει, η Σύγκλητος απαρτίζεται από:

- τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου,
- τους Κοσμήτορες των Σχολών,
- τους Προέδρους των Τμημάτων (μέχρι 2 ανά Σχολή) με διετή θητεία μη ανανεώσιμη, με εναλλαγή των σχολών και μέχρις ότου εξαντληθεί το σύνολο των Τμημάτων κάθε Σχολής. Ο τρόπος καθορισμού της εκπροσώπησης των Προέδρων ορίζεται με απόφαση του Πρύτανη η οποία εκδίδεται άπαξ,
- έναν εκπρόσωπο των προπτυχιακών και έναν των μεταπτυχιακών φοιτητών, καθώς και έναν εκπρόσωπο των υποψήφιων διδασκόντων,
- έναν εκπρόσωπο των μελών Ε.Ε.Δ.Ι.Π., των μελών Ε.Τ.Ε.Π. και του Διοικητικού Προσωπικού με διετή θητεία που συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου όταν συζητούνται θέματα που αφορούν ζητήματα της αντίστοιχης κατηγορίας προσωπικού.

Η ακριβής σύνθεση και ο αριθμός των μελών της Συγκλήτου με δικαίωμα ψήφου, και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των ανωτέρω, προβλέπονται στον Οργανισμό και στον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος.

Στις συνεδριάσεις της Συγκλήτου παρίστανται, χωρίς δικαίωμα ψήφου οι αναπληρωτές του Πρύτανη, όπως ονομάζονται πλέον με το νόμο 4009, οι Αντιπρυτάνεις καθώς και ο γραμματέας του Ιδρύματος.

3. Το Ακαδημαϊκό Προσωπικό

Το ακαδημαϊκό έργο, διδακτικό και ερευνητικό, διεξάγεται από τους Καθηγητές και τους υπηρετούντες Λέκτορες που αποτελούν τα μέλη ΔΕΠ και από το έκτακτο διδακτικό προσωπικό που προσλαμβάνεται με βάση το Π.Δ. 407/80. Οι πανεπιστημιακοί διδάσκοντες ασκούν τα καθήκοντά τους με κατοχυρωμένη την ακαδημαϊκή ελευθερία αλλά και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το λειτουργημά τους.

3.1 Μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού

Το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε καθηγητές, αναπληρωτές καθηγητές, επίκουρους καθηγητές και υπηρετούντες λέκτορες. Οι Καθηγητές και οι Αναπληρωτές Καθηγητές είναι

μόνιμοι, ενώ οι Επίκουροι και οι Λέκτορες υπηρετούν ορισμένη θητεία μέχρι να καταστούν, μετά από ειδική κρίση, μόνιμοι. Το έργο των μελών Δ.Ε.Π είναι διδακτικό, ερευνητικό και διοικητικό. Περιλαμβάνει διδασκαλία, διεξαγωγή ακαδημαϊκών παραδόσεων, οργάνωση, επίβλεψη και διεξαγωγή φροντιστηρίων και εργαστηρίων, επίβλεψη διπλωματικών εργασιών, έλεγχο και βαθμολογία των επιδόσεων των φοιτητών κ.λ.π.

Ως προς το ερευνητικό τους έργο, τα μέλη Δ.Ε.Π μελετούν επιστημονικά θέματα από καθορισμένα γνωστικά αντικείμενα, δημοσιεύουν επιστημονικές εργασίες και ερευνητικά πορίσματα, διοργανώνουν επιστημονικές συναντήσεις και επιβλέπουν την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών. Τέλος, ως προς το διοικητικό σκέλος της απασχόλησής τους, τα μέλη Δ.Ε.Π συμμετέχουν στα όργανα λήψης αποφάσεων του πανεπιστημίου καθώς και σε ειδικές επιτροπές για την προώθηση επιμέρους θεμάτων της ακαδημαϊκής λειτουργίας.

3.2 Διδάσκοντες βάσει του Π.Δ. 407/80

Σε κάθε Τμήμα, όταν υπάρχουν πιστώσεις από το Υπουργείο Παιδείας, το διδακτικό έργο υποστηρίζεται επίσης από συμβασιούχους διδάσκοντες (Εκτακτο Διδακτικό Προσωπικό -Ε.Δ.Π) οι οποίοι προσλαμβάνονται, με εξαμηνιαίες ή ετήσιες συμβάσεις, βάση του Προεδρικού Διατάγματος 407/80. Οι συμβάσεις αυτές ανανεώνονται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος πριν από την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού έτους ή εξαμήνου και επικυρώνονται από τη Σύγκλητο του Ιδρύματος.

3.3 Μέλη Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π)

Τα μέλη του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού υποστηρίζουν τη λειτουργία των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών εργαστηρίων.

3.4 Μέλη Ειδικού Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Δ.Ι.Π)

Τα μέλη του Ε.Ε.Δ.Ι.Π καλύπτουν ειδικά θέματα εκπαίδευσης όπως οι ξένες γλώσσες, η φυσική αγωγή, η μουσική κ.λ.π.

4. Διοικητικές Υπηρεσίες

Την διοικητική μέριμνα σε επίπεδο Σχολής έχει η Κοσμητεία και σε επίπεδο Πανεπιστημίου οι Πρυτανικές Αρχές των οποίων οι υπηρεσίες εδρεύουν στη Μυτιλήνη. Πιο συγκεκριμένα, η βασική οργανωτική δομή των Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι τύπου μήτρας. Σε κεντρικό οργανωτικό επίπεδο λειτουργούν οι Κεντρικές Διευθύνσεις και σε περιφερειακό επίπεδο οι Περιφερειακές Διευθύνσεις. Οι διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Αιγαίου διαρθρώνονται στις εξής υπηρεσιακές μονάδες:

Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης

1. Κεντρική Διεύθυνση Διοικητικών Υποθέσεων
2. Κεντρική Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων
3. Κεντρική Διεύθυνση Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας
4. Κεντρική Διεύθυνση Δημοσίων - Διεθνών Σχέσεων και Δημοσιευμάτων
5. Περιφερειακές Διευθύνσεις Μυτιλήνης, Χίου, Σάμου, Ρόδου, Σύρου και Λήμνου

Γενική Διεύθυνση Τεχνικής Υποστήριξης, Προγραμματισμού και Δικτύων

1. Κεντρική Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
2. Κεντρική Διεύθυνση Πληροφορικής και Επικοινωνιών
3. Περιφερειακές Διευθύνσεις Μυτιλήνης, Χίου, Σάμου, Ρόδου, Σύρου και Λήμνου για τα Τμήματα Πληροφορικής και Επικοινωνιών και Τεχνικών Υπηρεσιών

Γραμματεία Συγκλήτου

Γραμματεία Πρυτανικού Συμβουλίου

Γραμματείες Σχολών

Γραμματείες Τμημάτων

Γραφείο Πρυτανείας

Γραφείο Ελέγχου Ποιότητας

5. Υποδομή

Το Πανεπιστήμιο στεγάζεται σε ιδιόκτητα και σύγχρονα κτίρια στο Λόφο του Πανεπιστημίου (Campus) όπου είναι συγκεντρωμένες όλες οι λειτουργίες του.

5.1 Κτιριακή Υποδομή του Τμήματος Κοινωνιολογίας

Η κτιριακή υποδομή του Τμήματος Κοινωνιολογίας, ειδικότερα, βρίσκεται υπό διαμόρφωση και αναμένεται η πλήρης μεταφορά του στο νέο κτήριο των Κοινωνικών Επιστημών, που είναι σε φάση ανέγερσης και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2015. Προσωρινά οι διοικητικές, διδακτικές και ερευνητικές λειτουργίες του Τμήματος στεγάζονται σε διάφορους χώρους του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο Λόφο Ξενία.

5.2 Η Βιβλιοθήκη

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας υποστηρίζεται από το παράρτημα Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου στη Μυτιλήνη. Σε τακτά χρονικά διαστήματα εμπλουτίζει την κοινωνιολογική βιβλιογραφία με την παραγγελία έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, ξενόγλωσσων περιοδικών και επιθεωρήσεων κλπ.

Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Αιγαίου, (http://portal.lib.aegean.gr/portal/dt#portal_txt.phtml?prnbr=1198053923197) με παραρτήματα στη Μυτιλήνη, τη Σάμο, τη Χίο τη Ρόδο και τη Σύρο, από το Σεπτέμβριο του 1993 καλύπτεται με το ολοκληρωμένο σύστημα αυτοματοποίησης Advance (Geac). Το υλικό της είναι ταξινομημένο με το σύστημα DEWEY.

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Αιγαίου, η οποία είναι πλήρως καταλογογραφημένη, περιλαμβάνει:

- ✚ Βιβλία που καλύπτουν θεματικά το γνωστικό αντικείμενο των Τμημάτων του Πανεπιστημίου, στην ελληνική, αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα.
- ✚ Πληροφοριακό υλικό (Εγκυκλοπαίδειες, λεξικά κλπ).
- ✚ Διδακτορικές διατριβές.

- ✚ Εκδόσεις της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας.
- ✚ Οπτικοακουστικό υλικό.
- ✚ Βάσεις Δεδομένων (CD ROM).
- ✚ Επιστημονικά περιοδικά.

Η Κεντρική Υπηρεσία και τα Παραρτήματα της Βιβλιοθήκης είναι προσβάσιμα από το δίκτυο του Πανεπιστημίου Αιγαίου και από το INTERNET με υψηλές ταχύτητες μεταφοράς δεδομένων και μεγάλη αξιοπιστία. Ανάμεσα στις υπηρεσίες που προσφέρονται είναι η on-line πρόσβαση στους καταλόγους των συλλογών της Βιβλιοθήκης, που υπερβαίνουν τους 50.000 τίτλους ενώ για τους χρήστες υποστηρίζεται η πρόσβαση στους καταλόγους των βιβλιοθηκών άλλων ελληνικών και ξένων ΑΕΙ.

5.3 Το Κέντρο Υπολογιστών

Στο Τμήμα Κοινωνιολογίας, αλλά και σε άλλα τμήματα, λειτουργούν πλήρη κέντρα Η/Υ (εργαστήρια), στα οποία οι φοιτητές έχουν πρόσβαση, εντός και εκτός πανεπιστημίου, με όνομα χρήστη και κωδικό, τα οποία έχουν στόχο την εργαστηριακή υποστήριξη των μαθημάτων, την οργάνωση σεμιναρίων και την υποστήριξη του διοικητικού, ερευνητικού και διδακτικού έργου του προσωπικού και των φοιτητών. Στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου ο φοιτητής με την εγγραφή του εφοδιάζεται και από e-mail του Πανεπιστημίου.

5.4 Το Δίκτυο Πληροφορικής ΑΙΓΑΙΟ - NET

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας έχει πρόσβαση στη χρήση του Δικτύου Πληροφορικής ΑΙΓΑΙΟ - NET. Το Δίκτυο ξεκίνησε να υλοποιείται από το Νοέμβριο του 1996 με τριπλό στόχο:

- (α) την ολοκληρωμένη εσωτερική δικτύωση των πανεπιστημιακών Τμημάτων που συναπαρτίζουν το Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- (β) την επικοινωνία με άλλα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα
- (γ) την διεύρυνση της χρήσης του Δικτύου από άλλα ακαδημαϊκά δίκτυα

Στο πλαίσιο του ΑΙΓΑΙΟ - NET:

- Διασυνδέονται οι βιβλιοθήκες του Αιγαίου.
- Αναπτύσσονται τα πολυμέσα με εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.
- Παρέχονται επικοινωνιακές υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση οργανωτικών, τεχνικών και εκπαιδευτικών αναγκών σε επίπεδο προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών.
- Γίνεται αποτελεσματικότερη η διοικητική οργάνωση και διαχείριση του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

II. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

1. Ίδρυση του Τμήματος

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 166/1989. Ξεκινά όμως να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000 σύμφωνα και με το σχέδιο ανάπτυξης του Πανεπιστημίου και ανήκει στη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Με την έναρξη της λειτουργίας του Τμήματος Κοινωνιολογίας ολοκληρώνεται το αρχικό σχέδιο για τη συγκρότηση της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών της Μυτιλήνης «Βενιαμίν ο Λέσβιος».

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας αποτελεί μια σημαντική ερευνητική και εκπαιδευτική εστία για τη μελέτη των κοινωνικών φαινομένων. Η αποστολή του αυτή υπηρετείται από τη συνολική οργάνωση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών του δομών και τον προσανατολισμό του σε τρία επίπεδα επιστημονικής παρέμβασης: στο τοπικό / περιφερειακό (Αιγαίο, ανατολική Μεσόγειος), το εθνικό και το διεθνές.

2. Όργανα του Τμήματος

Σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία των ελληνικών Α.Ε.Ι (Αρχικά Νόμος-πλαίσιο 1268/82, όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί στην πάροδο των ετών και στη συνέχεια Νόμος 4009/2011) τα όργανα που διοικούν κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα είναι η Συνέλευση και η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύστασης (ΓΣΕΣ), ο Πρόεδρος και οι θεσμοθετημένες Επιτροπές του Τμήματος.

Στο Τμήμα Κοινωνιολογίας έχουν θεσμοθετηθεί σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου του Αιγαίου οι ακόλουθες Επιτροπές:

1. .
2. Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

2.1 Η Γενική Συνέλευση

Η σύνθεση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνιολογίας είναι η εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ, ΓΣΕΣ & ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

- Κωσταντίνος Ρόντος, Καθηγητής

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ, ΓΣΕΣ & ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

- Νικόλαος Ναγόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΣΕΣ

- Αθανάσιος Αλεξίου, Καθηγητής,
- Γιάννης Κάλλας, Καθηγητής,
- Κώστας Ζώρας, Καθηγητής,
- Παναγιώτης Γρηγορίου Καθηγητής,
- Σωτήρης Χτούρης, Καθηγητής,
- Αναστασία Ζήση, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια,
- Γεώργιος Τσομπάνογλου, Αναπληρωτής Καθηγητής,
- Ελισάβετ Χαϊντενράιχ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια,
- Μανούσος Μαραγκουδάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής,
- Μιχάλης Ψημίτης Αναπληρωτή Καθηγητή (Σε επιστημονική άδεια για το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014),

- Ευστράτιος Γεωργούλας, Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής,
- Σεβαστή Τρουμπέτα, Μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια
- Ευστράτιος Παπάνης, Επίκουρος Καθηγητής,
- Παναγιώτης Γιαβρίμης, Λέκτορας,
- Μάνος Σαββάκης, Λέκτορας,
- Παναγιώτης Λουλαδέλης, ΕΤΕΠ,
- 1 εκπρόσωπος του Φοιτητικού Συλλόγου.

Στη ΓΣΕΣ συμμετέχουν 2 εκπρόσωποι των φοιτητών

2.2 Ο Πρόεδρος

Ο Πρόεδρος του Τμήματος είναι μέλος Δ.Ε.Π στη βαθμίδα του Καθηγητή ή του Αναπληρωτή Καθηγητή. Όταν απουσιάζει ή κωλύεται ο Πρόεδρος αναπληρώνεται από τον Αναπληρωτή Πρόεδρο. Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνιολογίας είναι ο Καθηγητής Κώστας Ρόντος και Αναπληρωτής Πρόεδρος ο Αναπληρωτής Καθηγητής Νίκος Ναγόπουλος.

Ο Πρόεδρος έχει συγκεκριμένες αρμοδιότητες:

Συγκαλεί τη Προσωρινή Γενική Συνέλευση του τμήματος, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, εισηγείται τα θέματα της αρμοδιότητάς του, προεδρεύει στις εργασίες της και μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της. Επίσης, προΐσταται των υπηρεσιών του Τμήματος και φροντίζει για την υλοποίηση των αποφάσεων της Π.Γ.Σ ή εν γένει για την ορθή και απρόσκοπτη λειτουργία του Τμήματος. Τέλος, είναι ex officio μέλος της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου για 2 από τα 4 χρόνια της κάθε συγκρότησης αυτής και του Συμβουλίου Κοσμητείας της Πανεπιστημιακής Μονάδας Μυτιλήνης.

2.3 Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

Συντονιστής Ε.Π.Σ.: Μανούσος Μαραγκουδάκης

Μέλη: Μανούσος Μαραγκουδάκης, Γιάννης Κάλλας, , Ελισάβετ Χαϊντενράιχ, Στράτος Γεωργούλας, Μάνος Σαββάκης και ένας εκπρόσωπος των φοιτητών.

Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, έχει ως αντικείμενο τη διαρκή μελέτη και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με στόχο την διαρκή βελτίωση της. Η Επιτροπή προτείνει στη Γενική Συνέλευση την εισαγωγή νέων μαθημάτων ή την αφαίρεση άλλων και την αναδιάρθρωση του συνολικού Προγράμματος Σπουδών. Η Γενική Συνέλευση είναι αρμόδια για την τελική έγκριση και την εφαρμογή των προτεινόμενων μεταβολών. Αυτό γίνεται μια φορά το έτος κατά τη διάρκεια του Εαρινού Εξαμήνου.

2.4 Τα Εργαστήρια και οι μελλοντικοί ακαδημαϊκοί Τομείς του Τμήματος

Η ερευνητική φυσιογνωμία του Τμήματος Κοινωνιολογίας αποκτά στέρεες βάσεις με την οργάνωση Εργαστηρίων. Στόχος του Τμήματος είναι η οργάνωση και θεσμοθέτηση Εργαστηρίων ώστε να δημιουργηθεί η κατάλληλη υποδομή για την ανάπτυξη της κοινωνικής έρευνας πάνω σε ένα μεγάλο φάσμα αντικειμένων και εξειδικεύσεων.

Ήδη έχουν θεσμοθετηθεί τα ακόλουθα εργαστήρια:

– **Εργαστήριο Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ψηφιακής Τεκμηρίωσης**
(<http://www.aegean.gr/culturelab/>).

Ιδρύθηκε με το Π.Δ. 304/2002. Διευθυντής του εργαστηρίου *Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ψηφιακής Τεκμηρίωσης* είναι ο Καθηγητής Σωτήρης Χτούρης.

Το Εργαστήριο *Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ψηφιακής Τεκμηρίωσης* εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα Επικοινωνίας και Ψηφιακής Τεκμηρίωσης των κοινωνικών και πολιτισμικών δεδομένων

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

- Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Κοινωνιολογίας καθώς και των άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται.

- Την τεκμηρίωση, την έρευνα και την μελέτη στα θέματα Επικοινωνίας και Ψηφιακής Τεκμηρίωσης των κοινωνικών και πολιτισμικών δεδομένων.

- Την παραγωγή σύγχρονου κοινωνιολογικού, πολιτισμικού και παιδαγωγικού υλικού, με την ευρεία έννοια και ιδιαίτερα περιοδικών, βιβλίων, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

- Την διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων με στόχο την επιστημονική εμβάθυνση και την διάδοση των αποτελεσμάτων της όλης ερευνητικής εργασίας.

- Την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου.

- Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών ή επιμορφωτικών έργων από άλλους φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς.

- Την ανάπτυξη της διεπιστημονικής έρευνας στα αντικείμενα του ενδιαφέροντος του, και για τον λόγο αυτό την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα αντίστοιχα εργαστήρια, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ της Ελλάδας και του εξωτερικού.

- Την οργάνωση και υποβοήθηση μεταπτυχιακών ερευνών.

- Την υποβοήθηση και την ανάπτυξη της θεωρητικής έρευνας στην χώρα μας στα αντικείμενά του.

- Την παροχή υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 159/1984 (Α'53).

– **Εργαστήριο Κοινωνικών και Πολιτικών Θεσμών**
(<http://www.aegean.gr/ekpt/>).

Ιδρύθηκε με το Π.Δ. 304/2002. Διευθυντής του εργαστηρίου *Κοινωνικών και Πολιτικών Θεσμών* είναι ο Καθηγητής Κώστας Ζώρας.

Το Εργαστήριο *Κοινωνικών και Πολιτικών Θεσμών* εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα θεωρίας, έρευνας και τεκμηρίωσης δεδομένων του κοινωνικού και πολιτικού συστήματος.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

- Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Κοινωνιολογίας καθώς και των άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται.

- Την τεκμηρίωση, την έρευνα και την μελέτη σε θέματα θεσμικού σχεδιασμού, κοινωνιολογίας των πολιτικών θεσμών και πρακτικών.

- Την παραγωγή κοινωνιολογικού και παιδαγωγικού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Ειδικότερα, την έκδοση βιβλίων και περιοδικών με ακαδημαϊκούς, ερευνητικούς και παιδαγωγικούς στόχους.

- Την διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων με στόχο την επιστημονική εμβάθυνση και την διάδοση των αποτελεσμάτων της όλης ερευνητικής εργασίας.

- Την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου.
- Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών ή επιμορφωτικών έργων από άλλους φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς.
- Την ανάπτυξη της διεπιστημονικής έρευνας στα αντικείμενα του ενδιαφέροντος του, και για τον λόγο αυτό την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα αντίστοιχα εργαστήρια, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ της Ελλάδας και του εξωτερικού.
- Την οργάνωση και υποβοήθηση μεταπτυχιακών ερευνών.
- Την υποβοήθηση και την ανάπτυξη της θεωρητικής έρευνας στην χώρα μας στα αντικείμενά του.
- Την παροχή υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 159/1984 (Α'53).

- **Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Ελεύθερου Χρόνου και του Αθλητισμού (<http://www.soc.aegean.gr/index.php/gr-ereyna/gr-eknexa>).**

Ιδρύθηκε με το Π.Δ. 296/2002. Διευθυντής του εργαστηρίου *Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Ελεύθερου Χρόνου και του Αθλητισμού* είναι ο Επίκουρος Καθηγητής Γεωργούλας Ευστράτιος.

Το Εργαστήριο *Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Ελεύθερου Χρόνου και του Αθλητισμού* εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα του Τομέα Κοινωνιολογίας της νεότητας, του αθλητισμού και της αναψυχής.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

- Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Κοινωνιολογίας καθώς και των άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται.
- Την τεκμηρίωση, την έρευνα και την μελέτη στα θέματα του Τομέα Κοινωνιολογίας της εγκληματολογίας, της νεότητας, του αθλητισμού, του ελεύθερου χρόνου και της αναψυχής.
- Την παραγωγή σύγχρονου κοινωνιολογικού, πολιτισμικού και παιδαγωγικού υλικού, με την ευρεία έννοια και ιδιαίτερα περιοδικών, βιβλίων, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.
- Την εκπόνηση προγραμμάτων διαχείρισης του ελεύθερου χρόνου, τη μελέτη μορφών εγκληματικής ή αποκλίνουσας συμπεριφοράς (π.χ. κακοποίηση ανηλίκων, βία στα γήπεδα, βία στο σχολείο) και την πρόληψη της εγκληματικότητας και της νεανικής παραβατικότητας.
- Την διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων με στόχο την επιστημονική εμβάθυνση και την διάδοση των αποτελεσμάτων της όλης ερευνητικής εργασίας.
- Την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου.
- Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών ή επιμορφωτικών έργων από άλλους φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς.
- Την ανάπτυξη της διεπιστημονικής έρευνας στα αντικείμενα του ενδιαφέροντος του, και για τον λόγο αυτό την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα αντίστοιχα εργαστήρια, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ της Ελλάδας και του εξωτερικού.
- Την οργάνωση και υποβοήθηση μεταπτυχιακών ερευνών.
- Την υποβοήθηση και την ανάπτυξη της θεωρητικής έρευνας στην χώρα μας στα αντικείμενά του.
- Την παροχή υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 159/1984 (Α'53).

- **Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Εργασίας και των Επαγγελματιών με Έμφαση τις Νέες Τεχνολογίες** (<http://www.aegean.gr/ergaxia/ergaxia.html>).

Ιδρύθηκε με το Π.Δ. 296/2002. Διευθυντής του εργαστηρίου *Κοινωνιολογίας της Εργασίας και των Επαγγελματιών με Έμφαση τις Νέες Τεχνολογίες* είναι ο Αναπληρωτής Καθηγητής Γεώργιος Τσομπάνογλου.

Το Εργαστήριο *Κοινωνιολογίας της Εργασίας και των Επαγγελματιών με Έμφαση τις Νέες Τεχνολογίες*, το οποίο εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα του Τομέα Κοινωνιολογία της Εργασίας και της Τεχνολογίας.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

- Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Κοινωνιολογίας καθώς και των άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται, όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 1.

- Την τεκμηρίωση, την έρευνα και την μελέτη στα θέματα του Τομέα Κοινωνιολογία της Εργασίας και της Τεχνολογίας.

- Την παραγωγή σύγχρονου κοινωνιολογικού, πολιτισμικού και παιδαγωγικού υλικού, με την ευρεία έννοια και ιδιαίτερα περιοδικών, βιβλίων, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

- Την διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων με στόχο την επιστημονική εμβάθυνση και την διάδοση των αποτελεσμάτων της όλης ερευνητικής εργασίας.

- Την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου.

- Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών ή επιμορφωτικών έργων από άλλους φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς.

- Την ανάπτυξη της διεπιστημονικής έρευνας στα αντικείμενα του ενδιαφέροντος του, και για τον λόγο αυτό την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα αντίστοιχα εργαστήρια, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ της Ελλάδας και του εξωτερικού.

- Την οργάνωση και υποβοήθηση μεταπτυχιακών ερευνών.

- Την υποβοήθηση και την ανάπτυξη της θεωρητικής έρευνας στην χώρα μας στα αντικείμενά του.

- Την παροχή υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 159/1984 (Α'53).

- **Εργαστήριο Κοινωνικής Πληροφορικής, Στατιστικής και Ερευνητικών Υποδομών**

Διευθυντής του εργαστηρίου Κοινωνικής Πληροφορικής, Στατιστικής και Ερευνητικών Υποδομών είναι ο Καθηγητής Κώστας Ρόντος.

Το Εργαστήριο *Κοινωνικής Πληροφορικής, Στατιστικής και Ερευνητικών Υποδομών* εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα κοινωνικών εφαρμογών πληροφορικής, στατιστικής και ερευνητικών υποδομών. και ιδιαίτερα στην συλλογή, επεξεργασία, αναλύση και αποθήκευση δημογραφικών, κοινωνικών και πολιτισμικών δεδομένων .

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

- Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Κοινωνιολογίας καθώς και των άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται.

- Την τεκμηρίωση, την έρευνα και την μελέτη στα θέματα έρευνας και ανάλυσης των κοινωνικών και πολιτισμικών δεδομένων.

- Την παραγωγή σύγχρονου κοινωνιολογικού, πολιτισμικού και παιδαγωγικού υλικού, με την ευρεία έννοια και ιδιαίτερα περιοδικών, βιβλίων, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

- Την διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων με στόχο την επιστημονική εμβάθυνση και την διάδοση των αποτελεσμάτων της όλης ερευνητικής εργασίας.

- Την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου.

- Την ανάληψη εκτέλεσης ερευνητικών ή επιμορφωτικών έργων από άλλους φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς.

- Την ανάπτυξη της διεπιστημονικής έρευνας στα αντικείμενα του ενδιαφέροντος του, και για τον λόγο αυτό την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα αντίστοιχα εργαστήρια, ερευνητικά κέντρα και ΑΕΙ της Ελλάδας και του εξωτερικού.

- Την οργάνωση και υποβοήθηση μεταπτυχιακών ερευνών.

- Την υποβοήθηση και την ανάπτυξη της θεωρητικής και εμπειρικής έρευνας στην χώρα μας στα αντικείμενά του.

- Την παροχή υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 159/1984 (Α'53).

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας η οργάνωση και λειτουργία ενός εργαστηρίου που να αναπτύσσει ερευνητική και διδακτική δραστηριότητα σε θέματα κοινωνικής πληροφορικής, στατιστικής και ερευνητικών υποδομών σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και στην εφαρμογή τους στην παραγωγή γνώσης πάνω σε καίρια κοινωνικο-οικονομικά προβλήματα αποτελεί, πιστεύουμε, μια αναγκαιότητα.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια αναγκών και στόχων ιδρύθηκε το Εργαστήριο Κοινωνικής Πληροφορικής και Στατιστικής, η σημασία του οποίου καθίσταται μεγαλύτερη λόγω της λειτουργίας του μέσα σε ένα Τμήμα Κοινωνιολογίας και όχι σε άμεσα σχετιζόμενα, με τα εν λόγω αντικείμενα, Τμήματα, όπως Πληροφορικής, Στατιστικής, κλπ. Η διάσταση αυτή όχι μόνο αξιοποιεί την εμπειρία και τις γνώσεις των μελών του εργαστηρίου αλλά αναδεικνύει ταυτόχρονα τη σύγχρονη τάση της διεπιστημονικότητας και την συνύπαρξη της ταυτόχρονης προόδου της Κοινωνιολογικής Θεωρίας με την Εμπειρική Κοινωνιολογία και τις υποδομές της.

Στα πλαίσια της λειτουργίας του το εργαστήριο πλαισιώνεται με υποδομές πληροφορικής, σε μηχανήματα και λογισμικό και κυρίως επεκτείνεται στην συσσώρευση και την κατάλληλη οργάνωση κοινωνικών και οικονομικών δεδομένων και δεικτών. Ο όγκος η δομή και η οργάνωση των δεδομένων είναι κυρίως τα στοιχεία που αποδίδουν αξία τόσο εκπαιδευτική όσο και ερευνητική σε ένα εργαστήριο των κοινωνικών επιστημών. Ένα μέρος αυτού του λογισμικού και των ερευνητικών υποδομών είναι σήμερα τυποποιημένο και το γνωρίζουν οι κοινωνικοί επιστήμονες που εμπλέκονται στην εμπειρική έρευνα, ενώ ένα άλλο σημαντικό μέρος είναι προϊόν της ίδιας της ερευνητικής δραστηριότητας του εργαστηρίου και επομένως αναπτύσσεται από τους ερευνητές που συμμετέχουν σ' αυτό.

Η συνύπαρξη Κοινωνιολόγων, Οικονομολόγων και λοιπών Κοινωνικών Επιστημόνων ως και ειδικών στο Σχεδιασμό και Διενέργεια Ερευνών, στην Πληροφορική, τη Στατιστική, την Δημογραφία και την Ποιοτική Έρευνα εξασφαλίζει την διεπιστημονική αντιμετώπιση των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών και ανησυχιών των μελών του εργαστηρίου γεγονός που έχει αποδειχθεί και στην πράξη από την μέχρι σήμερα δραστηριότητά του.

Τα τελευταία τρία χρόνια τα μέλη αλλά και οι συνεργαζόμενοι στις επιμέρους έρευνες του εν λόγω εργαστηρίου έχουν αναπτύξει σημαντικό ερευνητικό έργο ενώ υποστηρίζουν και τις εκπαιδευτικές ανάγκες των φοιτητών τους σε εργαλεία και δεδομένα, όπως θα αναπτυχθεί σε άλλο σημείο της ιστοσελίδας.

- **Εργαστήριο Πληροφορικής** (<http://www.soc.aegean.gr/index.php/gr-ereyna/gr-pclab>).

Με την έναρξη λειτουργίας του, το Τμήμα Κοινωνιολογίας έδωσε ιδιαίτερη βαρύτητα στη χρήση και εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στους κλάδους των Κοινωνικών Επιστημών, όπως για παράδειγμα η εφαρμοσμένη κοινωνική έρευνα, η χρήση του Διαδικτύου, κ.λ.π., ερευνώντας και αναλύοντας ταυτόχρονα τα νέα κοινωνικά ζητήματα, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την καθημερινή χρήση της τεχνολογίας. Στο Τμήμα Κοινωνιολογίας λειτουργεί Κέντρο Η/Υ (Εργαστήριο), το οποίο είναι στην ελεύθερη χρήση των φοιτητών του Τμήματος, και επιπλέον έχει στόχο την τεχνολογική υποστήριξη στους παρακάτω τομείς δράσης του:

- α. το διδακτικό και ερευνητικό έργο,
- β. την οργάνωση σεμιναρίων, συνεδρίων και διαλέξεων,
- γ. την παροχή διοικητικών υπηρεσιών, και
- δ. την εν γένει λειτουργία του Τμήματος.

Το Εργαστήριο Η/Υ βρίσκεται στο κτίριο «Τμήμα Επιστημών της Θάλασσας» (Λόφος Ξενία) στον 2ο όροφο αίθουσα Β.04. Το Εργαστήριο Η/Υ είναι πιστοποιημένο ως Κέντρο Πιστοποίησης Εκπαιδευτικών στα πλαίσια του προγράμματος «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των Τ.Π.Ε. στη διδακτική πράξη» (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και δια Βίου Μάθηση»).

Στο Τμήμα λειτουργεί επίσης η έδρα Jean Monnet, με Κάτοχο της Ευρωπαϊκής Έδρας τον Καθηγητή κ. Γρηγορίου Παναγιώτη (<http://www.aegean.gr/jeanmonnet/>).

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του Τμήματος Κοινωνιολογίας θα ιδρυθούν στο μέλλον τα ακόλουθα εργαστήρια:

Τομέας Κοινωνιολογικής Θεωρίας- Μακροκοινωνιολογίας

1. Εργαστήριο Κοινωνικής Θεωρίας, Ορολογικές Βάσεις Γνώσης της σύγχρονης Κοινωνιολογίας

Τομέας Κοινωνιολογίας των Πόλεων και Αγροτικής Κοινωνιολογίας

2. Εργαστήριο Νησιωτικής και Αγροτικής Κοινωνιολογίας.

Τομέας Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Αθλητισμού και της Αναψυχής

3. Εργαστήριο εκπαιδευτικών και εποπτικών μέσων.

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας σύμφωνα με τον σχεδιασμό του θα συγκροτηθεί μελλοντικά στους ακόλουθους ακαδημαϊκούς Τομείς:

(Α) Τομέας Κοινωνιολογικής Θεωρίας – Μακροκοινωνιολογίας- Συγκριτικής Κοινωνιολογίας.

(Β) Τομέας Κοινωνιολογίας της Εργασίας και της Τεχνολογίας.

(Γ) Τομέας Κοινωνιολογίας των Πόλεων και Αγροτικής Κοινωνιολογίας.

(Δ) Τομέας της Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Αθλητισμού και της Αναψυχής.

(Ε) Τομέας Μεθόδων και Τεχνικών της Κοινωνικής Έρευνας.

(ΣΤ) Τομέας Πολιτικών Θεσμών.

3. Αρχές και Δομή του Προγράμματος Σπουδών

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας αποτελεί:

α) το παιδαγωγικό μέσο για την επίτευξη των στόχων του Τμήματος και συγχρόνως

β) τη βάση πάνω στην οποία αναπτύσσεται η ερευνητική στρατηγική του.

Σε σχέση με το παιδαγωγικό του στόχο, το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει:

A) Τη διάκριση των μαθημάτων σε Υποχρεωτικά, Υποχρεωτικά κατ' επιλογή και Σεμινάρια.

Τα Υποχρεωτικά είναι τα μαθήματα που κρίνονται απαραίτητα για τη βασική θεωρητική και μεθοδολογική εκπαίδευση του φοιτητή μέσα από την οποία συγκροτεί την κοινωνιολογική του ταυτότητα. Τα μαθήματα αυτά ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να τα παρακολουθήσει επιτυχώς, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την απονομή πτυχίου.

Τα Υποχρεωτικά κατ' επιλογή είναι μαθήματα που συμπληρώνουν την επιστημονική φυσιογνωμία του φοιτητή και παρέχουν περισσότερο εξειδικευμένες γνώσεις οι οποίες θεωρούνται βασικές για ευρεία κατηγορία κοινωνιολογικών απασχολήσεων στην αγορά εργασίας. Από τα μαθήματα αυτά ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να επιλέξει συγκεκριμένο αριθμό από δεδομένο πίνακα.

Τα Σεμινάρια καλύπτουν ιδιαίτερες επιστημονικές αναζητήσεις ή περισσότερο εντοπισμένες ειδικές επιλογές. Από τον πίνακα των σεμιναριακών μαθημάτων, ο φοιτητής πρέπει να επιλέξει έναν ορισμένο αριθμό που καλύπτει τις κυριότερες επαγγελματικές ειδικότητες της κοινωνιολογίας.

B) Τα μαθήματα είναι περιορισμένα σε αριθμό κατά εξάμηνο ώστε να μην κατακερματίζεται η οργάνωση της μελέτης και της εργασίας του φοιτητή. Καλύπτουν έτσι ευρεία πεδία και συνθετικές ενότητες ύλης.

Γ) Η διδασκαλία πραγματοποιείται με τη μέθοδο της μελέτης επιλεγμένης βιβλιογραφίας υπό την καθοδήγηση του διδάσκοντος που την ασκεί με υποβοηθητικά σεμιναριακά και φροντιστηριακά μαθήματα. Για την ανίχνευση της προόδου των φοιτητών απαιτείται η συγγραφή σύντομων εργασιών που καταδεικνύουν την κριτική αφομοίωση των γνωστικών αντικειμένων.

Δ) Οι ώρες διδασκαλίας ποικίλουν ανά μάθημα, αλλά συνήθως είναι 3. Ανάλογα με τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας που απαιτούνται για κάθε συγκεκριμένο μάθημα ορίζεται και ο αριθμός των διδακτικών μονάδων που του αντιστοιχούν.

Σε σχέση με τους γενικότερους ερευνητικούς του στόχους το Τμήμα προσανατολίζεται σε τρεις βασικές κατευθύνσεις:

(α). ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

(β). ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

(γ). ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

- Ως προς τη Γενική Θεωρία, στόχος του Τμήματος είναι να συμβάλει στη μελέτη των θεωρητικών υποδειγμάτων και μοντέλων της κοινωνιολογίας, να προαγάγει τις μεθοδολογικές γνώσεις που συνδέονται με συγκεκριμένες εμπειρικές έρευνες και να συμμετάσχει ενεργά στις σύγχρονες συζητήσεις της διεθνούς κοινωνιολογικής κοινότητας.

- Ως προς τη Μεθοδολογία, ο στόχος είναι να αξιοποιηθούν τα κατάλληλα αναλυτικά και συνθετικά εργαλεία των κοινωνιολογικών μεθόδων, τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών, για την υποστήριξη της εμπειρικής έρευνας. Σε αυτό το στόχο συμβάλει η διευρυμένη χρήση των τεχνικών της πληροφορικής.

- Ως προς την Εμπειρική Έρευνα, το Τμήμα Κοινωνιολογίας εστιάζει σε συγκεκριμένες και τεκμηριωμένες έρευνες των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων, όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός, η υγεία, η ασθένεια, το έγκλημα και ο φόβος, η δημογραφική εξέλιξη, οι κοινωνικές και περιφερειακές ανισότητες, η εθνική και πολιτισμική σύγκρουση, οι χρήσεις του ελεύθερου χρόνου, η κατανομή της πολιτικής και πολιτισμικής επιρροής, η διάχυση της πληροφορίας και της γνώμης κ.ο.κ. Ιδιαίτερη θέση στις ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος έχουν ο ευρύτερος κοινωνικός και πολιτισμικός ιστός του Αρχιπελάγους καθώς και ο χώρος της Ανατολικής Μεσογείου.

4. Ο Θεσμός του Συμβούλου Σπουδών

Ο Σύμβουλος Σπουδών αποτελεί έναν θεσμό που έχει ως σκοπό την ουσιαστική βοήθεια στο φοιτητή ώστε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά απορίες, προβλήματα και προκλήσεις του ακαδημαϊκού περιβάλλοντος. Η βοήθεια αυτή αφορά τις σπουδές, τα ερευνητικά ενδιαφέροντα, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και ευρύτερα θέματα της ακαδημαϊκής σταδιοδρομίας του φοιτητή (μεταπτυχιακές σπουδές, υποτροφίες κλπ).

Ως Σύμβουλος Σπουδών ορίζεται, για κάθε φοιτητή, ένας Καθηγητής, είτε από τη Γενική Συνέλευση στο 1^ο έτος είτε, αργότερα, με ελεύθερη επιλογή από τους ίδιους τους φοιτητές με σχετική δήλωση που υποβάλλουν.

5. Προσφερόμενα Μαθήματα

Τα μαθήματα κατανέμονται ανά Εξάμηνο σύμφωνα με μία συγκεκριμένη παιδαγωγική και εκπαιδευτική λογική. Στα πρώτα Εξάμηνα δίδεται έμφαση σε μαθήματα εισαγωγής, βασικών κοινωνιολογικών γνώσεων και μεθοδολογίας. Από το τρίτο Εξάμηνο και έπειτα, τα γνωστικά πεδία διευρύνονται και συγχρόνως μερικεύονται εξετάζοντας συγκεκριμένες πλευρές των κοινωνικών και πολιτισμικών φαινομένων. Παράλληλα, η ανάπτυξη των μαθημάτων επιλογής επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών στην υλοποίηση του προγράμματος σπουδών σε συνδυασμό με τη λειτουργία εργαστηρίων για κάθε Τομέα.

Η κατανομή των μαθημάτων ανά εξάμηνο προβλέπεται ως εξής:

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Διδακτικές μονάδες
Υ	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία.	3
Υ	Κοινωνιολογία του Πολιτικού Συστήματος Ι	3
Υ	Κλασική Κοινωνιολογική Θεωρία	3
Υ	Κοινωνιολογία των Αστικών Χώρων	3
Υ	Ποιοτικές Μέθοδοι και Τεχνικές των Κοινωνικών Επιστημών	3
Υ	Κοινωνιολογία της Μετανάστευσης	3

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Διδακτικές μονάδες
Υ	Μεθοδολογία Εμπειρικής Έρευνας των Κοινωνικών Επιστημών	3
Υ	Στατιστική Ι	3
Υ	Ευρωπαϊκοί Θεσμοί	3
Υ	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	3
Υ	Η Ταξική Διάρθρωση των Σύγχρονων Κοινωνιών Πολιτειακά Συστήματα και Πολιτειακές Λειτουργίες	3

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Διδακτικές μονάδες
Υ	Κοινωνιολογία της Εργασίας	3
Υ	Κοινωνιολογία των Κοινωνικών Κινήματων	3
Υ	Κοινωνική Ψυχολογία Ι	3
Ε	Κοινωνική Πολιτική	3
Ε	Κοινωνική Δημογραφία Ι	3

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Διδακτικές μονάδες
Υ	Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία	3
Υ	Κοινωνιολογία της Παρέκκλισης	3
Υ	Κοινωνιολογία του Περιβάλλοντος. Θεωρία και Πεδία Έρευνας	3
Ε	Θεωρίες Κοινωνικοποίησης	3
Ε	Διαμόρφωση και Αρχές της Νεωτερικότητας	3
Ε	Κοινωνιολογία των Επαγγελματιών	3

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Διδακτικές μονάδες
Ε	Κοινωνία και Πολιτισμός (<i>ανενεργό λόγω διδασκαλίας υποχρεωτικού μαθήματος</i>)	3
Ε	Μικροκοινωνιολογία - Θεωρία και Ερευνητικές Προσεγγίσεις	3
Ε	Πολιτική Κοινωνιολογία	3
Ε	Ζητήματα Κοινωνικής και Οικονομικής Συνοχής του Ευρωπαϊκού Χώρου [Σεμινάριο]	3
Ε	Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου	3
Ε	Περιφερειακή Κοινωνική Ανάλυση	3
Ε	Πολιτισμός και Κοινωνική Δομή [Σεμινάριο]	3
Ε	Επιτήρηση και Εξουσία στο Έργο του Μισέλ Φουκώ [Σεμινάριο]	3
Ε	Κοινωνία, Κοινότητα & Υγεία [Σεμινάριο]	3

E	Εφαρμογές της Πληροφορικής στο Σχεδιασμό Εμπειρικών Ερευνών [Σεμινάριο]	3
E	Κοινωνιολογία της Γνώσης [Σεμινάριο]	3
E	Μεθοδολογία Έρευνας και Διαδίκτυο [Σεμινάριο]	3

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Διδακτικές μονάδες
E	Επαγγελματικός Προσανατολισμός - Πρακτική Άσκηση	3
E	Απασχόληση και Κοινωνική Οικονομία	3
E	Κοινωνική Ταυτότητα - Πολυπολιτισμική Κοινωνία	3
E	Κοινωνιολογία των Δικτύων (Η Σχέση Μίκρο-Μάκρο) <i>(ανενεργό λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντα)</i>	3
E	Κοινωνική Ψυχολογία II	3
E	Συλλογική Δράση και Διαμεσολάβηση Συμφερόντων [Σεμινάριο] <i>(ανενεργό λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντα)</i>	3
E	Πολιτικές Ιδεολογίες και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση [Σεμινάριο]	3
E	Κοινωνιολογία του Πολιτικού Συστήματος II [Σεμινάριο]	3
E	Ευρωπαϊκές Προσεγγίσεις για την Παρέκκλιση και τον Κοινωνικό Έλεγχο [Σεμινάριο]	3
E	Μετανάστευση και Ρατσιστικές Χρήσεις Ασθένειας [Σεμινάριο]	3
E	Κοινωνία της Πληροφορίας [Σεμινάριο]	3
E	Ειδικά Θέματα Εμπειρικής Κοινωνικής Έρευνας [Σεμινάριο]	3

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Διδακτικές μονάδες
E	Διδακτική της Κοινωνιολογίας	3
E	Εφαρμοσμένη Κοινωνική Έρευνα με Έμφαση στην Εκπαίδευση	3
E	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία του Δικαίου	3
E	Προετοιμασία Πτυχιακής Εργασίας	3
E	Κοινωνιολογία της Τέχνης [Σεμινάριο] <i>(ανενεργό λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντα)</i>	3
E	Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Πολιτική [Σεμινάριο]	3
E	Διεθνές Δίκαιο [Σεμινάριο]	3
E	Κοινωνικές Ανισότητες [Σεμινάριο]	3
E	Ένταξη και Αποκλεισμός από την Αγορά Εργασίας [Σεμινάριο]	3
E	Ειδικά Θέματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας [Σεμινάριο]	3

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Διδακτικές μονάδες
E	Κοινωνική Ταυτότητα και Βιογραφικές Ανασυγκροτήσεις [Σεμινάριο] <i>(ανενεργό λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντα)</i>	3
E	Περιβαλλοντική Έρευνα στο Νησιωτικό Χώρο [Σεμινάριο] <i>(ανενεργό λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας)</i>	3
E	Εφαρμογές Κοινωνικής Ψυχολογίας [Σεμινάριο]	3
E	Η Μικροκοινωνιολογία της Καθημερινής Ζωής [Σεμινάριο]	3
E	Θεσμικό Πλαίσιο και Λειτουργία των Μ.Μ.Ε. στην Ελλάδα [Σεμινάριο]	3
E	Ειδικά Θέματα Πολιτικής Κοινωνιολογίας [Σεμινάριο]	3
E	Κοινωνιολογία του Φασισμού [Σεμινάριο]	3
E	Χρήση Νέων Τεχνολογιών στην Κοινωνική Έρευνα. Παραδείγματα Εφαρμογών [Σεμινάριο]	3
E	Έρευνα και Συγγραφή (Πτυχιακή Εργασία)	3

ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΧΟΥΝ 6 ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS).

Υ: Υποχρεωτικά, **Ε:** Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Το μάθημα *Κοινωνιολογία της Παρέκκλισης* είναι προαπαιτούμενο για το σεμινάριο *Ειδικά Θέματα της Κοινωνιολογίας της Παρέκκλισης. Παραβατικότητα και Αντεγκληματική Πολιτική*.

Το μάθημα *Προετοιμασία Πτυχιακής Εργασίας* είναι προαπαιτούμενο για την ανάληψη εκπόνησης πτυχιακής εργασίας (*Έρευνα και Συγγραφή [Πτυχιακή Εργασία]*).

ΑΝΕΝΕΡΓΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Πολιτική Οικονομία

Πολιτική Φιλοσοφία

Κοινωνική Θεωρία [Σεμινάριο]

Κοινωνική Ιστορία του Γυναικείου Κινήματος [Σεμινάριο]

Κοινωνική Ιστορία

Εισαγωγή στην Πληροφορική

Η Χρήση Γενικών - Ειδικών Πακέτων (Excel, SPSS) στη Στατιστική Ανάλυση και στη Κατάρτιση Δεικτών

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ**Έτος εγγραφής 2013-14.**

Η επιτυχία στα 17 υποχρεωτικά μαθήματα «κορμού» των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων.

Η ολοκλήρωση: είτε (α) σαράντα (40) μαθημάτων χωρίς τη συγγραφή πτυχιακής εργασίας είτε (β) τριάντα-οκτώ (38) μαθημάτων και συγγραφή πτυχιακής

εργασίας. Απαιτείται η συμπλήρωση κατ' ελάχιστο 120 διδακτικών μονάδων και 240 πιστωτικών μονάδων –ECTS.

Η επιτυχής παρακολούθηση τουλάχιστον 4 (τεσσάρων) σεμιναρίων.

Έτος εγγραφής 2012-13, 2011-2012 και 2010-2011.

Η επιτυχία στα 19 υποχρεωτικά μαθήματα «κορμού» των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων.

Η ολοκλήρωση: είτε (α) σαράντα (40) μαθημάτων χωρίς τη συγγραφή πτυχιακής εργασίας είτε (β) τριάντα-οκτώ (38) μαθημάτων και συγγραφή πτυχιακής εργασίας. Απαιτείται η συμπλήρωση κατ' ελάχιστο 120 διδακτικών μονάδων και 240 πιστωτικών μονάδων –ECTS.

Η επιτυχής παρακολούθηση τουλάχιστον 4 (τεσσάρων) σεμιναρίων.

Έτος εγγραφής 2009-2010.

Η επιτυχία στα 20 υποχρεωτικά μαθήματα «κορμού» των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων.

Η ολοκλήρωση: είτε (α) σαράντα (40) μαθημάτων χωρίς τη συγγραφή πτυχιακής εργασίας είτε (β) τριάντα-οκτώ (38) μαθημάτων και συγγραφή πτυχιακής εργασίας.

Η επιτυχής παρακολούθηση τουλάχιστον 4 (τεσσάρων) σεμιναρίων.

Απαιτείται η συμπλήρωση κατ' ελάχιστο 120 διδακτικών μονάδων.

Έτος εγγραφής 2006-2007, 2007-8 και 2008-2009.

Η επιτυχία στα 20 υποχρεωτικά μαθήματα «κορμού» των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων.

Η συγκέντρωση τουλάχιστον 136 διδακτικών μονάδων.

Η επιτυχής παρακολούθηση τουλάχιστον 4 (τεσσάρων) σεμιναρίων.

Έτος εγγραφής 2004-2005 και 2005-2006.

Η επιτυχία σε τουλάχιστον 20 υποχρεωτικά μαθήματα.

Η συγκέντρωση τουλάχιστον 136 διδακτικών μονάδων.

Η επιτυχής παρακολούθηση τουλάχιστον 3 (τριών) σεμιναρίων

Έτος εγγραφής πριν το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005.

Η επιτυχία σε τουλάχιστον 19 υποχρεωτικά μαθήματα.

Η συγκέντρωση τουλάχιστον 136 διδακτικών μονάδων.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

Διαδικασία επιλογής φοιτητών σε σεμινάριο και δήλωσής του:

Οι φοιτητές που ενδιαφέρονται να δηλώσουν σεμιναριακά μαθήματα θα πρέπει να εκδηλώσουν σχετικό ενδιαφέρον, απευθυνόμενοι στους διδάσκοντες, κατά την διάρκεια της πρώτης διάλεξης των μαθημάτων και στις ώρες που είναι προγραμματισμένα τα σεμινάρια ή με εναλλακτικό τρόπο που υποδεικνύει ο διδάσκοντας (π.χ. δήλωση συμμετοχής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο προς τον διδάσκοντα). Κατόπιν, οι διδάσκοντες αποστέλλουν τις λίστες με τους επιλεγέντες φοιτητές στην Γραμματεία για να κοινοποιηθούν. Προτεραιότητα ως προς την επιλογή για την παρακολούθηση σεμιναρίων θα έχουν φοιτητές που: α. έχουν πετύχει υψηλή βαθμολογία σε μαθήματα προηγούμενων εξαμήνων που υποστηρίζουν το σεμινάριο που ενδιαφέρονται να δηλώσουν και β. έχουν καταθέσει εργασίες στα μαθήματα που υποστηρίζουν το σεμινάριο.

Ο αριθμός των συμμετεχόντων στα σεμινάρια δεν θα υπερβαίνει τους 20 φοιτητές/φοιτήτριες (έως και 25 σε εξαιρετικές περιπτώσεις). Τα σεμιναριακά μαθήματα θα εμφανίζονται ως επιλέξιμα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα StudentWeb μόνο όταν ανακοινώνεται η λίστα των επιλεγέντων φοιτητών από τον διδάσκοντα.

Δεν επιτρέπονται άνω των τριών (3) απουσιών ανεξάρτητα αν είναι δικαιολογημένες ή όχι.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Στο Ερευνητικό Σεμινάριο παρουσιάζονται οι πτυχιακές και διπλωματικές εργασίες, εκθέσεις προόδου των διδακτορικών διατριβών ώστε να διασφαλίζεται η απαραίτητη δημοσιότητα, αλλά και εισηγήσεις διδασκόντων/διδασκουσών του Τμήματος Κοινωνιολογίας ώστε να αναπτυχθεί εντός του Τμήματος ένα φόρουμ για ακαδημαϊκή συζήτηση.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Από το 1^ο έως και το 4^ο εξάμηνο ο ανώτατος αριθμός μαθημάτων που μπορεί να δηλωθεί ανά εξάμηνο είναι έξι (6). Κατά τα δυο πρώτα έτη σπουδών, δεν επιτρέπεται η δήλωση μαθημάτων ανώτερου εξαμήνου από αυτό που διανύει ο φοιτητής.

Από το 5^ο έως το 7^ο εξάμηνο σπουδών υπάρχει η δυνατότητα δήλωσης έως και επτά (7) μαθημάτων από τους φοιτητές υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον τα δύο (2) από τα επτά (7) μαθήματα θα είναι μαθήματα προηγούμενων χρονολογικά εξαμήνων. Κατά το 8^ο εξάμηνο υπάρχει η δυνατότητα δήλωσης έως και οκτώ (8) μαθημάτων από τους φοιτητές υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον τα τρία (3) από τα οκτώ (8) μαθήματα θα είναι μαθήματα προηγούμενων χρονολογικά εξαμήνων.

Φοιτητές που φοιτούν πέραν του 8^{ου} εξαμήνου σπουδών έχουν τη δυνατότητα δήλωσης έως και οκτώ (8) μαθημάτων ανά εξάμηνο.

Η απόφαση αυτή (αρ. συνεδρ. Γενικής Συνέλευσης 18/06-07-2011) τίθεται σε ισχύ από το ακαδ. έτος 2012-2013 για όλους τους προπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος ανεξαρτήτως τους έτους εγγραφής.

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Δυνατότητα δήλωσης των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων α) Προετοιμασία και β) Έρευνα και Συγγραφή (πτυχιακή εργασία) έχουν οι φοιτητές με μέσο όρο βαθμολογίας 7,00 συμπεριλαμβανομένης της επίδοσης στο 7^ο εξάμηνο σπουδών. Η επιλογή φοιτητή/φοιτήτριας με μέσο όρο βαθμολογίας μικρότερο του 7,00 εναποτίθεται στη διακριτική ευχέρεια κάθε μέλους του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Προϋποθέσεις δήλωσης: Οι φοιτητές που βρίσκονται στο τρίτο έτος σπουδών μπορούν να δηλώσουν το υποχρεωτικό επιλογής μάθημα της πρακτικής άσκησης υπό την προϋπόθεση ότι μέχρι το δεύτερο έτος σπουδών τους έχουν συγκεντρώσει τουλάχιστον 90 ECTS (15 μαθήματα) και οι φοιτητές του τέταρτου έτους να έχουν συγκεντρώσει μέχρι το τρίτο έτος σπουδών 120 ECTS (20 μαθήματα).

III. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Ακαδημαϊκού Έτους 2013 – 2014

Εξάμηνο Α' (Χειμερινό Εξάμηνο)

1. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία* αποσκοπεί στην εισαγωγή των φοιτητών και φοιτητριών στην κοινωνιολογική σκέψη καθώς και στην εξοικείωσή τους με τις βασικές έννοιες της κοινωνιολογίας με τις οποίες η κοινωνιολογία ως επιστήμη εξηγεί και ερμηνεύει την ανθρώπινη κοινωνία. Οι έννοιες αυτές επέχουν θέση εργαλείων σκέψης και ανάλυσης για καταστάσεις και φαινόμενα που έχουν προκύψει από τη σύζευξη δομών και ανθρώπινης δράσης. Συνεπώς η εννοιολόγηση και η θεωρητικοποίηση προβλημάτων που αναδύονται στις καθημερινές διαδράσεις μεταξύ ατόμων και στις συγκρούσεις μεταξύ κοινωνικών ομάδων για την πρόσβαση σε πόρους (οικονομικούς, κοινωνικούς, πολιτισμικούς κ.λπ.) διαμορφώνει και τα διαφορετικά θεματικά πεδία όπου αναπτύσσονται οι ειδικές κοινωνιολογίες. Ο αναστοχαστικός και κριτικός τρόπος προσέγγισης που εγγράφεται στην παράδοση της κοινωνιολογικής σκέψης οφείλει να αναδειξεί τόσο τις εξηγητικές και ερμηνευτικές δυνατότητες της κοινωνιολογικής σκέψης, επομένως και το πεπερασμένο της κοινωνιολογικής μεθόδου, όσο και την ιστορικότητα των κοινωνιών και πρώτα απ' όλα της σημερινής κοινωνίας.

2. Κοινωνιολογία του Πολιτικού Συστήματος I (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνιολογία του Πολιτικού Συστήματος I* είναι ένα υποχρεωτικό μάθημα που περιλαμβάνει την εκπόνηση ειδικής φοιτητικής εργασίας, ο βαθμός της οποίας συνεκτιμάται στις εξετάσεις των εξαμήνων. Το θέμα της εργασίας επιλέγεται από κατάλογο θεμάτων, τον οποίο καταρτίζουν οι καθηγητές του Εργαστηρίου και τα οποία αναφέρονται, λεπτομερέστερα και ειδικότερα στην ύλη των μαθημάτων επιλογής.

3. Κλασική Κοινωνιολογική Θεωρία (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κλασική Κοινωνιολογική Θεωρία* αναλύει την ιστορική εξέλιξη της κοινωνιολογικής σκέψης από τις απαρχές της νεωτερικότητας μέχρι τους κλασικούς στοχαστές της κοινωνιολογίας. Το μάθημα εξυπηρετεί την ανάγκη γνώσης και αφομοίωσης εννοιολογικών εννοιών που αποκρυσταλλώθηκαν κατά την διάρκεια της κλασικής περιόδου ανάπτυξης της κοινωνιολογίας. Δημιουργεί, μαζί με τα μαθήματα «Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία», «Διαμόρφωση και Αρχές της Νεωτερικότητας» και «Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία», ένα πλαίσιο αναφοράς για τα υπόλοιπα κοινωνιολογικά γνωστικά αντικείμενα του τμήματος.

4. Κοινωνιολογία των Αστικών Χώρων (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνιολογία των Αστικών Χώρων* στοχεύει στην εισαγωγή των φοιτητών στην Κοινωνιολογία των Αστικών Χώρων, καθώς επίσης και σε σύγχρονα και επίκαιρα ζητήματα των πόλεων. Το μάθημα απαρτίζεται από τρεις Ενότητες. Στην Α' Ενότητα θα παρουσιαστούν θεωρητικές προσεγγίσεις του αστικού χώρου οι οποίες αναπτύχθηκαν από την κλασική Κοινωνιολογία των Πόλεων και την μοντέρνα Πολεοδομία. Στην Β' Ενότητα θα αναλυθούν ιστορικά και κοινωνιολογικά η αστικοποίηση της Ελλάδας και οι ιδιαιτερότητες των ελληνικών πόλεων. Σε αυτή την ενότητα θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή α) στις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες των νησιωτικών και ηπειρωτικών πόλεων και β) στα κοινωνικά και πολιτισμικά πλαίσια της εξέλιξης των Αθηνών μετά από τη δεκαετία του 1950. Στην Γ' Ενότητα θα παρουσιαστούν τέσσερα επίκαιρα ζητήματα των ευρωπαϊκών πόλεων. Το πρώτο ζήτημα αφορά τη σχέση μεταξύ μνήμης και αστικού χώρου, το δεύτερο τις πολιτισμικές διαφοροποιήσεις και τις ανισότητες στους σύγχρονους αστικούς χώρους, το τρίτο ζήτημα στρέφεται γύρω από την ποιότητα ζωής στον αστικό χώρο και το τέταρτο γύρω από την αιφορική ανάπτυξη των πόλεων.

5. Ποιοτικές Μέθοδοι και Τεχνικές των Κοινωνικών Επιστημών (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Ποιοτικές Μέθοδοι και Τεχνικές των Κοινωνικών Επιστημών* συζητάει αναλυτικά την παράδοση της ποιοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες και η σχέση της με μεθοδολογικά ζητήματα και θέματα χρήσης των διαφόρων τεχνικών έρευνας. Ειδικότερα, η έμφαση θα δοθεί αφενός στα πολλαπλά ζητήματα σχεδιασμού της μεθοδολογικής στρατηγικής που ακολουθείται αφετέρου στα διάφορα προβλήματα εφαρμογής των ποικίλων ερευνητικών τεχνικών (π.χ. βιογραφική-αφηγηματική συνέντευξη, ανοιχτό ερωτηματολόγιο, ημιδομημένες & ομαδικές συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης, συμμετοχική παρατήρηση, ημερολόγια, αρχεία, αλληλογραφία, τεκμήρια πολλαπλών ειδών, κτλ). Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται σκόπιμο να παρουσιαστεί σε μια πρώτη φάση συνοπτικά μια αρκετά εκτενής και πολυδιάστατη θεωρητική παράδοση, εκείνη της ερμηνευτικής κοινωνιολογίας, η οποία έχει εδραιωθεί στις κοινωνικές επιστήμες (π.χ. ιστορία, κοινωνιολογία, κοινωνική ψυχολογία, κοινωνική ανθρωπολογία, κτλ) τα τελευταία περίπου 150 χρόνια. Η σχετική συζήτηση, διατηρεί πολλαπλά κοινωνικά πεδία στα οποία εκβάλλει με τη μορφή εμπειρικής έρευνας ποιοτικού χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, η επικέντρωση συνδέεται στενά με την ανάδειξη των επιστημολογικών, των μεθοδολογικών και των τεχνικών διαστάσεων κάθε ποιοτικού εγχειρήματος.

6. Κοινωνιολογία της Μετανάστευσης (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνιολογία της Μετανάστευσης* έχει ως αντικείμενο τις σύγχρονες κοινωνιολογικές προσεγγίσεις των πληθυσμιακών μετακινήσεων που εννοιολογούνται ως μετανάστευση. Κυρίως θα εξεταστούν οι αλλαγές στους τρόπους προσέγγισης του μεταναστευτικού φαινομένου από τις κοινωνικές επιστήμες σε συνάρτηση με τις αλλαγές στο μεταναστευτικό παράδειγμα. Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τις επίκαιρες θεωρίες μετανάστευσης και η σύνδεσή τους με ιστορικά και επίκαιρα φαινόμενα

πληθυσμιακής μετακίνησης. Το μάθημα αποσκοπεί στην ανάδειξη της σχέσης ανάμεσα στην πληθυσμιακή μετακίνηση, τη διαχείριση και τις αναπαραστάσεις της. Κεντρική θέση καταλαμβάνουν μεθοδολογικά ζητήματα στην προσέγγιση και διερεύνηση του μεταναστευτικού φαινομένου.

Εξάμηνο Β' (Εαρινό Εξάμηνο)

1. Μεθοδολογία Εμπειρικής Έρευνας των Κοινωνικών Επιστημών (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Μεθοδολογία Εμπειρικής Έρευνας των Κοινωνικών Επιστημών* προσπαθεί να διερευνήσει το θεωρητικό υπόβαθρο της μεθοδολογίας της εμπειρικής έρευνας των κοινωνικών επιστημών καθώς και τη σχέση της με την κοινωνιολογική θεωρία. Η έμφαση δίνεται στην παρουσίαση της επιστημολογία και της μεθοδολογία των κοινωνικών επιστημών, στην ανάδειξη των διαφορών που χαρακτηρίζουν τις κοινωνικές επιστήμες σε σχέσεις με τις υπόλοιπες και κυρίως τις θετικές επιστήμες και στην κατανόηση της επιστημολογίας της μεθοδολογίας και των μεθόδων στις κοινωνικές επιστήμες. Τέλος, ιδιαίτερη μνεία γίνεται στο να παρουσιαστούν οι βασικές μέθοδοι, ποσοτικές και ποιοτικές, των κοινωνικών επιστημών.

2. Στατιστική Ι (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Στατιστική Ι* περιλαμβάνει τη συστηματική συλλογή, την επεξεργασία, την ταξινόμηση, την παρουσίαση και την ανάλυση αριθμητικών δεδομένων που αναφέρονται σε χαρακτηριστικές ιδιότητες πολυπληθών ομάδων. Στο μάθημα *Περιγραφική Στατιστική* θα διδαχθούν τα στάδια της ταξινόμησης, της παρουσίασης και της ανάλυσης των στατιστικών δεδομένων, καθώς οι προηγούμενες εργασίες της επεξεργασίας και της συλλογής αυτών έχουν διδαχθεί στο Α' εξάμηνο σπουδών. Οι μέθοδοι της Περιγραφικής Στατιστικής περιορίζονται στην αποτύπωση των χαρακτηριστικών ιδιοτήτων μιας ομάδας πληθυσμού που προέρχονται από μετρήσεις που γίνονται σε όλες τις μονάδες αυτού. Η ομάδα αυτή δεν αντιπροσωπεύει έναν ευρύτερο πληθυσμό και τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την στατιστική ανάλυση των ιδιοτήτων της δεν μπορούν να γενικευτούν. Η μεθοδολογία που αναπτύσσεται για την εκτίμηση παραμέτρων ενός πληθυσμού με βάση μετρήσεις που γίνονται ένα δείγμα αυτού, αναφέρεται στην «Επαγωγική Στατιστική» και διδάσκεται σε επόμενα εξάμηνα.

Με βάση τα παραπάνω, η Περιγραφική Στατιστική έχει ως στόχο, να περιγράψει με συνοπτικό τρόπο ένα πληθυσμό ώστε να προκύψουν οι βασικές χαρακτηριστικές του ιδιότητες. Με τη χρήση συγκεκριμένων τεχνικών ταξινομεί, παρουσιάζει, αναλύει και ερμηνεύει τα στατιστικά δεδομένα ώστε να προκύψουν συμπεράσματα για την συμπεριφορά της μεταβλητής ή των μεταβλητών που αναφέρονται τα δεδομένα. Επομένως, βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή του φοιτητή στις μεθόδους παρουσίασης, ανάλυσης και ερμηνείας δεδομένων που έχουν συλλεχθεί με τη χρήση ερωτηματολογίων και αφορούν ολόκληρο τον υπό μελέτη πληθυσμό. Η ανάλυση επεκτείνεται τόσο στην μονομεταβλητή όσο και σε βασικά αντικείμενα της πολυμεταβλητής. Παράλληλος στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή στο στατιστικό πακέτο SPSS και η χρησιμοποίησή του σε βασικές τεχνικές περιγραφικής ανάλυσης.

3. Ευρωπαϊκοί Θεσμοί (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Ευρωπαϊκοί Θεσμοί* παρακολουθεί την πορεία εξέλιξης των ευρωπαϊκών θεσμών τόσο παράλληλα με εκείνη του κοινοτικού φαινομένου και του μετασχηματισμού του, στη συνέχεια, σε Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και σε συνάρτηση με την απόπειρα ερμηνείας της αιρετικής - για τις δομές της οργανωμένης διεθνούς κοινότητας-φυσιογνωμίας της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Η προσέγγιση των ευρωπαϊκών θεσμών αποκτά μια ευρύτητα αφού δεν περιορίζεται μόνο στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά επεκτείνεται και σε άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς (Συμβούλιο της Ευρώπης, Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας & Ανάπτυξης, Οργανισμός για την Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη, NATO), που είναι στενά συνδεδεμένοι με την κοινωνική διάσταση των πολιτικών αναδιάρθρωσης του ευρωπαϊκού χώρου με σκοπό τη θεσμική ενότητα και οικονομική σύγκλιση.

Κεντρικό σημείο αναφοράς αυτής της ενότητας είναι η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στον ευρωπαϊκό χώρο. Πρόκειται, πάντως, για ένα θέμα, που παρουσιάζεται και στο πλαίσιο της ΕΕ, αφού ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, παρά το γεγονός ότι εξακολουθεί να μην υφίσταται τυπικά, δίνει έμφαση στην προστασία βασικών κοινωνικών δικαιωμάτων και η εφαρμογή του αναμένεται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον από την ενωσιακή έννομη τάξη. Κομβικό σημείο στην ανάπτυξη της ερευνητικής και διδακτικής κάλυψης του σχετικού αντικειμένου θεωρείται η αναζήτηση κοινής ταυτότητας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ενοποιητικής διαδικασίας.

4. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης* παρέχει τη δυνατότητα ανάλυσης των σημαντικότερων θεμάτων της εκπαίδευσης υπό το πρίσμα των Κοινωνιολογικών θεωριών, καθώς και της εξέτασης των σύγχρονων αμφισβητούμενων ζητημάτων του τομέα. Ο σκοπός του μαθήματος είναι να εξοπλιστούν οι φοιτητές/τριες με γνώσεις σχετικά με την κοινωνιολογία της εκπαίδευσης και τα φαινόμενα της αγωγής και της εκπαίδευσης, τα οποία αναλύονται ως κοινωνικά φαινόμενα. Η διδασκαλία των μαθημάτων έχει ευέλικτο σχήμα και συνδυάζει διαλέξεις, συζητήσεις και ομαδικές δραστηριότητες.

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις σημαντικότερες θεωρητικές προσεγγίσεις, τις βασικές έννοιες της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και η σταδιακή εισαγωγή τους στους τρόπους ανάλυσης του ρόλου της εκπαίδευσης και βασικών θεμάτων της εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Στα πλαίσια του μαθήματος θα παρουσιαστούν επίσης ειδικά θέματα Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (κοινωνική προέλευση και σχολική επιτυχία, σχέσεις εκπαιδευτικών-εκπαιδευόμενων, σχολική διαρροή, σχολική αποτυχία, κλπ).

5. Η Ταξική Διάρθρωση των Σύγχρονων Κοινωνιών (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Η Ταξική Διάρθρωση των Σύγχρονων Κοινωνιών* εξετάζεται η ταξική διάρθρωση ως ιστορική διαδικασία. Θα επιχειρηθεί, δηλαδή να αναδειχθούν οι παράγοντες που καθορίζουν την ταξική διάρθρωση και συμβάλλουν σε αλλαγές στην κοινωνική διαστρωμάτωση των σύγχρονων κοινωνιών. Στο επίκεντρο του

μαθήματος θα είναι θεωρήσεις που επιχειρούν να ερμηνεύσουν υποδειγματικά τη δυναμική κοινωνικών συλλογικοτήτων (κοινωνικές τάξεις, κοινωνικά στρώματα, κοινωνικό-πολιτισμικά περιβάλλοντα κ.λπ.) που έχουν προκληθεί από αναδιαρθρώσεις στην παραγωγή και από μετασηματισμούς της κοινωνίας.

Στο πρώτο επίπεδο ανάλυσης του μαθήματος εξετάζονται οι μαρξιστικές (και νεομαρξιστικές) ερμηνείες της ταξικής διάρθρωσης και των ταξικών σχέσεων και οι βεμπεριανές (και νεοβεμπεριανές) προσεγγίσεις της κοινωνικής διαστρωμάτωσης, απ' όπου προκύπτουν τύποι ταξικής διάρθρωσης και κοινωνικής διαστρωμάτωσης με τα αντίστοιχα μεθοδολογικά εργαλεία ανάλυσης. Σ' ένα δεύτερο επίπεδο ανάλυσης του μαθήματος επιχειρείται η σύζευξη των θεωρητικών μοντέλων (Παραδειγμάτων) με την ιστορική πραγματικότητα, ώστε να είναι εφικτή η διαχρονική (ιστορική) και συγχρονική εξέταση κοινωνικών μορφωμάτων που υπό όρους μετεξελίσσονται σε «συλλογικούς φορείς δράσης». Επομένως η θεωρητικοποίηση της ταξικής διάρθρωσης των παραδοσιακών κοινωνιών σε συνάρτηση και αντιδιαστολή με την αντίστοιχη των σύγχρονων κοινωνιών, θα αναδείξει την ιστορικότητα αλλά και τη δυναμική συστημάτων ταξικής διάρθρωσης.

Εξάμηνο Γ' (Χεμερινό Εξάμηνο)

1. Κοινωνιολογία της Εργασίας (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνιολογία της Εργασίας* αναφέρεται στην συγκρότηση της κοινωνιολογίας ως επιστήμης την εποχή των μεγάλων επαναστάσεων (βιομηχανική-Αγγλία και αστική- Γαλλία) όπου η εργασία τοποθετείται στο επίκεντρο των κοινωνικο-οικονομικών εξελίξεων. Η νέες αστικές μορφές εργασίας έρχονται πλέον στο ιστορικό προσκήνιο θέτοντας πλέον και την επιστημολογική βάση για την κοινωνιολογία σαν την επιστήμη του παρόντος. Η εργασία γίνεται ένα κεντρικό σημείο αναφοράς για την κοινωνία, την οικονομική ζωή και την ευημερία. Η εργασία γίνεται πλέον εμφανής δηλαδή είναι ελεύθερη και η συγκρότηση μιας αγοράς αυτής γίνεται το κύριο μέλημα της πολιτείας σαν ενός κράτους –έθνους.

Οι διαλέξεις αποσκοπούν στην παρουσίαση των κοινωνιολογικών μορφών εργασίας στην μοντέρνα εποχή και στην ιδιαίτερη σημασία του 20 αιώνα σαν του αιώνα της κοινωνίας της εργασίας. Η σημασία της κοινωνιολογίας της εργασίας στις διάφορες φάσεις/σχολές της κοινωνιολογίας θα διερευνηθεί.

2. Κοινωνιολογία των Κοινωνικών Κινημάτων (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνιολογία των Κοινωνικών Κινημάτων* αναφέρεται στη θεωρητική ανάλυση και στην ιστορική τεκμηρίωση τόσο των συνθηκών ανάδυσης των κοινωνικών κινημάτων (ιστορικών και σύγχρονων), όσο και των χαρακτηριστικών που τα διακρίνουν από άλλες μορφές συλλογικής δράσης. Το μάθημα θα πραγματοποιηθεί με διαλέξεις, συζητήσεις μετά από προβολή video, πρακτικές ασκήσεις, των φοιτητών και μελέτη και παρουσίαση κειμένων κυρίως στην αγγλική και δευτερευόντως στην ελληνική γλώσσα. Για την άσκηση, οι φοιτητές/τριες μπορούν, μετά από συνεννόηση με τον διδάσκοντα, να προτείνουν εναλλακτική βιβλιογραφία, πάντα σχετική με τις θεματικές του μαθήματος. Στο μάθημα θα καλούνται κατά περίπτωση να πραγματοποιούν εισηγήσεις ειδικοί σε

ζητήματα συλλογικής δράσης και εκπρόσωποι κοινωνικών κινημάτων. Τα θέματα που θα αναπτύσσονται θα είναι σχετικά με την ιδιότητα του κάθε εισηγητή.

3. Κοινωνική Ψυχολογία I (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνική Ψυχολογία I* συζητάει κείνον τον κλάδο της Ψυχολογίας που ενδιαφέρεται για τη μελέτη: α) του τρόπου αλληλεπίδρασης των ατόμων, β) των τρόπων με τους οποίους τα άτομα αντιλαμβάνονται τον κοινωνικό τους περίγυρο, γ) της κοινωνικής συμπεριφοράς στο εσωτερικό μιας ομάδας όσο και δι-ομαδικά, δ) των ερμηνειών στις οποίες τα άτομα προβαίνουν τόσο για τη δική τους συμπεριφορά όσο και για τη συμπεριφορά των άλλων, και ε) των διαπροσωπικών σχέσεων και των παραγόντων που τις επηρεάζουν. Βασικά αντικείμενα-θεματικές της Κοινωνικής Ψυχολογίας αφορούν: διαμόρφωση εντυπώσεων, κοινωνική απόδοση, ενδο-ομαδικές διαδικασίες, φαινόμενα κοινωνικής επιρροής, πλειοψηφική και μειονοτική επιρροή, στάσεις και αλλαγή στάσεων, δι-ομαδικές σχέσεις, στερεότυπα, προκατάληψη, επιθετικότητα, επικοινωνία και διαπροσωπικές σχέσεις. Η έμφαση: δίνεται σε ενδο-ομαδικές και δι-ομαδικές διαδικασίες που καλύπτουν φαινόμενα, όπως κοινωνική συμμόρφωση, υπακοή στην εξουσία, πλειοψηφική επιρροή, συλλογική πόλωση, φαινόμενο groupthink, μειονοτική επιρροή, στερεότυπα και προκατάληψη.

4. Κοινωνική Πολιτική (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνική Πολιτική* δίνει έμφαση στις κοινωνικές σχέσεις που προσδιορίζουν το περιεχόμενο της κοινωνικής πολιτικής και προσδίδουν ιδιαίτερη μορφή στο κράτος (κράτος πρόνοιας). Συνεπώς η αναδιάρθρωση στην παραγωγή, οι αλλαγές στην κοινωνική δομή και το πλέγμα των κοινωνικών σχέσεων που διαμορφώνουν, συνιστά εκ των πραγμάτων πλαίσιο κοινωνικής ανάλυσης. Εντούτοις η αντικυκλική παρέμβαση του κράτους στη σφαίρα της ζήτησης (Welfare State), αποκαθιστά μεν τους εργαζομένους, κυρίως μέσω της συλλογικής κατανάλωσης, ως καταναλωτές (κοινωνική πολιτική), αμβλύνοντας τις κοινωνικές ανισότητες, αναπαράγει εντούτοις τους κατακερματισμούς και τους διαχωρισμούς του κοινωνικού σώματος τόσο σε λειτουργικό επίπεδο (χωρικές ανισότητες, εργασιακές σχέσεις, ποινικό σύστημα, ανισότητες υγείας κ.λπ.), όσο και σε θεσμικό-συμβολικό επίπεδο (κοινωνικοποίηση, εκπαιδευτικό σύστημα, ιδιότητα του πολίτη κ.λπ.).

Αυτή η κρατική παρέμβαση εμπεδώνει στο εσωτερικό των εργαζόμενων τάξεων μια νέα διαστρωμάτωση. Ακριβώς γι' αυτούς τους λόγους η κοινωνική πολιτική εξελίχθηκε εκ των πραγμάτων και ως βιοπολιτική (M. Foucault), δηλαδή ως προσπάθεια κοινωνικής πειθάρχησης και διαχείρισης του πληθυσμού. Η κοινωνική πολιτική έχει ως αντικείμενο τη βιομηχανική εργατική τάξη. Ωστόσο, η κρίση υπερσυσσώρευσης που εμφανίζεται και ως κρίση υποκατανάλωσης (βλ. κραχ του 1929) σε συνάρτηση με τα μορφολογικά στοιχεία της σημερινής κρίσης (μεταφορντισμός/νεοτεϊλορισμός, μείωση της βιομηχανικής της εργατικής τάξης, διεύρυνση των νέων μικροαστικών στρωμάτων και της γυναικείας απασχόλησης κ.λπ.), προκαλούν την κρίση του κράτους πρόνοιας (κρίση αντιπροσώπευσης). Το γεγονός αυτό υποδεικνύει και τα όρια των αντικυκλικών (κεϋνσιανών) πολιτικών.

5. Κοινωνική Δημογραφία I (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνική Δημογραφία I* εισαγάγει τον φοιτητή στην έννοια και στο περιεχόμενο της Δημογραφίας και της κοινωνικής της διάστασης, δηλαδή της σχέσης του δημογραφικού παράγοντα με το ευρύτερο κοινωνικό γίνεσθαι. Αναλυτικότερα στα πλαίσια του μαθήματος μελετάται, αρχικά, ο πληθυσμός από πλευράς μεγέθους και διάρθρωσης και η χωρική και διαχρονική εξέλιξη αυτών. Μελετώνται ακόμη οι δημογραφικοί παράγοντες ως και τα αίτια και οι συνέπειες της διαμόρφωσης του μεγέθους αυτών. Έμφαση δίνεται στις πηγές των δημογραφικών δεδομένων και στον τρόπο κατάρτισης των δημογραφικών στατιστικών.

Οι στόχοι του μαθήματος είναι η παροχή βασικών γνώσεων στο αντικείμενο της δημογραφίας, ώστε ο φοιτητής να εξοικειωθεί με τις σχετικές έννοιες, να καταστεί ικανός να χειρίζεται τα δημογραφικά δεδομένα και να εφαρμόζει τεχνικές δημογραφικής ανάλυσης σε συνδυασμό με τις μεθόδους στατιστικής ανάλυσης που έχει ήδη διδαχθεί σε άλλα μαθήματα. Επίσης, ο φοιτητής αντιλαμβάνεται τη φύση και το μέγεθος των σύγχρονων δημογραφικών προβλημάτων, και τα αίτια των δημογραφικών εξελίξεων όπως και τη σοβαρότητα των συνεπειών των δυσμενών δημογραφικών εξελίξεων στην κοινωνία και στην οικονομία.

Εξάμηνο Δ' (Εαρινό Εξάμηνο)

1. Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία* αναφέρεται στα βασικά χαρακτηριστικά των κοινωνικών δομών και στα θεμέλια του κοινωνικού μετασχηματισμού. Με την εξέταση μορφών κοινωνικής στατικής και κοινωνικής δυναμικής, γίνεται αναφορά στη γένεση, τη λειτουργία και μετεξέλιξη των θεσμών, ενώ αναλύεται ο κοινωνικός μετασχηματισμός ως αποτέλεσμα της σύγκρουσης ανάμεσα στις κοινωνικές ομάδες αλλά και των νομοτελειακών αντιφάσεων του κοινωνικού συστήματος. Στη συνέχεια εξετάζεται η έννοια της αιτιότητας σε μορφές κοινωνικής μεταβολής, γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στις προϋποθέσεις διατήρησης ή μεταβολής των κοινωνικών δομών και αναλύονται οι εξελικτικές και αντιεξελικτικές θεωρίες για τον κοινωνικό μετασχηματισμό.

Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται κριτικά η δομολειτουργική θεωρία και η σχετική ανεπάρκειά της στο να προσδιορίσει συγκεκριμένες κοινωνικές μεταβολές. Αναλύεται η λειτουργική ενότητα του κοινωνικού συστήματος καθώς και οι θεωρίες του δομισμού και του νεολειτουργισμού. Στο μάθημα δίδεται έμφαση στις αντιπαραθέσεις ανάμεσα στη δομολειτουργική θεωρία και τη θεωρία των συγκρούσεων σχετικά με τον κοινωνικό μετασχηματισμό. Παράλληλα εξετάζονται οι νομοτελειακές συνθήκες που οδηγούν στη μετεξέλιξη των κοινωνικών συστημάτων καθώς και οι προϋποθέσεις και η δυνατότητα πρόγνωσης ή ελέγχου της κοινωνικής μεταβολής. Στη συνέχεια αναλύονται οι επιστημονικές πτυχές σχετικά με την αναγκαιότητα του συγκρουσιακού χαρακτήρα των αρθρωμένων κοινωνικών συμφερόντων, τις δυνατότητες και το πολιτικό πλαίσιο διευθέτησης των συγκρούσεων, καθώς και τους πολιτικοκοινωνικούς σχηματισμούς που συγκροτούνται στη βάση αυτή με όρους κοινοβουλευτικής δημοκρατίας. Στο σημείο αυτό εξετάζεται και διατυπώνεται η κριτική στην προβλεψιμότητα των συγκρούσεων και στην ιστορικιστική αντίληψη για τον κοινωνικό μετασχηματισμό.

Γίνεται επίσης αναφορά στις μεταρρυθμιστικές απόπειρες και στις επιχειρούμενες συγκλίσεις για την αποτροπή των συγκρούσεων καθώς και στις τεχνικές διατήρησης της κοινωνικής ειρήνης. Στο σημείο αυτό το μάθημα αναπτύσσεται κριτικά ως προς τη διαδικασία και τα περιεχόμενα της θεσμοποίησης που αποτελεί το βασικό μηχανισμό ολοκλήρωσης των κοινωνικών συστημάτων. Στην κατεύθυνση αυτή εξετάζονται οι νομιμοποιητικές τάσεις του γραφειοκρατικού εξορθολογισμού που επηρεάζουν την εξελικτική πορεία των σύγχρονων κοινωνιών. Τέλος, σχολιάζονται σύγχρονες κοινωνιολογικές θεωρίες, η συμβολική διαντίδραση, η εθνομεθοδολογία καθώς και κοινωνιολογικές θεωρίες της νεωτερικότητας

2. Κοινωνιολογία της Παρέκκλισης (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνιολογία της Παρέκκλισης* προσεγγίζει την παρέκλιση ως δομική κατηγορία που συγκροτείται από μια συνισταμένη κοινωνικο-ιστορικών παραγόντων αλλά και παραμέτρων της ανθρώπινης εξέλιξης που είναι χαρακτηριστικές της εφηβείας. Η έμφαση του μαθήματος θα δίνεται σε ειδικά θέματα προστασίας της νεότητας και κυρίως σε ζητήματα τοξικομανιών, παρεκκλινουσών συμπεριφορών και χρήση διαδικτύου ως σύγχρονη δραστηριότητα του ελεύθερου χρόνου των νέων. Ο βασικός στόχος του μαθήματος είναι η γνωριμία του φοιτητή με τα θεωρητικά μοντέλα κοινωνιολογικής ανάλυσης της παρέκκλισης. Ταυτόχρονα θα επιδιωχθεί η κατανόηση και η λειτουργική χρήση εννοιών και μεθοδολογικών εργαλείων σε σχέση με ζητήματα όπως πρόληψη και αντιμετώπιση της νεανικής παραβατικότητας. Η επίτευξη της παραπάνω γνώσης θα εξακριβώνεται κυρίως μέσα από κριτικές εργασίες σε σχέση με το υπάρχον ερευνητικό έργο, όπως έχει καταγραφεί στην ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία.

3. Κοινωνιολογία του Περιβάλλοντος. Θεωρία και Πεδία Έρευνας (Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνιολογία του Περιβάλλοντος. Θεωρία και Πεδία Έρευνας* εισάγει τους φοιτητές/τριες στην κουλτούρα της αειφορίας στην ευρωπαϊκή ιστορία I & II, συζητάει την εξέλιξη της Κοινωνιολογίας του Περιβάλλοντος καθώς και τη γέννηση και πορεία της Κοινωνιολογίας του Περιβάλλοντος. Στη συνέχεια αμναλύει τη σχέση της κλασικής Κοινωνιολογίας και του ζητήματος του περιβάλλοντος και επισκοπεί τις νέες προσεγγίσεις της σχέσης κοινωνίας και φύσης I, της Ανθρώπινης Οικολογίας και της Συστημικής Θεωρίας και της Θεωρία του Μεταβολισμού και της Κοινωνία του Ρίσκου.

Σε σύνδεση με τα προηγούμενα αναδεικνύει την Περιβαλλοντική συνείδηση, συμπεριφορά και στάση (attitude), αναλύει τα Περιβαλλοντικά κινήματα και δίνει έμφαση στις αντιλήψεις για την Κοινωνική κατασκευή της φύσης. Τέλος, αναδεικνύει ως πεδία έρευνας την αειφορική ανάπτυξη των πόλεων, την έννοια της αειφορίας και του γραμμικού μεταβολισμού των πόλεων, την Πολεοδομία και το περιβάλλον στην Ελλάδα, την Ατμοσφαιρική ρύπανση και αυτοκίνητο, καθώς και την Πόλη και τα σκουπίδια.

4. Θεωρίες Κοινωνικοποίησης (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Θεωρίες Κοινωνικοποίησης* συζητάει σε βάθος τις έννοιες και τα εμπειρικά πεδία εφαρμογής που σχετίζονται με τις διαδικασίες συγκρότησης του κοινωνικού υποκειμένου. Στις διαλέξεις θα παρουσιαστούν οι σημαντικότερες θεωρητικές παραδόσεις της κοινωνικοποίησης με έμφαση στις κοινωνιολογικές προσεγγίσεις. Πιο συγκεκριμένα, θα επικεντρωθούμε σε μια κριτική αποτίμηση της θεωρίας των κοινωνικών ρόλων (Parsons), της συμβολικής διάδρασης σε διάφορες εκδοχές της (Mead, Goffman), της φαινομενολογίας (Schütz) και της κοινωνικής κατασκευής της πραγματικότητας ως διττής διαδικασίας εσωτερίκευσης και αντικειμενικοποίησης (Berger & Luckman).

Εκτός από τα προηγούμενα, θα εκτεθούν νεότερες κοινωνιολογικές θεωρήσεις αναφορικά με τις εξελίξεις στη διαδικασία κοινωνικοποίησης που λαμβάνει χώρα στα κατακερματισμένα πεδία της ύστερης νεωτερικότητας στις δυτικές κοινωνίες. Έτσι, θα συζητηθούν οι θεωρίες περί «εξατομίκευσης» (Habermas, Beck, Giddens, Castel, Bauman), οι οποίες προσλαμβάνουν και ερμηνεύουν διαφορετικά τις διαδικασίες συγκρότησης και ανάδυσης του κοινωνικού υποκειμένου. Αυτές οι θεωρήσεις, ανεξάρτητα από τις όποιες διαφοροποιήσεις τους, φαίνεται να ανιχνεύουν μια σχετική αδυναμία παραδοσιακών συλλογικών μορφωμάτων να προσδώσουν νόημα, συνέχεια και σαφή προσανατολισμό στις ατομικές βιογραφίες. Παράλληλα, θα συζητηθούν οι μετασχηματισμοί που έχουν επέλθει σε διάφορους εμπειρικά ανιχνεύσιμους θεσμούς κοινωνικοποίησης, όπως η οικογένεια, το σχολείο, οι ομάδες των ομηλίκων, τα ΜΜΕ, τα πολιτικά κόμματα, κτλ. Καταληκτικά, θα παρουσιαστούν ειδικά ζητήματα που συνδέονται με τη κοινωνικοποίηση κατά φύλο, την επαγγελματική και την πολιτική κοινωνικοποίηση. Τέλος θα συζητηθούν ορισμένα κλασσικά κοινωνιολογικά κείμενα τα οποία αναλύουν θεσμούς και είδη κοινωνικοποίησης και τη συμμετοχή ή τον αποκλεισμό των δρώντων υποκειμένων από αυτές. Το μάθημα στοχεύει να εισάγει τους φοιτητές/τριες στα κεντρικά ζητήματα ενός κλασσικού κοινωνιολογικού προβληματισμού γύρω από τη διαδικασία της κοινωνικοποίησης, να τους μνήσει προκαταρκτικά σε χώρους της εμπειρίας, στους οποίους συντελείται η κοινωνικοποίηση και να τους προβληματίσει για μερικά «αυτονόητα» ζητήματα γύρω από τη ανάδυση της ταυτότητας, του εαυτού και του κοινωνικού υποκειμένου σε συγκριτική διάσταση.

5. Διαμόρφωση και Αρχές της Νεωτερικότητας (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Διαμόρφωση και Αρχές της Νεωτερικότητας* έχει σκοπό να εμβαθύνει στη διερεύνηση της μεταμόρφωσης των αγροτικών-μεσαιωνικών κοινωνιών σε νεωτερικές και βιομηχανικές. Εξετάζει τις βαθιές αλλαγές που συνέβησαν στην πολιτική οργάνωση, την οικονομική διάρθρωση, τα πνευματικά-διανοητικά πρότυπα και τις ευρύτερες κοινωνικές αναδιατάξεις πρώτα στη Δύση και μετά αλλού. Το μάθημα θα πραγματοποιηθεί με διαλέξεις, συζητήσεις και παρουσιάσεις στην αίθουσα. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να εξοικειωθούν με την έννοια «νεωτερικότητα» και των βασικών αρχών της και να γνωρίζουν τα βασικά αίτια της ανάδυσης της νεωτερικότητας στη Δυτική Ευρώπη και όχι αλλού.

Επίσης αναμένεται να αναγνωρίζουν τις κρίσιμες πολιτικές, διπλωματικές-στρατιωτικές, οικονομικές, και ιδεολογικές αλλαγές που

έλαβαν χώρα την περίοδο ανάμεσα στον 15^ο και 18^ο αιώνα και οδήγησαν στην αποκρυστάλλωση της «σύγχρονης κοινωνίας» τον 19^ο αιώνα, κατανοούν τον ρόλο των φυσικών επιστημών στην διαμόρφωση του ορθολογισμού ως βασικού πνευματικού πρότυπου της κοινωνικής οργάνωσης, αντιλαμβάνονται την διαδικασία «εκκοσμίκευσης» και παράλληλης παρακμής της εκκλησίας στη Δυτική Ευρώπη, αλλά και τον αναδομημένο ρόλο της θρησκείας σε άλλες περιοχές του Δυτικού κόσμου και αλλού και να αναγνωρίζουν ότι η νεωτερικότητα δεν αποτελεί μία μονοδιάστατη διαδικασία, αλλά αντίθετα, κάθε πολιτισμός ακολουθεί την δική του πορεία διαμορφώνοντας εν τέλει την παράλληλη ανάπτυξη «πολλαπλών νεωτερικοτήτων».

6. Κοινωνιολογία των Επαγγελμάτων (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνιολογία των Επαγγελμάτων* θα βοηθήσει τους φοιτητές να κατανοήσουν και να σκεφθούν για το μεγάλο θέμα του κόσμου των επαγγελμάτων και την οργάνωση αυτών σε μια προσπάθεια να δουν το ρόλο της Κοινωνιολογίας και του Κοινωνιολόγου στην Ευρώπη αλλά και στην Διεθνή Κοινότητα μέσα από τις δράσεις και Διεθνών Οργανισμών. Η κοινωνιολογία των επαγγελμάτων (Sociology of Occupations and Professions) αποτελεί μια συγκεκριμένη επιστημονική ειδικότητα βάσει της οποίας η πολιτεία ρυθμίζει τα συμφέροντα των διαφόρων οικονομικών ή πολιτικών εταίρων της κοινωνίας των πολιτών με σκοπό να οργανωθεί εν ειρήνη η αγορά των επαγγελμάτων σε όλους τους τομείς οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας μέσω της οργάνωσης της εκπαίδευσης, της προαγωγής των δεξιοτήτων αλλά και των θέσεων εργασίας σε μια εθνική οικονομία. Η ρύθμιση των επαγγελμάτων αποτελεί την κατ' εξοχήν αρμοδιότητα της πολιτείας που θέλει να ρυθμίσει την ανάπτυξη και την εργασία/απασχόληση. Πολλοί φορές εκπροσωπούν τα επαγγέλματα σε κάθε χώρα της οποίας η οικονομία και εξέλιξη είναι συνυφασμένη με την ικανότητα της πολιτείας να οδηγήσει τις επαγγελματικές ενώσεις, κοινωνικές (υγείας, παιδείας), οργανωσιακές – διαχειριστικές και τεχνικές (μηχανική, φυσική επιστήμη) σε *συνεργασία με άμλλα (cooperation/coopetition)*.

Η αδυναμία να οργανωθεί μια τέτοια ρυθμιστική κατάσταση επιφέρει συγκρούσεις συμφερόντων και δυνάμεων πολιτικών, οικονομικών, ιδεολογικών, πολιτιστικών οι οποίες δεν βρίσκονται σε μια συνεχή μάχη διεκδίκησης και απαιτήσεων από το γενικό πλεόνασμα - ή χρέος - της πολιτείας. Ένα κράτος δικαίου οφείλει να ελέγχει την οικονομία και την αγορά. Οι μεγάλες ιστορικές αλλαγές της δεκαετίας του '30 επέφεραν την σημαντική παρουσία της πολιτικής διοίκησης στην λειτουργία της οικονομίας της εργασίας. Η θεσμοθέτηση της εργασιακής ασφάλειας της ανεργίας (Unemployment Insurance) στη Β. Αμερική (Roosevelt) αλλά και τη Σουηδία συνέθεσε για πρώτη φορά την κοινωνική δυναμική η οποία ήταν έκφραση μιας πρωτόγνωρης τριμερούς συνεργασίας μεταξύ εργασίας, κεφαλαίου και πολιτικής διοίκησης. Η συνέργεια αυτή ήταν αποτέλεσμα της πτώσης της «ελεύθερης αγοράς χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου» το 1929. Οι πολιτικές του Προέδρου Hoover δεν επέφεραν καμία βελτίωση στην οικονομία αλλά το αντίθετο συνέβη μέχρι την άνοδο του Προέδρου Roosevelt. Η πολιτική της Διοίκησής του ήταν να επιφέρει την σύνδεση της κοινωνίας της εργασίας και των επαγγελμάτων με την οικονομία ενώ ρύθμιζε το σημαντικό θέμα των τραπεζών των οποίων το διαχωρισμό σε εμπορικές και αποταμιευτικές επέβαλε.

Η σύνδεση της εργασίας με τις οργανωμένες θέσεις απασχόλησης σε οργανισμούς με κοινά οργανωτικά χαρακτηριστικά σε όλους τους τομείς σε μια

ενιαία αγορά απασχόλησης τροφοδοτούμενης διαρκώς με ένα σύστημα τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης μέσω του οποίου αναγνωρίζονται δικαιώματα επαγγελματικά σε ένα πλαίσιο εργασιακής ασφάλειας – δίχτυ προστασίας για μέλη της οικογένειας με υγεία και εκπαίδευση-αποτέλεσε την βάση συγκρότησης της Κοινωνιολογίας των Επαγγελμάτων. Το μάθημα θα έχει και την Μικροκοινωνιολογική του διάσταση δίνοντας έμφαση στις επαγγελματικές διαδρομές συγκεκριμένων και δημοφιλών επαγγελμάτων σαν περιπτώσεις μελέτης.

Εξάμηνο Ε' (Χειμερινό Εξάμηνο)

- 1. Κοινωνία και Πολιτισμός (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6) (ανενεργό λόγω διδασκαλίας υποχρεωτικού μαθήματος)**
- 2. Μικροκοινωνιολογία - Θεωρία και Ερευνητικές Προσεγγίσεις (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)**

Το μάθημα *Μικροκοινωνιολογία: Θεωρία & Ερευνητικές Προσεγγίσεις* παρουσιάζει εκτενώς ένα αρκετά ευρύ θεωρητικό ρεύμα, το οποίο εντάσσεται κατά βάση στην παράδοση της ποιοτικής προσέγγισης της κοινωνικής ζωής. Ειδικότερα, η έμφαση θα αποδοθεί στα αναλυτικά εργαλεία και τις θεωρητικές έννοιες των διαφόρων εκδοχών και σχολών της μικρο-κοινωνιολογικής παράδοσης. Παράλληλα, θα επικεντρωθούμε σε εμπειρικά παραδείγματα, κυρίως ποιοτικού προσανατολισμού, που διερευνούν τους τρόπους συγκρότησης και νοηματοδότησης της ανθρώπινης εμπειρίας. Στις διαλέξεις του μαθήματος, θα συζητηθούν οι κλασσικές προσεγγίσεις που αναδεικνύονται από τις μικρο-κοινωνιολογικές σχολές. Ταυτόχρονα, θα μελετηθούν κλασσικά κείμενα, τα οποία προσφέρουν μια σχετική επισκόπηση των κυριότερων γνωστικών διαφερόντων αυτής της παράδοσης. Σε συνάρτηση με τα προηγούμενα, θα αναδειχθούν τα βασικά ερευνητικά πεδία μελέτης της μικρο-κοινωνιολογικής έρευνας και θα καταδειχθεί η ποιοτική ερευνητική στρατηγική ως η ενδεδειγμένη μεθοδολογία για την επιστημονική μελέτη διαφόρων περιοχών της καθημερινής ζωής.

Οι στόχοι του μαθήματος συνοψίζονται ως εξής: στην παρουσίαση των κυριότερων μικρο-κοινωνιολογικών σχολών και ρευμάτων, των κεντρικών παραδοχών και των ερευνητικών πεδίων, στην παρουσίαση των Μικρο και μακρο διαζεύγμων και των τρόπων υπέρβασης καθώς και στη συμπληρωματικότητα ποιοτικής και ποσοτικής προσέγγισης και στα παραδείγματα σύζευξης. Επίσης αναδεικνύει την ερμηνευτική προσέγγιση της κοινωνικής ζωής καθώς και τις δυνατότητες και τα όρια της ποιοτικής προσέγγισης. Τέλος, ανιχνεύει προνομιακούς τόπους εμπειρικής έρευνας στους χώρους της καθημερινής ζωής, παρουσιάζει κλασσικές κοινωνιολογικές έρευνες που εντάσσονται στο πεδίο της ερμηνευτικής μικρο-κοινωνιολογίας και της ποιοτικής έρευνας, που επικεντρώνονται στην ελληνική πραγματικότητα και φιλοδοξεί να εξοικειώσει τους φοιτητές/τριες με τα αναλυτικά εργαλεία και τις ερευνητικές μεθόδους αυτής της παράδοσης.

- 3. Πολιτική Κοινωνιολογία (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)**

Το μάθημα *Πολιτική Κοινωνιολογία* έχει ως σκοπό να εισαγάγει τους φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος στις κύριες προβληματικές της πολιτικής

κοινωνιολογίας. Εξετάζονται ζητήματα σχετικά με την ιστορική καταγωγή, τα θεμελιακά χαρακτηριστικά και την οργάνωση του σύγχρονου κράτους, τη λειτουργία των πολιτικών θεσμών και τις διαδικασίες νομιμοποίησης της πολιτικής εξουσίας. Ενδιαφέρουν, επίσης, οι διαφορετικές και συχνά αντιμαχόμενες θεωρητικές προσεγγίσεις γύρω από το κράτος και τη σχέση κράτους-κοινωνίας: αυτή του πολιτικού φιλελευθερισμού, η Βεμπεριανή θεώρηση, η θεωρία των ελίτ, η Μαρξιστική, η πλουραλιστική, η νεοθεσμική, η φεμινιστική κ.α. Έμφαση δίνεται, επίσης, στις τρέχουσες κοινωνικές εξελίξεις ή και μεταβολές αλλά και σε νέα μοντέλα διακυβέρνησης όπως αυτά διαμορφώνονται από διαδικασίες όπως η οικονομική φιλελευθεροποίηση και η διεθνοποίηση των μηχανισμών λήψης πολιτικών αποφάσεων.

4. Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου* αναλύει κοινωνιολογικά έναν από τους κυριότερους τομείς της κοινωνικής οικονομίας στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες. Τα θεωρητικά μοντέλα της κοινωνιολογίας του ελεύθερου χρόνου που αποτελούν τη πρωτοπορία της σύγχρονης κοινωνιολογικής σκέψης συνθέτουν ένα παραδειγματικό πεδίο μελέτης των κοινωνικών συμπεριφορών και των στυλ ζωής καθώς καταγράφουν και αναλύουν τον κυρίαρχο κοινωνικό χρόνο, σήμερα. Η έμφαση δίδεται στη μελέτη των τρόπων διάθεσης του ελεύθερου χρόνου αποτελεί σημαντικό μέρος της μελέτης της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας και μάλιστα ως προς την κοινωνική ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής, που αποτελούν και στρατηγικούς στόχους του Τμήματος.

Προβληματικές όπως η ανάπτυξη της «βιομηχανίας του ελεύθερου χρόνου», με ιδιαίτερη έμφαση στη βιομηχανία του θεάματος και του τουρισμού-αναψυχής, η σύνδεση σχολής και υγείας θεραπείας με έμφαση σε εξειδικευμένα προγράμματα θεραπευτικής μεταχείρισης μειονεκτούντων ατόμων και συνταξιούχων, καθώς και το παιχνίδι και οι επιδράσεις του (ψυχικές, κοινωνικές) στο παιδί, είναι ζητήματα που έχουν τεθεί, ερευνηθεί και εντέλει προκαλέσει την καθιέρωση θεματικών τομέων στην επιστήμη. Οι τομείς αυτοί οδήγησαν σε αντίστοιχους επαγγελματικούς τομείς με ιδιαίτερη ανάπτυξη στις δυτικές κοινωνίες τα τελευταία χρόνια. Αντίστοιχα ζητήματα όπως σχολή και πολιτισμός- κουλτούρα, ελεύθερος χρόνος και κοινωνική διαφοροποίηση, ελεύθερος χρόνος και εθνική ταυτότητα, είναι θέματα που παραμένουν κρίσιμα για τη μελέτη της πορείας εξέλιξης μιας τοπικής κοινότητας, μιας κοινωνικής ομάδας, ενός κράτους στη μεταβιομηχανική κοινωνία.

Ο βασικός στόχος του μαθήματος είναι η γνωριμία του φοιτητή με τα θεωρητικά μοντέλα ανάλυσης του κοινωνικού φαινομένου του ελεύθερου χρόνου. Ταυτόχρονα θα επιδιωχθεί η κατανόηση και η λειτουργική χρήση εννοιών όπως η σχολή, και μεθοδολογικών εργαλείων σε σχέση με τον εργασιακό χρόνο και τη μαζική κουλτούρα. Η επίτευξη της παραπάνω γνώσης θα εξακριβώνεται κυρίως μέσα από κριτικές εργασίες σε σχέση με το υπάρχον ερευνητικό έργο, όπως έχει καταγραφεί στην ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Τι θα διδαχθεί ο φοιτητής.

5. Περιφερειακή Κοινωνική Ανάλυση (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Περιφερειακή Κοινωνική Ανάλυση* εισαγάγει τον φοιτητή στην έννοια και στο περιεχόμενο της Περιφερειακής Ανάλυσης με έμφαση στην κοινωνική της διάσταση, δηλαδή στο τρόπο που αναλύουμε τα κοινωνικά κυρίως φαινόμενα στο χώρο, ο οποίος δεν είναι αδρανής αλλά αλληλοεπηρεάζεται με την ανθρώπινη δραστηριότητα. Επειδή, όμως, η Περιφερειακή Επιστήμη έχει διεπιστημονικό χαρακτήρα μελετώνται στο μάθημα αυτό και λοιπές βασικές πτυχές ανάλυσης όπως είναι η δημογραφική, η οικονομική, η τεχνολογική και η περιβαλλοντική. Το μάθημα εισαγάγει επίσης τον φοιτητή στα θέματα του περιφερειακού σχεδιασμού με την ανάπτυξη μεθόδων, εργαλείων και συστημάτων υποστήριξης αυτού, ενώ τονίζεται ιδιαίτερα η έννοια και τα χαρακτηριστικά βασικών στρατηγικών περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης όπως είναι η πολιτική και η ενδογενής ανάπτυξη. Τονίζεται ιδιαίτερα η σημαντική συμβολή της κοινωνικής συναίνεσης και συμμετοχής στα διάφορα στάδια του περιφερειακού σχεδιασμού στην επιτυχία της σχετικής δραστηριότητας και στην επίτευξη της περιφερειακής/τοπικής ανάπτυξης.

Οι στόχοι του μαθήματος είναι η παροχή βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων στο αντικείμενο της περιφερειακής ανάλυσης με έμφαση στην κοινωνική της διάσταση ώστε ο φοιτητής να εξοικειωθεί με τις σχετικές έννοιες, να καταστεί ικανός να χειρίζεται τα περιφερειακά δεδομένα και να εφαρμόζει βασικές τεχνικές περιφερειακής ανάλυσης σε συνδυασμό με τις μεθόδους ανάλυσης που έχει ήδη διδαχθεί σε άλλα μαθήματα. Επίσης, ο φοιτητής αντιλαμβάνεται τη φύση και το μέγεθος των σύγχρονων περιφερειακών προβλημάτων διεθνώς αλλά και στην Ελλάδα από πλευράς κοινωνικής, δημογραφικής, οικονομικής, περιβαλλοντικής και τεχνολογικής. Κατανοεί, επίσης, τη σχέση του χώρου με την ανθρώπινη δραστηριότητα και μαθαίνει να εντοπίζει και να μετρά περιφερειακές ανισότητες. Η διδασκαλία του μαθήματος περιλαμβάνει τη θεωρία, την εκμάθηση τεχνικών ανάλυσης, την αναγνώριση των προϋποθέσεων επιτυχούς εφαρμογής περιφερειακού προγραμματισμού και την εφαρμογή όλων αυτών μέσω εργασιών που εκπονούν οι φοιτητές.

6. Ζητήματα Κοινωνικής και Οικονομικής Συνοχής του Ευρωπαϊκού Χώρου [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Ζητήματα Κοινωνικής και Οικονομικής Συνοχής του Ευρωπαϊκού Χώρου* επικεντρώνεται στις κοινωνικές εξελίξεις στον σύγχρονο ευρωπαϊκό χώρο, που φαίνεται να δέχεται τις έντονες επιρροές του κλίματος της φιλελεύθερης οικονομίας. Επιχειρείται η προσέγγιση της αρμονικής ανάπτυξης του συνόλου του ενωσιακού χώρου, αποσκοπώντας κυρίως στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων μειονεκτικών περιοχών, ιδιαίτερα των νησιωτικών και αγροτικών. Η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, σύμφωνα με το εν λόγω μάθημα, αποτελεί μια διαδικασία η εξέλιξη της οποίας απαιτεί την ταυτόχρονη λειτουργία δύο μηχανισμών: εκείνου που διαμορφώνει την κοινή αγορά (δυνάμεις της αγοράς) και εκείνου που διαρθρώνει τις πολιτικές δομές (διοίκηση, συλλογικά συμφέροντα, κοινωνία των πολιτών), που επηρεάζουν άμεσα τη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών και, ειδικότερα την κοινωνική τους διάσταση. Ειδικότερα, μελετάται σε βάθος η ποιοτική και ποσοτική διάσταση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης (ιδιαίτερα το θεσμικό πλαίσιο διαμόρφωσης σε κράτη και περιφέρειες).

Πιο συγκεκριμένα αναλύονται: Α. Τα κριτήρια προσδιορισμού της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης (εισοδηματικές ανισότητες, μειονοτικό και μεταναστευτικό φαινόμενο στην Ευρώπη, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός, η συμβολή των ανθρωπίνων πόρων / απασχόληση, ανεργία, ιδιομορφίες της αγοράς εργασίας), Β. Οι γεωγραφικές ιδιαιτερότητες του ευρωπαϊκού χώρου (γεωγραφική συγκέντρωση δραστηριοτήτων, πολυκεντρική ανάπτυξη, ιδιαιτερότητες παραμεθωρίων περιοχών), Γ. Οι επιπτώσεις των διαδικασιών βιώσιμης και διαρκούς ανάπτυξης (νέοι και παλαιοί εταίροι, σχέσει και ρόλοι στην περιφερειακή ανάπτυξη) και Δ. Οι ενωσιακές στρατηγικές και χρηματοδοτικές δράσεις (διαρθρωτικά ταμεία, ταμείο συνοχής, πόροι για την διεύρυνση, ζητήματα πρακτικών εφαρμογών και λειτουργίας ευρωπαϊκών ταμείων).

Σε απόλυτη συνάρτηση με τις γενικές αρχές και την φιλοσοφία από την οποία διαπνέεται η δομή του προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας, το μάθημα επιχειρεί να συνεισφέρει στη διαμόρφωση μιας πλήρους επιστημονικής φυσιογνωμίας ενός σύγχρονου κοινωνιολόγου, άριστου γνώστη της ευρωπαϊκής κοινωνικής πραγματικότητας μέσα στην οποία δραστηριοποιείται.

7. Πολιτισμός και Κοινωνική Δομή [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Πολιτισμός και Κοινωνική Δομή* αναφέρεται στις έννοιες και στις επιστήμες του πολιτισμού. Προσφέρει μια εισαγωγή στην ετυμολογία και στη ιστορία των εννοιών κουλτούρα (culture) και πολιτισμός (civilisation), συνεχίζει με την κοινωνική ιστορία των εννοιών κουλτούρα (culture) και πολιτισμός (civilisation) και με τη σημερινή χρήση αυτών των εννοιών. Στη συνέχεια, αναλύει τις συνάψεις και διαφορές μεταξύ Εθνολογίας, Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Κοινωνιολογίας του Πολιτισμού και εισάγει τους φοιτητές/τριες στην Πρακτική άσκηση: Πολιτισμικές συμπεριφορές σε χώρους εργασίας, στο δημόσιο χώρο, σε χώρους χρηματικών συναλλαγών και νέων τεχνολογιών. Επίσης, στο σεμινάριο αναλύονται τομείς όπως η Κοινωνία και πολιτισμός στο Μεσαίωνα, η Κοινωνία και πολιτισμός στην Αναγέννηση, αλλά και οι Κλασικές προσεγγίσεις του σύγχρονου πολιτισμού με υπο-ενότητες, όπως η θρησκεία, η εργασία και το πνεύμα του καπιταλισμού, Το χρήμα, η μεγαλούπολη και το στιλ ζωής, ο Μεταμοντερνισμός και η μετανεωτερικότητα. Κοινωνιολογικές και πολιτισμικές προσεγγίσεις, καθώς και Οι νέες τεχνολογίες και η δυνητικοποίηση της ζωής

8. Επιτήρηση και Εξουσία στο Έργο του Μισέλ Φουκώ [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Επιτήρηση και Εξουσία στο Έργο του Μισέλ Φουκώ* αποτελεί μία εισαγωγή στη σκέψη και στο έργο του Μισέλ Φουκώ και εστιάζει ιδιαίτερα στις έννοιες της επιτήρησης και της εξουσίας. Σκοπός του σεμιναρίου είναι να αναπτύξουν οι φοιτητές/φοιτήτριες οικειότητα με το έργο του Φουκώ, τις επιδράσεις που έχει δεχθεί και τις διάφορες αναγνώσεις που επιδέχεται.

Μετά από εισαγωγικές διαλέξεις της διδάσκουσας, θα ακολουθήσει ανάγνωση επιλεγμένων κειμένων του, τα οποία θα παρουσιάζονται από τους φοιτητές/τις φοιτήτριες και θα συζητούνται στο σεμινάριο. Επίσης εξετάζονται βασικές θεωρητικές του έννοιες και προσεγγίσεις σε εμπειρικά παραδείγματα ως ανάλυση ιστορικές περιπτώσεων.

9. Κοινωνία, Κοινότητα & Υγεία [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Κοινωνία, Κοινότητα & Υγεία* συζητάει σε βάθος επιμέρους θεματικές ενότητες που συναρθρώνουν την προηγούμενη ενότητα. Μεταξύ άλλων αναλύει τα Θεωρητικά Παραδείγματα και μοντέλα για την κατανόηση της υγείας και της ασθένειας, τις διαδικασίες κοινωνικοποίησης και τις πολιτισμικές πρακτικές για την υγεία, τις κοινωνικές αναπαραστάσεις και αντιλήψεις του πληθυσμού για την υγεία και την ασθένεια και τις Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις στη θεσμική ιατρική. Εκτός από τα προηγούμενα, αναλύονται ενότητες όπως Κοινωνικο-οικονομικές ανισότητες στην υγεία, Φύλο, Εθνικότητα και Υγεία, Κοινωνικά δίκτυα, κοινωνικό κεφάλαιο και υγεία, Εργασιακές συνθήκες, εργασιακό περιβάλλον και υγεία, Στρες και Υγεία, Η σημασία της κοινωνικής υποστήριξης στην ασθένεια, την υγεία και την ανάρρωση, Χωρικές ανισότητες και η σημασία της γεωγραφίας στην κατάσταση της υγείας και Στίγμα και αναπηρία.

10. Εφαρμογές της Πληροφορικής στο Σχεδιασμό Εμπειρικών Ερευνών [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Εφαρμογές της Πληροφορικής στο Σχεδιασμό Εμπειρικών Ερευνών* αναλύει την ανάπτυξη των ερευνητικών υποδομών για τις κοινωνικές επιστήμες με την αξιοποίηση της πληροφορικής τεχνολογίας και αποτελεί σήμερα ένα νέο ερευνητικό πεδίο, που μας οδηγεί σε αλλαγές στη μεθοδολογία της εμπειρικής έρευνας και κυρίως σε αυστηρότερη τυποποίηση της διαδικασίας της εμπειρικής διερεύνησης των κοινωνικών φαινομένων. Τα εμπειρικά δεδομένα που παράγονται στο πλαίσιο ανεξάρτητων ερευνητικών έργων πρέπει να μπορούν να αξιοποιηθούν και για δευτερογενή ανάλυση και από άλλους ερευνητές. Παράλληλα, μέσα από την ομογενοποίηση τους, να είναι δυνατόν να αποτελέσουν μέρος ενός ευρύτερου πειραματικού σχεδίου που δεν καθορίζεται αποκλειστικά από την μεμονωμένη ερευνητική ομάδα αλλά βασίζεται στην συστηματική μελέτη δυοποικειμενικά συμφωνημένων φαινομένων και αντικειμένων παρατήρησης.

Η επιλογή αυστηρότερων μεθοδολογικών υποδειγμάτων πρέπει να καλύπτει όχι μόνο τη φάση της ανάλυσης αλλά και τη φάση του σχεδιασμού της εμπειρικής έρευνας και να βασίζεται τόσο σε διεθνή πρότυπα τεκμηρίωσης όσο και σε μεθοδολογίες σχεδιασμού δομών δεδομένων. Στο μάθημα αυτό περιγράφεται ο τρόπος αξιοποίησης μεθόδων της πληροφορικής τεχνολογίας για τον αυστηρό προσδιορισμό των αντικειμένων παρατήρησης των κοινωνικών επιστημών καθώς και για το σχεδιασμό ερωτηματολογίων. Επιχειρείται λοιπόν να παρουσιασθούν τα εργαλεία και οι διαδικασίες σχεδιασμού των εμπειρικών ερευνών που αποτελούν το πρώτο βήμα για την ένταξη των συγκεκριμένων ερευνών σε ένα ευρύτερο πειραματικό σχέδιο των κοινωνικών επιστημών.

11. Κοινωνιολογία της Γνώσης [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Κοινωνιολογία της Γνώσης* αναφέρεται στην επιστημολογική ρήξη που συντελείται με τη σχετικοποίηση της έννοιας της ορθολογικότητας και αντικειμενικότητας των επιστημονικών θεωριών, η οποία ταυτόχρονα υποδηλώνει τις αναπόφευκτες ασυμμετρίες και ασυνέχειες που χαρακτηρίζουν την εξέλιξη των

επιστημών. Στις πρώτες αυτές διαλέξεις δίδονται οι ορισμοί και εξετάζεται η σχέση της επιστήμης με την επιστημολογία, συζητείται η άποψη περί κοινωνικής κατασκευής της κοινωνικής πραγματικότητας και παρουσιάζονται οι πτυχές μιας ερμηνευτικής θεμελίωσης των κοινωνικών επιστημών. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται ιδιαίτερη αναφορά σε κείμενα που υποστηρίζουν τόσο ένα «ισχυρό», όσο και ένα «ασθενές» πρόγραμμα Κοινωνιολογίας της γνώσης, καθώς και σύγχρονες εκδοχές μιας Νέας Κοινωνιολογίας της γνώσης.

Σε ένα δεύτερο επίπεδο γίνεται αναφορά στις σύγχρονες επιστήμες της γνώσης (Γνωσιοεπιστήμες-γνωσιακές επιστήμες), κυρίως στο πώς επιτελούνται οι διάφορες γνωστικές λειτουργίες, στο βαθμό που είναι υπεύθυνες για την απόδοση του νοήματος και την ανάπτυξη μορφών επικοινωνίας. Εξετάζεται επίσης η δυνατότητα ανάπτυξης ενός διαλόγου ανάμεσα στους ερμηνευτικούς στόχους της κοινωνικής επιστήμης και στις γνωστικές αυτές λειτουργίες, οι οποίες αναλύονται κυρίως σύμφωνα με όρους νευροφυσιολογικής απόδοσης νοήματος. Τέλος, εξετάζονται παραδείγματα και προσομοιώσεις από τα εργαστηριακά πορίσματα αναφορικά με την τεχνητή νοημοσύνη, για το πώς οι φυσικές διαδικασίες μεταστοιχειώνονται σε συνειδητή διανοητική εμπειρία και εξετάζονται τα όρια, οι προϋποθέσεις και ο βαθμός ικανοποιητικών αποτελεσμάτων από τέτοιου είδους εγχειρήματα.

12. Μεθοδολογία Έρευνας και Διαδίκτυο [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Μεθοδολογία Έρευνας και Διαδίκτυο* συζητάει τη χρήση των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου. Υποστηρίζεται ότι αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία στις μέρες μας, και ειδικότερα στον τομέα της κοινωνικής έρευνας. Στα πλαίσια του μαθήματος, οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με βασικές έννοιες του διαδικτύου και ειδικότερα θα αποκτήσουν βασικές γνώσεις τόσο για τη μεθοδολογία της έρευνας στο διαδίκτυο, όσο και τα εργαλεία και τις τεχνικές που πρέπει να εφαρμόσουν. Μετά το πέρας του σεμιναρίου, οι φοιτητές αναμένεται να μπορούν να διακρίνουν τα μεθοδολογικά χαρακτηριστικά, τους σκοπούς, τα είδη και τη χρησιμότητα της έρευνας, να γνωρίζουν βασικές ερευνητικές αρχές ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων και να μάθουν την διαδικασία ανάπτυξης ερευνητικών εργαλείων, τις μεθόδους συλλογής και ανάλυσης δεδομένων στο διαδίκτυο.

Επίσης, θα διδαχθούν τους τρόπους δειγματοληψίας, τους μηχανισμούς ελέγχου της εγκυρότητας και αξιοπιστίας μιας διαδικτυακής έρευνας, να αντιληφθούν τη σημασία βασικών εννοιών που αφορούν το διαδίκτυο (κοινωνικά, δίκτυα, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δυνητικές ταυτότητες, εικονικές κοινότητες, ομάδες συζητήσεων κ.α.), να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν μία έρευνα στο διαδίκτυο και να εξάγουν, να ερμηνεύουν και να αναλύουν αποτελέσματα της έρευνας. Οι φοιτητές υποχρεούνται για την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος να παραδώσουν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου συγκεκριμένο αριθμό εργασιών που θα καθορισθεί από το διδάσκοντα. Η αξιολόγηση θα βασισθεί κατά ένα ποσοστό στις παραδοτέες εργασίες και στην παρουσίαση τους, και στην τελική εξέταση.

Εξάμηνο ΣΤ' (Εαρινό Εξάμηνο)

1. Επαγγελματικός Προσανατολισμός - Πρακτική Άσκηση (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Επαγγελματικός Προσανατολισμός - Πρακτική Άσκηση* ενισχύει τη σύνδεση της θεωρητικής εκπαίδευσης με την πράξη και τις εφαρμογές επιστημονικών εξειδικεύσεων. Στόχος είναι το μάθημα αυτό να συμβάλλει τόσο στην καλύτερη αξιοποίηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτούν οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, όσο και στην ευκολότερη και επωφελέστερη ένταξη των αποφοίτων στην αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγράμματος Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών του Τμήματος Κοινωνιολογίας στοχεύει στην παροχή προπτυχιακών σπουδών που να συνδέονται με τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας, στην ουσιαστικότερη αφομοίωση της επιστημονικής γνώσης μέσα από τη διαδικασία της επαγγελματικής επιστημονικής εξάσκησης, στην καλλιέργεια ευνοϊκών συνθηκών για τη δημιουργική συνάντηση διαφορετικών επιστημονικών κλάδων και η ενθάρρυνση της αυτενέργειας και της επαγγελματικής επινοητικότητας των ασκούμενων φοιτητών, στην ενσωμάτωση των νέων τάσεων και αναγκών της αγοράς εργασίας και της ζήτησης για συγκεκριμένες ειδικότητες και δεξιότητες των αποφοίτων στα προγράμματα σπουδών που προσφέρονται από το Τμήμα.

Ειδικότερα, σε σχέση με τον επαγγελματικό προσανατολισμό, το μάθημα στοχεύει στην παροχή δυνατότητας διερεύνησης των κατευθύνσεων επαγγελματικής απασχόλησης καθώς και των σχετικών παραγωγικών δραστηριοτήτων, στην απόκτηση μιας πρώτης εμπειρίας - προϋπηρεσίας σχετικής με το επάγγελμα και στον εμπλουτισμό του βιογραφικού των αποφοίτων, στην εξοικείωση των φοιτητών του Τμήματος Κοινωνιολογίας με το εργασιακό περιβάλλον και τις απαιτήσεις του επαγγελματικού χώρου, καθώς και με τις εργασιακές σχέσεις και το ύψος των απολαβών όπως διαμορφώνονται στην ελληνική και ευρωπαϊκή πραγματικότητα με αποτέλεσμα την ευκολότερη ένταξη στο παραγωγικό σύστημα της χώρας, στην ανάδειξη των δεξιοτήτων των ασκούμενων και στην ανάπτυξη επαγγελματικής συνείδησης και στην πιθανή πρόσληψη των αποφοίτων σε φορείς που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Τέλος, σχετικά με την προώθηση των σχέσεων μεταξύ εκπαίδευσης/αγοράς εργασίας, το μάθημα έχει ως στόχο την ομαλότερη μετάβαση των φοιτητών από το χώρο της προετοιμασίας τους στο χώρο της παραγωγής, των επιχειρήσεων και των οργανισμών, τη δημιουργία ενός δίαυλου αμφίδρομης μετάδοσης πληροφοριών μεταξύ του Τμήματος και των σχετικών φορέων ώστε να διευκολύνεται η περαιτέρω συνεργασία και να συμβάλει στη δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης και διάγνωσης των μεταβαλλόμενων αναγκών της αγοράς εργασίας σε επιστημονικό δυναμικό.

2. Απασχόληση και Κοινωνική Οικονομία (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Απασχόληση και Κοινωνική Οικονομία* συζητάει την σημερινή εποχή των νέων κοινωνικών ανακατατάξεων με βάση το επιχείρημα ότι η κρίση της δημόσιας πολιτικής οικονομίας δεν διαφέρει από την κρίση της οικονομίας της αγοράς. Νέες μορφές συν-εταιριστικής οικονομίας, μη κερδοσκοπικής διαφέρουν αρκετά από τις προηγούμενες μορφές δράσης. Η κοινωνική οικονομία συνδέεται

άρρηκτα με την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών αναπτύσσεται δε δυναμικά σε περιοχές όπου το κράτος και η οικονομία του καθώς και η "κερδοσκοπική" ιδιωτική οικονομία δεν εισέρχονται λόγω της περιορισμένης κερδοφορίας ή της περιορισμένης πρόσβασης λόγω επικοινωνιακής απομόνωσης, μεγέθους της αγοράς (περιφερειακό πρόβλημα που είναι και κοινωνικό αλλά έχει και έκφραση στον χώρο-τόπο) κτλ. Τέτοιοι χώροι είναι κυρίως οι χώροι όπου κυρίως ανελαστικές αναπτυξιακές ανάγκες κοινωνικού χαρακτήρα, όπως η ανάπτυξη καταναλωτικής πίστης, πολιτιστικών δράσεων τοπικού χαρακτήρα, υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας, επιχειρηματικών δράσεων για τους νέους ιδιαίτερα, αποτελούν ένα κύριο τομέα για την εταιρική οικονομία, την κοινωνική οικονομία.

Οι μεν βασικές υπηρεσίες αποτελούν την βάση του κοινωνικού κεφαλαίου η οποία πρέπει να προέρχεται από δημόσιες αλλά και ιδιωτικές όμως μη κερδοσκοπικές κοινωνικές επιχειρήσεις οι δε κοινωνικο-πολιτιστικές και οικονομικές μπορούν να είναι προϊόντα συνεταιριστικού μη κερδοσκοπικού κεφαλαίου. Αυτή η προσέγγιση μας βοηθά να κατανοήσουμε την σχέση (διαχρονική βέβαια) της νέας συνεταιριστικής οικονομίας και των ύστερων μορφών εργασίας και κοινωνικής ανάπτυξης. Η ανάπτυξη του θέματος ξεκινά με τα προβλήματα των τοπικών κοινωνιών και των οικογενειών λόγω «υπανάπτυξης» και απομόνωσης χαρακτηριστικά στοιχεία βιοποριστικής απασχόλησης. Οι «αγροτικοί και οι κοινωνικοί συνεταιρισμοί» είναι μια κύρια έκφραση τέτοιων καταστάσεων. Ο ρόλος τους παρουσιάζεται ιστορικά, μπορούμε λοιπόν να τους δούμε διαχρονικά φθάνοντας στις μοντέρνες μορφές «διακυβέρνησης» των περιφερειών με τις εταιρικές μορφές οργάνωσης εργασίας σε τοπικό επίπεδο, (Local Partnership Organizations). Το νέο πλαίσιο της Κοινωνικής Οικονομίας είναι ένας σημαντικός παράγοντας που σημασιοδοτεί την πλήρη απελευθέρωση της οικονομίας της αλληλεγγύης στην οποία οι νέες μορφές οργάνωσης της παραγωγής και της εργασίας είναι ουσιαστικές.

3. Κοινωνιολογία των Δικτύων (Η Σχέση Μίκρο-Μάκρο) (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο «Κοινωνιολογία των δικτύων» αποσκοπεί στην κοινωνιολογική έρευνα σε θέματα κοινωνικού κεφαλαίου και απασχόλησης. Η έρευνα αναφέρεται στην επίδραση του κοινωνικού και πολιτισμικού κεφαλαίου στην μετάβαση των νέων από την εκπαίδευση στην απασχόληση. Ιδιαίτερο βάρος δίδεται: 1. στα κοινωνικά, πολιτισμικά και πολιτικά πλαίσια των πολιτικών απασχόλησης, 2. στην εφαρμογή θεωρητικών μοντέλων για τη σχέση εκπαίδευσης και απασχόλησης, 3. στην εκμάθηση και πρακτική άσκηση των ποιοτικών ερευνητικών μεθόδων και 4. στην χρήση δομημένων ερωτηματολογίων σε ηλεκτρονική μορφή και στην ανάλυση των σχετικών δεδομένων. Η συμμετοχή στο Ερευνητικό Σεμινάριο προαπαιτεί την επιτυχημένη ολοκλήρωση του μαθήματος «Κοινωνιολογία των Αστικών χώρων» και στην «Στατιστική Ι». Επίσης προαπαιτείται μια διάθεση για εμπειρική έρευνα που σημαίνει διάθεση για νέες δημιουργικές σκέψεις και ιδέες στο σχεδιασμό μιας ερευνητικής στρατηγικής, επικοινωνίας με άγνωστους ανθρώπους, εκμάθησης και εφαρμογής ποιοτικών μεθόδων, βιβλιογραφικής έρευνας και συνεργασίας στο πλαίσιο του σεμιναρίου και της ερευνητικής ομάδας.

Οι φοιτητές του Ερευνητικού Σεμιναρίου είναι μέλη μιας ερευνητικής ομάδας η οποία συζητάει το ερευνητικό της θέμα, αναπτύσσει στρατηγικές έρευνας, δημιουργεί κατευθυντήριες ιδέες για ποιοτικές συνεντεύξεις, συζητάει ευρήματα και αποτελέσματα εμπειρικών ερευνών, παρουσιάζει τα περιεχόμενα βιβλίων και άρθρων κ.α. Σε αυτό το πλαίσιο λειτουργούν και υποομάδες με ειδικές θεματικές προς

διερεύνηση οι οποίοι πραγματοποιούν τις επιμέρους έρευνές τους. Η προετοιμασία και τα αποτελέσματα αυτών των ερευνών συζητούνται στο Σεμινάριο. Για την πραγματοποίηση συνεντεύξεων, βιβλιογραφικών ερευνών, εμπειρικών παρατηρήσεων κ.α., οι φοιτητές απαλλάσσονται στη διάρκεια του εξαμήνου για μία ή δύο εβδομάδες από το Σεμινάριο. Η πραγματοποίηση για παράδειγμα μιας συνέντευξης μετράει όπως μια συμμετοχή στο Σεμινάριο. Εκπαιδευτικές εκδρομές του Ερευνητικού Σεμιναρίου μετρώνται επίσης όπως μια συμμετοχή στο Σεμινάριο.

4. Κοινωνική Ψυχολογία II (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Κοινωνική Ψυχολογία II* αναλύει την ποικιλότητα στην κοινωνική ψυχολογία, η οποία εξετάζεται κυρίως μέσα από τρεις διαφορετικές επιστημονικές οπτικές: την πειραματική κοινωνική ψυχολογία, την ανθρωπιστική και βιωματική κοινωνική ψυχολογία και την κριτική κοινωνική ψυχολογία. Οι επιστημολογικές παραδοχές της πειραματικής κοινωνικής ψυχολογίας είναι πως η κοινωνική συμπεριφορά είναι αντικειμενικά περιγράψιμη και μετρήσιμη και ότι το πείραμα είναι η επιστημονική εκείνη μέθοδος που επιτρέπει τη διατύπωση αιτιωδών σχέσεων μεταξύ εξωτερικών παραγόντων και κοινωνικής συμπεριφοράς. Η βιωματική και ανθρωπιστική κοινωνική ψυχολογία θεμελιώνει τη μελέτη της προσωπικής και κοινωνικής ζωής στην πραγματικότητα της βιωμένης εμπειρίας.

Η κριτική κοινωνική ψυχολογία αναδεικνύει την πολιτική διάσταση της επιστήμης, ως μορφή ζωής και μελετά τις κοινωνικές και πολιτισμικές επιρροές στις ατομικές επιλογές και τις συλλογικές πρακτικές. Σε συνέχεια των ανωτέρω, στο μάθημα αναλύονται επίσης, επιστημολογικά ζητήματα σε σχέση με την ποικιλότητα στην κοινωνική ψυχολογία, θεωρίες του νοήματος στην κοινωνική ψυχολογία, ρεαλισμός και σχετικισμός στην κοινωνική ψυχολογία, Κοινωνική ψυχολογία των ομάδων και η θεωρία των κοινωνικών αναπαραστάσεων. Τέλος αναλύονται διεξοδικά, θέματα κριτικής κοινωνικής ψυχολογίας

5. Συλλογική Δράση και Διαμεσολάβηση Συμφερόντων [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6) (ανενεργό λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντα)

Το σεμινάριο *Συλλογική Δράση και Διαμεσολάβηση Συμφερόντων* ξεκινάει από την υπόθεση ότι η μελέτη της συλλογικής δράσης και των οργανωμένων συμφερόντων είναι πολύ σημαντική για τη σύγχρονη κοινωνιολογία, για δύο βασικούς λόγους. Αφ' ενός, συμβάλλει στην κατανόηση των τρόπων με τους οποίους διεξάγεται η κοινωνική πάλη τόσο ανάμεσα στα επιμέρους συμφέροντα όσο και ανάμεσα σε αυτά και στις μορφές πολιτικής εξουσίας. Αφ' ετέρου, βοηθάει να συλλάβουμε τις οργανωμένες μορφές συλλογικής δράσης ως παράγοντες κοινωνικής μεταβολής και όχι μονάχα εκπροσώπησης και διαπραγμάτευσης. Πράγματι, πολλές από τις κατακτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας που σήμερα θεωρούμε ως δεδομένες (π.χ. πολιτικές ελευθερίες, κοινωνικά δικαιώματα, θεσμοποίηση της εργασίας κτλ.) στην πραγματικότητα αναφέρονται στην πάλη που ανέπτυξαν οργανωμένες μορφές συλλογικής δράσης στην ιστορία. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξεταστούν ζητήματα που συνδέονται με τις μορφές σύγκρουσης και διαπραγμάτευσης και τις μορφές κοινωνικής μεταβολής που προωθούν οι ποικίλες μορφές συλλογικής δράσης και οργανωμένων συμφερόντων.

Στόχος του μαθήματος είναι να εξεταστούν με κριτικό τρόπο οι θεμελιώδεις θεωρίες που εξηγούν τη συλλογική δράση και τη διαμεσολάβηση συμφερόντων, καθώς και η πιθανότητα μιας θεωρητικής σύνθεσης με στοιχεία από επιμέρους θεωρίες. Το μάθημα υποδιαιρείται θεματικά σε δύο μέρη. Στο πρώτο αναλύονται οι προϋποθέσεις διαμόρφωσης και εξέλιξης της συλλογικής δράσης, ενώ στο δεύτερο προσεγγίζονται οι όροι που συγκροτούν τη διαμεσολάβηση των οργανωμένων συμφερόντων. Μικρές ομάδες φοιτητριών/τών θα συνεργαστούν στην αρχική εξέταση των επιμέρους ζητημάτων και θα διαμορφώσουν σχετική σχολιασμένη βιβλιογραφία. Στόχος της όλης διαδικασίας είναι οι ομάδες να εισηγούνται με σύντομο τρόπο το ζήτημα που τους αφορά και να συντονίζουν την ανοικτή συζήτηση που θα προκύπτει κάθε φορά. Επίσης, ο/η κάθε φοιτητής/τρια θα αναλάβει να συγγράψει έκθεση εργασίας σε μια πτυχή των θεματικών του μαθήματος και να την παρουσιάσει στη διάρκεια των δύο-τριών τελευταίων εβδομάδων, που θα αφιερωθούν στον σκοπό αυτό. Εξυπακούεται ότι αυτή η οργάνωση του μαθήματος απαιτεί υπευθυνότητα και πρωτοβουλία από τα άτομα που συμμετέχουν.

6. Πολιτικές Ιδεολογίες και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Σκοπός του σεμιναρίου είναι η μελέτη της στάσης που κράτησαν απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ενοποίηση τα διαφορετικά πολιτικά και ιδεολογικά ρεύματα. Αυτό θα βοηθήσει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές να αντιληφθούν καλύτερα τις πολιτικές και ιδεολογικές αντιπαραθέσεις που συνόδευσαν και συνοδεύουν την πορεία προς την Ενωμένη Ευρώπη. Επιπλέον, θα τους επιτρέψει να προσεγγίσουν την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση ως μια σύνθετη και αναγκαστικά αντιφατική κοινωνική και πολιτική διεργασία. Η διαδικασία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης δεν ήταν ποτέ μια ενιαία και γραμμική διαδικασία. Τα διαφορετικά πολιτικά ρεύματα και ιδεολογίες που αναπτύχθηκαν στον Ευρωπαϊκό χώρο επηρέασαν την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης, σφράγισαν τις μεγάλες πολιτικές συγκρούσεις που τη διαπέρασαν, αλλά και με τη σειρά τους καθορίστηκαν από τη διαδικασία της Ενοποίησης και την κατεύθυνση που πήρε. Άρα, η από κοινού μελέτη των μεγάλων ερωτημάτων που έθεσε η διαδικασία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και των διαφορετικών πολιτικών ιδεολογιών και τοποθετήσεων επιτρέπει την καλύτερη μελέτη και ερμηνεία της πορείας προς την ενωμένη Ευρώπη. Γιατί η ευρωπαϊκή ενοποίηση ποτέ δεν ήταν απλώς μια υπόθεση τεχνοκρατών, ούτε αφορούσε μόνο διακρατικές αντιπαραθέσεις για ζητήματα όπως η απελευθέρωση των αγορών. Εμπεριείχε και συγκρούσεις γύρω από ζητήματα κοινωνικής δικαιοσύνης, αλληλεγγύης, περιβαλλοντικής προστασίας, δημοκρατικής λειτουργίας και νομιμοποίησης.

Ειδικότερα μέσα στο σεμινάριο θα εξεταστούν ερωτήματα όπως: Η μελέτη της ευρωπαϊκής ενοποίησης ως μιας σύνθετης και αντιφατικής διαδικασίας που διαμορφώθηκε υπό την επίδραση διαφορετικών πολιτικών ρευμάτων και ιδεολογιών, η μελέτη των διαφορετικών πολιτικών και ιδεολογικών ρευμάτων που επηρέασαν την ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο: Χριστιανοδημοκρατία, Σοσιαλδημοκρατία, Φιλελευθερισμός, Συντηρητισμός, Κομμουνισμός, οι πολιτικές και ιδεολογικές τοποθετήσεις σχετικά με τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης: φεντεραλισμός, δημοκρατικός φεντεραλισμός, κοινωνική Ευρώπη, ευρωσκεπτικισμός της δεξιάς και της Αριστεράς, η μελέτη του πώς τα διαφορετικά πολιτικά και ιδεολογικά ρεύματα επηρέασαν τη διαδικασία της ολοκλήρωσης και ταυτόχρονα επηρεάστηκαν από αυτήν, η προσέγγιση αντιπαραθέσεων γύρω από τη δημοκρατική

συγκρότηση της ΕΟΚ και της ΕΕ, το “δημοκρατικό έλλειμμα”, τη μορφή της αλληλεγγύης, την προτεραιότητα της κοινωνικής συνοχής, την έκταση της αναδιανομής και η μελέτη της ευρωπαϊκής ενοποίησης ως ενός ανοιχτού πολιτικού σχεδίου.

7. Κοινωνιολογία του Πολιτικού Συστήματος II [Σεμινάριο] (Κατ’ Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Κοινωνιολογία του Πολιτικού Συστήματος II* είναι ένα ειδικό σεμινάριο προαιρετικής συμμετοχής στα μαθήματα επιλογής του Εργαστηρίου Κοινωνικών και Πολιτικών Θεσμών. Περιλαμβάνει την εκπόνηση ειδικής φοιτητικής εργασίας, ο βαθμός της οποίας συνεκτιμάται στις εξετάσεις των εξαμήνων. Το θέμα της εργασίας επιλέγεται από κατάλογο θεμάτων, τον οποίο καταρτίζουν οι καθηγητές του Εργαστηρίου και τα οποία αναφέρονται, λεπτομερέστερα και ειδικότερα στην ύλη των μαθημάτων επιλογής.

8. Ευρωπαϊκές Προσεγγίσεις για την Παρέκκλιση και τον Κοινωνικό Έλεγχο [Σεμινάριο] (Κατ’ Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Ευρωπαϊκές προσεγγίσεις για την παρέκκλιση και τον κοινωνικό έλεγχο* αποτελείται από πέντε διδακτικές ενότητες και μια εκπαιδευτική επίσκεψη. Στόχος του συγκεκριμένου σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την ανάδυση, αναδιαμόρφωση και για το μέλλον δημιουργία μιας ολοκληρωμένης διεπιστημονικής ευρωπαϊκής κριτικής σκέψης. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να συμμετέχουν ενεργά μέσα από τις παρουσιάσεις τους και να παραδώσουν μια πρωτότυπη ερευνητική μελέτη. Οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να συζητήσουν και να εφαρμόσουν τις έννοιες σχετικά με την ευρωπαϊκή εγκληματολογική σκέψη και να προσεγγίσουν με επαρκή και κατανοητό τρόπο θέματα που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη μεταρρύθμιση του ποινικού συστήματος, την ύπαρξη μιας δίκαιης κοινωνίας, τον κοινωνικό έλεγχο, το κράτος πρόνοιας, τις πολιτικές του νόμου και της τάξης, την ασφάλεια της κοινότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, τη διοικητική αντεγκληματική πολιτική σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενισχύοντας έτσι την αίσθηση της ιδιότητας του ευρωπαίου πολίτη βασιζόμενη στην κατανόηση και στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας, της ανεκτικότητας και του σεβασμού προς τους άλλους πολιτισμούς.

9. Μετανάστευση και Ρατσιστικές Χρήσεις Ασθένειας [Σεμινάριο] (Κατ’ Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Μετανάστευση και Ρατσιστικές Χρήσεις Ασθένειας* ξεκινάει από την υπόθεση ότι ο ρατσισμός μπορεί να εμφανίζεται ως ιδεολογία, ενίοτε ενσωματωμένος σε πολιτικά συστήματα, ή/και να διέπει τις κοινωνικές σχέσεις. Στο σεμινάριο εξετάζεται το φαινόμενο του ρατσισμού ως κοινωνικής σχέσης και ο συσχετισμός του με τις αναπαραστάσεις τού εννοιολογικού ζεύγους ασθένεια-υγεία στα συμφραζόμενα της μετανάστευσης. Ιδιαίτερα εξετάζεται πώς η ρατσιστική ιδεολογία μπορεί να ενισχύσει ηγεμονικές σχέσεις, να υποστηρίξει και ν’ αναπαράγει ανισότητες, πώς ο ίδιος ο ρατσισμός αναπαράγεται μέσω κοινωνικών σχέσεων. Στα συμφραζόμενα της μετανάστευσης εξετάζεται ιδιαίτερα η ετεροφοβία σε συνάρτηση

με τις μεταφορικές χρήσεις της ασθένειας και της μιαιρότητας που ενοχοποιεί συγκεκριμένες κατηγορίες μεταναστών και συμβάλει στον αποκλεισμό τους από το κοινωνικό σύνολο ή νομιμοποιεί τον αποκλεισμό. Κεντρικούς άξονες του σεμιναρίου αποτελούν οι εξής θεματικές ενότητες: Η έννοια του ρατσισμού ως κοινωνική σχέση και κοινωνιολογικό ερευνητικό πεδίο, το εννοιολογικό ζεύγος υγεία-ασθένεια, η ασθένεια ως μεταφορά και η σχέση της με το ρατσισμό και οι ρατσιστικές αναπαραστάσεις της ασθένειας/υγείας στα συμφραζόμενα της μετανάστευση.

Μετά από τις εισαγωγικές παρουσιάσεις των τριών θεματικών ενοτήτων από τη διδάσκουσα, οι φοιτητές/φοιτήτριες παρουσιάζουν τις εργασίες τους σχετικά με ειδικά θέματα της επιλογής τους που άπτονται του αντικειμένου του μαθήματος. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στη μεθοδολογική προσέγγιση, στην αναζήτηση και αξιολόγηση βιβλιογραφίας και πηγών (πρωτογενών και δευτερογενών) και στην συγγραφή της τελικής εργασίας. Το σεμινάριο προσανατολίζεται στην επιλογή και χρήση ποικίλων πηγών, όπως άρθρα από τον Τύπο, εξαγγελίες/τοποθετήσεις αντιπροσώπων κεντρικών θεσμών, ΜΚΟ ή της τοπικής κοινωνίας, επιστημονικά πορίσματα, ντοκιμαντέρ, ταινίες κλπ.

10. Κοινωνία της Πληροφορίας [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Κοινωνία της Πληροφορίας [Σεμινάριο]* αναλύει τις προϋποθέσεις του σύγχρονου κοινωνικού μετασχηματισμού που χαρακτηρίζει τις καπιταλιστικές κοινωνίες κύριο χαρακτηριστικό του οποίου είναι η θεαματική ανάπτυξη της Πληροφορίας ως κύριου παραγωγικού και επικοινωνιακού παράγοντα. Η διαδικασία παγκοσμιοποίησης της οικονομίας και της επικοινωνίας φαίνεται ότι είναι άμεσα συνυφασμένη με τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό που επιφέρει η πληροφορική τεχνολογία και οι τεχνολογίες που είναι διασυνδεδεμένες μαζί της. Η κοινωνική δομή και οι κοινωνικές σχέσεις επηρεάζονται άμεσα από αυτή την εξέλιξη σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Η κυριότερη έμφαση δίνεται στο να κατανοήσει ο φοιτητής ότι οι τεχνολογικές εξελίξεις δεν μετασχηματίζουν από μόνες τους την κοινωνία αλλά αντίθετα αποτελούν και οι ίδιες ένα κοινωνικό φαινόμενο. Καθήκον επομένως του κοινωνιολόγου είναι να συμβάλει ουσιαστικά στην κατανόηση τόσο των νέων κοινωνικών φαινομένων που εμφανίζονται και κυριαρχούν στην Κοινωνία της Πληροφορίας όσο και του νέου ρόλου των κοινωνικών επιστημών στο σχεδιασμό των τεχνολογικών και πολιτικών παρεμβάσεων που απαιτούνται.

Ο βασικός στόχος του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τις νέες έννοιες, τις θεωρητικές προσεγγίσεις και τις εμπειρικές περιγραφές που δημιουργούνται στις κοινωνικές επιστήμες γύρω από την ΚτΠ και να τονώσει την πρωτοβουλία και τη δημιουργικότητα τους. Το μάθημα στοχεύει ακόμη στα ακόλουθα να έρθει ο φοιτητής σε επαφή με μια σειρά από σύγχρονα κοινωνικά φαινόμενα που συνδέονται με την είσοδο της πληροφορικής τεχνολογίας σε μια σειρά από κοινωνικές πρακτικές, να αποκτήσει τα θεωρητικά εργαλεία που θα του επιτρέψουν να καταλάβει τις σύγχρονες κοινωνικές εξελίξεις και να μπορέσει να συνδέσει την παραδοσιακή κοινωνιολογική θεωρία με τις νέες έννοιες και όρους που η τεχνολογία εισάγει στο καθημερινό μας λεξιλόγιο και να οδηγηθεί σε μία νέα σύνθεση.

11. Ειδικά Θέματα Εμπειρικής Κοινωνικής Έρευνας [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Ο κύριος σκοπός του σεμιναρίου *Ειδικά Θέματα Εμπειρικής Κοινωνικής Έρευνας* είναι η εκμάθηση της μεθοδολογίας της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, η κατανόηση του ιδιαίτερου χαρακτήρα της, η παρουσίαση και η διερεύνηση των βασικών μεθόδων ποιοτικού και ποσοτικού χαρακτήρα και η πρακτική εξάσκηση των φοιτητών, ούτως ώστε να μπορούν να σχεδιάσουν μια κοινωνική έρευνα. Στο σεμινάριο θα διδαχθούν τα μεθοδολογικά χαρακτηριστικά, τους σκοπούς, τα είδη και τη χρησιμότητα της έρευνας. Ειδικότερα το μάθημα αποσκοπεί να προσφέρει στους φοιτητές βασικές γνώσεις ποσοτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις επιστημονικές έρευνες, να εξοικειωθούν στη μεθοδολογία έρευνας με τη χρήση στατιστικών προγραμμάτων για περιγραφική και επαγωγική στατιστική και παλινδρόμηση με τη χρήση του εξειδικευμένου λογισμικού SPSS.

Επίσης, θα διδαχθούν τη μεθοδολογία διεξαγωγής ποιοτικών και ποσοτικών ερευνητικών μεθόδων, τα διάφορα είδη ερευνών και τα στάδια διεξαγωγής τους, τη διαδικασία ανάπτυξης ερευνητικών εργαλείων, τις διαδικασίες συγκέντρωσης και ανάλυσης ποσοτικών δεδομένων, τους μηχανισμούς ελέγχου της εγκυρότητας και αξιοπιστίας μιας έρευνας. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στην εξαγωγή, ανάλυση και ερμηνεία αποτελεσμάτων του στατιστικού προγράμματος και της ερευνητικής εργασίας στο σύνολό της. Οι φοιτητές υποχρεούνται για την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος να σχεδιάσουν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου εφαρμοσμένη εμπειρική έρευνα, που θα καθορισθεί από το διδάσκοντα.

Εξάμηνο Ζ' (Χειμερινό Εξάμηνο)

1. Διδακτική της Κοινωνιολογίας (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Διδακτική της Κοινωνιολογίας* παρέχει τη δυνατότητα ανάλυσης των σημαντικότερων θεμάτων της διδακτικής μεθοδολογίας και της εκπαιδευτικής πρακτικής, καθώς και της εξέτασης των σύγχρονων αμφισβητούμενων ζητημάτων του τομέα. Ο στόχος του μαθήματος είναι να εξοπλιστούν οι φοιτητές με τη θεωρητική και πρακτική ικανότητα, έτσι ώστε, ανεξάρτητα, να είναι σε θέση να παίρνουν διδακτικές αποφάσεις σχετικά με τον προγραμματισμό, την προετοιμασία, την αξιολόγηση, και την περαιτέρω ανάπτυξη της διδασκαλίας και της μάθησης. Η διδασκαλία των μαθημάτων έχει ευέλικτο σχήμα και συνδυάζει διαλέξεις, συζητήσεις και ομαδικές δραστηριότητες. Το μάθημα αξιολογείται με γραπτές εξετάσεις και βοηθητικές είναι εθελοντικές εργασίες που θα μπορούσαν να αναλάβουν οι φοιτητές/τριες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται η γνωριμία των φοιτητών με τη θεωρία, τις μεθόδους και τις πρακτικές της Διδασκαλίας της Κοινωνιολογίας. Το μάθημα περιλαμβάνει στοιχεία Γενικής Διδακτικής, που αφορούν τις σχέσεις εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων, τις μορφές οργάνωσης, το σχεδιασμό, την πραγματοποίηση και την αξιολόγηση της Διδασκαλίας. Συστατικό τμήμα του μαθήματος αποτελεί η Ειδική Διδακτική της Κοινωνιολογίας, που εξετάζει τις ιδιαιτερότητες της Κοινωνιολογικής επιστήμης και του τρόπου διάθλασής τους στην Διδακτική πράξη. Οι στόχοι του μαθήματος επικεντρώνονται στον εντοπισμό των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων της κοινωνιολογικής γνώσης και του τρόπου που διαθλώνται στην Διδασκαλία της, στην

κατανόηση της δυναμικής των σχέσεων, που διαμορφώνονται μεταξύ των φορέων της διδακτικής (παιδαγωγικής) δραστηριότητας (εκπαιδευτών, εκπαιδευόμενων), στην εξοικείωση με τη διαδικασία σχεδιασμού, πραγματοποίησης και αξιολόγησης της Διδασκαλίας, στη γνώση και στην κριτική θεώρηση των σημαντικότερων στρατηγικών οργάνωσης της Διδασκαλίας και εξοικείωση των φοιτητών με την χρησιμοποίηση εποπτικών μέσων για την πραγματοποίησή της και στη γνωριμία των φοιτητών με τα εγχειρίδια Κοινωνιολογίας στο σχολείο και τις πρακτικές διδασκαλίας τους.

2. Εφαρμοσμένη Κοινωνική Έρευνα με Έμφαση στην Εκπαίδευση (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Ο κύριος σκοπός του σεμιναρίου *Εφαρμοσμένη Κοινωνική Έρευνα με Έμφαση στην Εκπαίδευση* είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές διακρίσεις της μεθοδολογίας της έρευνας των κοινωνικών επιστημών. Το μάθημα θα εστιάσει στην ποιοτική μέθοδο και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, αφού πρώτα γίνει αντιληπτός ο διαχωρισμός ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας και των βασικών ερευνητικών εργαλείων. Μετά το πέρας του σεμιναρίου, οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να διακρίνουν τα μεθοδολογικά χαρακτηριστικά, τους σκοπούς, τα είδη και τη χρησιμότητα της εκπαιδευτικής έρευνας και να γνωρίζουν βασικές ερευνητικές αρχές ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων, που χρησιμοποιούνται για την προσπέλαση εκπαιδευτικών υποθέσεων. Επίσης, αναμένεται να μάθουν την διαδικασία ανάπτυξης ερευνητικών εργαλείων, τις μεθόδους συλλογής και ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων, τους τρόπους δειγματοληψίας, τους μηχανισμούς ελέγχου της εγκυρότητας και αξιοπιστίας μιας ποιοτικής εκπαιδευτικής έρευνας.

Συμπληρωματικά, αναμένεται να αντιληφθούν τη σημασία βασικών εννοιών, όπως εμπειρία (φαινομενολογία), αφηρημένες έννοιες (θεμελιωμένη θεωρία), βιογραφία, ολιστική θεώρηση μίας κουλτούρας (εθνογραφία), μελέτη περίπτωσης και να προσεγγίζουν βασικά ιδεολογικά ρεύματα της ποιοτικής εκπαιδευτικής έρευνας. Τέλος, αναμένεται να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν μία ποιοτική έρευνα και να εξάγουν, να ερμηνεύουν και να αναλύουν αποτελέσματα ποιοτικής έρευνας. Οι φοιτητές υποχρεούνται για την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος να παραδώσουν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου συγκεκριμένο αριθμό εργασιών που θα καθορισθεί από το διδάσκοντα. Η αξιολόγηση γίνεται με προόδους και τελική εργασία τουλάχιστον 30 σελίδων.

3. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία του Δικαίου (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία του Δικαίου* αφορά το δίκαιο ως αντικείμενο της νομικής επιστήμης και ως φαινόμενο της κοινωνικής ζωής του ανθρώπου. Έτσι, προσεγγίζεται η έννοια του δικαίου, οι κοινωνικές σχέσεις και οι τρόποι ρύθμισης του και το δίκαιο ως σύνολο κανόνων – έννοια του κανόνα δικαίου – διακρίσεις μεταξύ των κανόνων – λογική μορφή – αναγνώριση κανόνα ως νομικού (Kelsen, Hart). Επίσης, συζητείται το Κράτος και έννομη τάξη ως σχέσεις δικαίου και κράτους. Στο μάθημα ενσωματώνονται ακόμα τα χαρακτηριστικά του δικαίου, η εξουσιαστικότητα η υποχρεωτικότητα, η ισχύς και η θετικότητα του δικαίου.

Εκτός από το προηγούμενο αναλύονται το Θετικό και φυσικό δίκαιο ως θεμέλιο ισχύος και το δίκαιο και οι άλλοι κοινωνικοί κανόνες, π.χ. – ηθική – εθιμοτυπία – δίκαιο και ηθική. Ακόμα παρουσιάζονται θέματα όπως Δίκαιο και πολιτική, δίκαιο και ιδεολογία (μαρξιστική προσέγγιση), δίκαιο και οικονομία (Marx, Weber), τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι λειτουργίες του δικαίου – ρυθμιστική, κυρωτική, παιδαγωγική, ιδεολογική. Τέλος ανλύονται οι μεταμορφώσεις του δικαίου στις κοινωνίες των νεώτερων– δηλαδή το σύγχρονο δίκαιο ή δίκαιο της νεωτερικότητας – η «κρίση» του σύγχρονου δικαίου – χώροι ελεύθεροι δικαίου. Ακόμα στο μάθημα παρουσιάζεται σε διάφορες ενότητες η Νομική επιστήμη ή η επιστήμη του δικαίου και η κοινωνιολογική προσέγγιση του δικαίου.

4. Προετοιμασία Πτυχιακής Εργασίας (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Προετοιμασία Πτυχιακής Εργασίας* δίνει στον φοιτητή την ευκαιρία να διδαχθεί αναλυτικά τους τρόπους προετοιμασίας και συγγραφής μιας επιστημονικής πτυχιακής εργασίας καθώς και τις απαιτήσεις που απορρέουν από αυτή τη διαδικασία. Ο σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να καταλάβουν ότι η πτυχιακή εργασία έχει ως κυρίως μέλημα την εφαρμογή, ή την κριτική εξέταση, μίας θεωρίας σε σχέση με ένα κοινωνικό πρόβλημα, ή θέμα. Οι φοιτήτριες μπορούν να διαλέξουν ανάμεσα στην συλλογή πρωτογενών στοιχείων, ή την χρήση προϋπαρχόντων πρωτογενών στοιχείων. Όσον αφορά θεωρητικά θέματα που δεν αποδέχονται συλλογή πρωτογενών στοιχείων, ο φοιτητής, πέραν της επισκόπησης της βιβλιογραφίας, θα πρέπει να επιδείξει πρωτοτυπία στην κριτική ανάλυση και ερμηνεία του εν λόγω θεωρητικού θέματος.

Η πτυχιακή εργασία μπορεί να χρησιμοποιήσει ή ποιοτικές, ή ποσοτικές μεθόδους ανάλυσης, ή έναν συνδυασμό και των δύο. Οι αντικειμενικοί σκοποί του συγκεκριμένου μαθήματος είναι να φέρει σε επαφή τους φοιτητές με τα προβλήματα και τα θέματα που συναντώνται σε ανεξάρτητη έρευνα, να τους δώσει την δυνατότητα να ερευνήσουν κάποιο συγκεκριμένο κοινωνικό θέμα ή πρόβλημα, να τους εμπλέξει στην προβληματική που αναπτύσσεται στην σχέση κοινωνιολογικής θεωρίας και κοινωνικής πραγματικότητας και να τους προσφέρει μία πρώτη εμπειρία συγγραφής μίας πολυσέλιδης έκθεσης. Τα αναμενόμενα γνωστικά αποτελέσματα αφορούν τη συστηματική επισκόπηση ενός θέματος κοινωνικού ενδιαφέροντος, την επιστημονική διερεύνηση ενός θεωρητικού προβλήματος, την επιλογή και χρησιμοποίηση μίας κοινωνιολογικής μεθοδολογίας και ερευνητικών μεθόδων, το σχεδιασμό επιστημονικής έρευνας, την ανάλυση δεδομένων και την μακροσκελή και εμπειριστατωμένη ανάπτυξη ιδεών.

5. Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Πολιτική [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Πολιτική* παρέχει τη δυνατότητα ανάλυσης των σημαντικότερων θεμάτων της Εκπαιδευτικής Πολιτικής, και της εξέτασης των σύγχρονων αμφισβητούμενων ζητημάτων του τομέα. Ο σκοπός του μαθήματος είναι να εξοπλιστούν οι φοιτητές/τριες με γνώσεις σχετικά με την ανάπτυξη και τις κοινωνικές μεταβολές των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης, τις συγκροτήσεις της Ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής και των Διεθνών Οργανισμών και την επίδραση τους στην Ελληνική εκπαίδευση, τα αναλυτικά προγράμματα και τις εφαρμοζόμενες πολιτικές για την αντιμετώπιση των

εκπαιδευτικών ανισοτήτων. Η διδασκαλία των μαθημάτων έχει ευέλικτο σχήμα και συνδυάζει διαλέξεις, συζητήσεις και ομαδικές δραστηριότητες.

Το μάθημα αξιολογείται με εργασίες (θεωρητικές ή ερευνητικές) που θα αναλάβουν οι φοιτητές/τριες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Η επιλογή των συμμετεχόντων στο σεμινάριο γίνεται μετά από δήλωση ενδιαφέροντος στον διδάσκοντα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν την έναρξη των μαθημάτων. Στο μάθημα αυτό επιχειρείται η γνωριμία των φοιτητών με τη θεωρία και τις μεθόδους ανάλυσης της Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Το μάθημα περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν τις βασικές έννοιες και αρχές της εκπαιδευτικής πολιτικής, την ανάλυση των μεθόδων ανάπτυξης των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης, τις μορφές οργάνωσης, το σχεδιασμό, την πραγματοποίηση και την αξιολόγηση της εκπαίδευσης, τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς εφαρμοζόμενες εκπαιδευτικές πολιτικές, την συσχέτιση τους με το Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και την εστίαση σε συγκεκριμένες Ελληνικές εκπαιδευτικές πολιτικές.

6. Διεθνές Δίκαιο [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Στο σεμινάριο *Διεθνές Δίκαιο* οι διδακτικές προτεραιότητες θα εστιασθούν στα θέματα: Εισαγωγή στο Διεθνές Δίκαιο, με επιμέρους εστίαση στις πηγές του διεθνούς δικαίου (Διεθνείς Συνθήκες, Διεθνές Έθιμο, Πράξεις Διεθνών Οργανισμών, Γενικές Αρχές Δικαίου), στην εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου, στη Διεθνή Προστασία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στη Διεθνή ευθύνη και στα νομικά εργαλεία διαχείρισης διεθνών οικονομικών συναλλαγών. Σε ένα δεύτερο επίπεδο η ανάλυση θα επικεντρωθεί σε μια Εισαγωγή στις διεθνείς σχέσεις, με έμφαση σε επιμέρους ενότητες όπως: Διεθνείς σχέσεις και δίκαιο, Διεθνείς Οργανισμοί, Το δικαίωμα αυτοδιάθεσης των λαών και η χρήση βίας στις διεθνείς σχέσεις.

7. Κοινωνικές Ανισότητες [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Στο σεμινάριο *Κοινωνικές Ανισότητες* ξεκινάει από την παρατήρηση ότι χρησιμοποιείται όλο και πιο συχνά, σχεδόν πληθωριστικά, η έννοια του «κοινωνικού αποκλεισμού» για να προσδιορίσει φαινόμενα, τα οποία προκαλούνται ωστόσο από τις διαφορετικές (άνισες) θέσεις των ατόμων στον κοινωνικό καταμερισμό εργασίας. Ουσιαστικά πρόκειται για αλλαγή Παραδείγματος και εγκατάλειψης του μοντέλου των κοινωνικών τάξεων, καθώς η έννοια του «κοινωνικού αποκλεισμού» παραπέμπει σε βεμπεριανές μεθοδολογίες (αποκλεισμός από την κατανάλωση, ειδικοί τρόποι ζωής και κλειστές ομάδες, έκπτωση από κοινωνικές θέσεις κ.ά.). Στο Παράδειγμα (Paradigm) αυτό η κοινωνία γίνεται αντιληπτή ως σύστημα οριζόντιων σχέσεων αλλά και χωρικά (in/out), γεγονός που υποδεικνύει τρόπους ανάλυσης των κοινωνικών πραγμάτων, συνεπώς και τις λύσεις.

Οι εξελίξεις αυτές συνδέονται με την αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων και την διεύρυνση της μετα-εργοστασιακής εργατικής τάξης (άτυπες μορφές μισθωτής εργασίας, «αυτοαπασχολούμενοι», οικιακή εργασία κ.λπ.), δηλαδή με κάθετες δομές κοινωνικής ανισότητας, γεγονός που καθιστά την μεθοδολογική κατηγορία της κοινωνικής τάξης περισσότερο από αναγκαία για την κοινωνική ανάλυση. Αφού προσδιορίσουμε τις έννοιες κοινωνικός αποκλεισμός και κοινωνικές ανισότητες σε συνάρτηση με τα αντίστοιχα επιστημολογικά παραδείγματα που τα υποβασιάζουν θα δοκιμάσουμε την εγκυρότητά τους στην εξέταση των θεματικών περιοχών της υγείας,

της εκπαίδευσης, της εργασίας, της έμφυλης διαφοράς, της εγκληματικότητας, της στέγασης, του πολιτισμού, της αναπηρίας κ.ά.

8. Ένταξη και Αποκλεισμός από την Αγορά Εργασίας [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Ένταξη και Αποκλεισμός από την Αγορά Εργασίας* αποτελεί μια προσπάθεια να καλυφθεί το μεγάλο κενό που υπάρχει στην διδασκαλία των κοινωνικών επιστημών στην χώρα μας σε θέματα κοινωνιολογικής πρακτικής στην κοινωνική οργάνωση της κοινωνικής προστασίας και της απασχόλησης λαμβάνοντας υπ όψιν κεντρικές αναφορές σε Ευρω-κοινοτικό επίπεδο. Το θέμα του Κοινωνικού Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας αποτελεί πλέον την κύρια μορφή κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και χαρακτηρίζεται από τον «Ανοιχτό συντονισμό κατά της φτώχειας» (Open coordination against poverty) που ανακηρύχθηκε ως η νέα «διαδικασία κοινωνικής ενσωμάτωσης» στην Σύνοδο της Λισσαβόνας τον Ιούνιο του έτους 2000.

Αυτό αποτελεί την νέα Ευρωπαϊκή κοινωνική και θεσμική «διαδικασία κοινωνικής ενσωμάτωσης». Αυτή η διαδικασία πλέον έχει σκοπό να στηριχθεί στην δια-βίου μάθηση και στην δημιουργία περιβαλλόντων μάθησης. Το μάθημα πραγματοποιείται με διαλέξεις, μελέτη και επεξεργασία κειμένων στα ελληνικά και αγγλικά με ιδιαίτερη έμφαση στην μελέτη περιπτώσεων και εφαρμογών κατά την διάρκεια του εβδομαδιαίου εργαστηριακού μας μαθήματος. Κατά το εργαστήριο οι φοιτητές παρουσιάζουν εργασίες και πονήματα από την ελληνική εμπειρία και την εμπειρία της ΕΕ. Η προσπάθεια του μαθήματος είναι να γίνει γνωστή η γένεση και η εξέλιξη των μορφών κοινωνικής ενσωμάτωσης στην ΕΕ και την Ελλάδα και να συνδεθεί η νέα Ευρωπαϊκή προνοιακή μορφή στα πλαίσια της πολιτικών δια-βίου μάθησης και ενδυνάμωσης του κράτους κοινωνικής αλληλεγγύης.

9. Ειδικά Θέματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Ειδικά Θέματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας* έχει ως σκοπό έχει να εμβαθύνει στη σπουδή και τη διερεύνηση κρίσιμων θεωρητικών αρχών της κοινωνιολογίας που στηρίζουν και προωθούν την κοινωνιολογική έρευνα αιχμής σήμερα. Συγκεκριμένα εστιάζει σε ερευνητικά ενδιαφέροντα και υποθέσεις που ενισχύουν την κοινωνιολογική οπτική και τεκμηρίωση λαμβάνοντας υπόψη τα επεξεργασμένα αποτελέσματα έγκυρων συγκριτικών μελετών αναφορικά με τους αξιακούς προσανατολισμούς των πολιτών στις Ευρωπαϊκές χώρες.

Στο πλαίσιο αυτό η κοινωνιολογική ερευνητική προσέγγιση επιδιώκει να αναδείξει υπαρκτές διαφοροποιήσεις στην αντίληψη της ορθολογικότητας, αλλά και δομικές ή λειτουργικές στρεβλώσεις στην οργάνωση διοικητικών και ευρύτερα κοινωνικών συστημάτων σύμφωνα με τη λογική της κοινωνικής έρευνας και την αναγκαία κοινωνιολογική κατανόηση και εξήγηση των ζητημάτων αυτών. Κεντρικό ζητούμενο σε επίπεδο ερευνητικού σχεδιασμού στο πλαίσιο του σεμιναρίου αποτελεί η διερεύνηση του βαθμού αντιπροσωπευτικής οπτικής σύγκρισης και σημασιολογικού βάθους της μεταβλητής «αξιακά πρότυπα», η οποία εξειδικεύεται σε επιμέρους κατηγορίες αξιών.

Εξάμηνο Η' (Εαρινό Εξάμηνο)

1. Κοινωνική Ταυτότητα και Βιογραφικές Ανασυγκροτήσεις [Σεμινάριο] (ανενεργό λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντα) (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Κοινωνική Ταυτότητα και Βιογραφικές Ανασυγκροτήσεις* αναφέρεται στις αναστοχαστικές θεωρητικές προσεγγίσεις της σύγχρονης προβληματικής για την κοινωνική ταυτότητα και τις διεργασίες της δυναμικής της ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό θα αξιοποιηθεί η βιογραφική μέθοδος ως ιδιαίτερο εργαλείο προσέγγισης της κατασκευής ταυτοτήτων στη ρευστή πραγματικότητα της μετανεωτερικής κοινωνίας. Το σεμινάριο στοχεύει να εισαγάγει τους φοιτητές/τριες σε βασικούς προβληματισμούς μιας ερμηνευτικής κοινωνιολογίας με ποιοτικό προσανατολισμό και να συζητήσει ζητήματα που συνδέονται με το νόημα που τα σύγχρονα υποκείμενα προσδίδουν στη βιογραφία τους.

Αυτή η νοηματοδότηση, άλλοτε λαμβάνει το χαρακτήρα μιας εξατομικευμένης πορείας και σταδιοδρομίας και άλλοτε σχετίζεται στενότερα με ευρύτερες συλλογικές διαδρομές, με δομικές διεργασίες κοινωνικής θέσης, με φαινόμενα ταξικότητας και ανισοκατανομής της κοινωνικής ισχύος και με πολιτισμικές ανισότητες. Το μάθημα θα πραγματοποιηθεί με διαλέξεις, συζητήσεις μετά από προβολή video, πρακτικές ασκήσεις σε θέματα σχετικά με την πολυπλοκότητα της ταυτότητας και τους τύπους αφηγηματικού λόγου στην προσωπική ζωή, στα MME και σε άλλες μορφές έκφρασης της ταυτότητας (λογοτεχνία, κινηματογράφος κτλ.) και μελέτη και παρουσίαση κειμένων στην αγγλική και στην ελληνική γλώσσα. Για την άσκηση, οι φοιτητές/τριες μπορούν μετά από συνεννόηση με τους διδάσκοντες να προτείνουν εναλλακτική βιβλιογραφία, πάντα σχετική με τις θεματικές του μαθήματος.

2. Περιβαλλοντική Έρευνα στο Νησιωτικό Χώρο [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Περιβαλλοντική Έρευνα στο Νησιωτικό Χώρο* αποσκοπεί στην κοινωνιολογική έρευνα περιβαλλοντικών δεδομένων και προβλημάτων, και μάλιστα στο νησιωτικό χώρο. Με παράδειγμα το νησί της Λέσβου, οι φοιτητές μελετούν, περιγράφουν, αναλύουν και αξιολογούν τα χαρακτηριστικά και τη δομή επίκαιρων περιβαλλοντικών καταστάσεων και προβλημάτων. Η ερευνά αυτή περιλαμβάνει τις κοινωνικές, πολιτισμικές, τεχνολογικές και διοικητικές διαστάσεις της σύγχρονης χρήσης, διαχείρισης και κατανάλωσης φυσικών πόρων και φυσικών τοπίων. Ιδιαίτερο βάρος δίδεται: α) στην κατανόηση του ρόλου της τεχνολογίας για τη σύγχρονη καθημερινή κουλτούρα, β) στις κοινωνικές και πολιτισμικές προϋποθέσεις της αειφορικής διαχείρισης φυσικών πόρων και τοπίων, γ) στην εφαρμογή θεωρητικών μοντέλων για τη σχέση κοινωνίας και φύσης και δ) στην εκμάθηση και πρακτική άσκηση των ποιοτικών ερευνητικών μεθόδων.

Η έννοια του τοπίου (landscape) είναι περίπλοκη και πολυδιάστατη. Οι πρώτοι που ενδιαφέρθηκαν για την αντίληψη και αναπαράσταση τοπίων ήταν οι ζωγράφοι, και μάλιστα από την εποχή της πρώιμης Αναγέννησης. Στο 19^ο αιώνα, το τοπίο και η έννοια του έγιναν γνωστικά αντικείμενα της Ανθρωπογεωγραφίας και της Ανθρωπολογίας. Κύριο ερώτημα της τελευταίας ήταν η αλληλεπίδραση μεταξύ φύσης και κουλτούρας και ως ερευνητικό πεδίο καθορίστηκε το αγροτικό τοπίο. Η τρίτη επιστήμη η οποία ασχολείται παραδοσιακά με τη θεματική του τοπίο είναι από

τη δεκαετία του 1920 η Κοινωνιολογία της Υπαίθρου (rural sociology). Έχοντας υπόψη μας την τουριστική αξία των ελληνικών νησιών και την αισθητική αξία νησιωτικών τοπίων, το ερευνητικό σεμινάριο θα κινηθεί στο τρίγωνο τοπίο - ντόπιοι - τουρισμός, δίνοντας μεγάλη έμφαση στην αισθητική διάσταση του τοπίου. Αυτό σημαίνει ότι αντικείμενο της έρευνας είναι τουλάχιστον δύο πλευρές του τριγώνου.

3. Εφαρμογές Κοινωνικής Ψυχολογίας [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Εφαρμογές της Κοινωνικής Ψυχολογίας* εστιάζοντας στο δι-ομαδικό επίπεδο ανάλυσης θα μελετήσει το φαινόμενο του σύγχρονου ρατσισμού, το σύνολο όλων εκείνων των διαδικασιών που οδηγούν στην περιθωριοποίηση, τον αποκλεισμό και την αρνητική διάκριση ανθρώπων που ορίζονται ως ξένοι ή ως διαφορετικοί στη βάση της φυλετικής ή της εθνοτικής τους καταγωγής. Θα παρουσιάσει και θα συζητήσει διαφορετικές κοινωνικο-ψυχολογικές θεωρίες δι-ομαδικής σύγκρουσης και τις ερευνητικές κατευθύνσεις που η καθεμιά διανοίγει. Ο ρατσισμός ως ιδεολογικό φαινόμενο συνδέεται με την ανάδυση και την κυκλοφορία αναπαραστάσεων και νοηματοδότησης του 'άλλου' ως διαφορετικού και ως ξένου. Αναπαραστάσεις που αντλούν από λαϊκές προκαταλήψεις, την κοινωνική ιστορία της αλληλεπίδρασης διαφόρων ομάδων και ιδεολογικές πιέσεις για την ιεραρχική τους κατάταξη εξυπηρετώντας οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα που αποβλέπουν στη διατήρηση των άνισων σχέσεων εξουσίας μεταξύ διαφόρων ομάδων.

Η πολυεπίπεδη ανάλυση του σύγχρονου ρατσισμού μετατοπίζει την εξήγηση του από ατομικές διεργασίες και τα ψυχολογικά τους παρεπόμενα (προκατάληψη, στερεότυπα, εχθρότητα) σε συνθήκες ομαδικής σύγκρουσης και κοινωνικού ανταγωνισμού ως προς υλικά συμφέροντα και αξιακές διαφοροποιήσεις. Οι σύγχρονες μορφές ρατσισμού και οι ποικίλες εκδηλώσεις του προσδένονται σε ιδεολογίες που ενεργοποιούνται από ειδικά ρητορικά πλαίσια και δημόσιες συζητήσεις γύρω από ζητήματα 'ιθαγένειας', 'έθνους' και 'εθνικής ταυτότητας'.

4. Η Μικροκοινωνιολογία της Καθημερινής Ζωής [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Η Μικροκοινωνιολογία της Καθημερινής Ζωής* προσεγγίζει θεωρητικά και εμπειρικά ζητήματα που σχετίζονται με την ικανότητα διεπίδυσης και πρακτικής χρήσης της κοινωνιολογικής οπτικής στον κόσμο της πρακτικής καθημερινότητας. Ως εκ τούτου, η έμφαση θα αποδοθεί στο υποκειμενικό νόημα που τα κοινωνικά υποκείμενα αποδίδουν στη δράση τους και στους τρόπους που «επιτελούν» τις ρουτίνες της καθημερινής ζωής. Αυτό το δι- υποκειμενικό νόημα με το οποίο οι κοινωνικοί δρώντες επενδύουν, και στη συνέχεια, αντικειμενοποιούν τις πράξεις τους θα τοποθετηθεί στα ιστορικά του συμφραζόμενα, δηλαδή θα ιστοριοποιηθεί. Η καθημερινότητα των ανθρώπων φαίνεται να αποτελεί έναν προνομιακό εμπειρικό τόπο κοινωνιολογικής εργασίας. Αυτό φαίνεται να συμβαίνει στο βαθμό που στο «εδώ και τώρα» της κοινωνικής ζωής συντελούνται μια σειρά από δια-δράσεις, οι οποίες παραπέμπουν τόσο σε μια πολύπλοκη «τεχνογνωσία της καθημερινότητας» όσο και σε ζητήματα ευρύτερης θεωρητικής τάξεως.

Με αφετηρία τα αναλυτικά εργαλεία διαφόρων θεωρητικών ρευμάτων όσο και την εμπειρική παρατήρηση, θα θεματοποιηθούν ζητήματα όπως η «γραμματική και το συντακτικό της καθημερινής επικοινωνίας» καθώς και το ιδιόλεκτο, τα «τεχνάσματα» και οι ορισμοί που μετέρχονται οι διάφορες κοινωνικές ομάδες για να

υπερβούν ή να διαχειριστούν θεσμικούς περιορισμούς και δομικούς καταναγκασμούς. Η καθημερινή ζωή ενέχει ένα ενδεχομενικό, εύθραυστο, απρόβλεπτο και πολυδιάστατο χαρακτήρα ακριβώς διότι εδράζεται σε θεσμικές και δομικές σταθερές, οι οποίες με τη σειρά τους δεν αποτελούν «απολιθωμένες και ακίνητες» πραγματικότητες. Μετά το τέλος των διαλέξεων του διδάσκοντα και των παρουσιάσεων των συμμετεχόντων, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να έχουν, στο μέτρο του δυνατού, εξοικειωθεί τόσο με τις κοινωνικές σχέσεις που δημιουργούνται σε επιμέρους κοινωνικούς μικρο-κόσμους όσο και με ευρύτερες διεργασίες που τείνουν να αφορούν το σύνολο της κοινωνικής ζωής.

5. Θεσμικό Πλαίσιο και Λειτουργία των Μ.Μ.Ε. στην Ελλάδα [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Θεσμικό Πλαίσιο και Λειτουργία των Μ.Μ.Ε. στην Ελλάδα* είναι ένα ειδικό σεμινάριο προαιρετικής συμμετοχής στα μαθήματα επιλογής του Εργαστηρίου Κοινωνικών και Πολιτικών Θεσμών. Προβλέπει την εκπόνηση ειδικής φοιτητής εργασίας, το θέμα της οποίας επιλέγεται από κατάλογο θεμάτων, τον οποίο καταρτίζουν οι καθηγητές του Εργαστηρίου. Η αξιολόγηση των συμμετεχόντων στο σεμινάριο γίνεται βάση της παρουσίασης που θα κάνουν και της εργασίας που θα παραδώσουν μέσα από έναν ευρύ κατάλογο εργασιών και επιμέρους θεματικών.

6. Ειδικά Θέματα Πολιτικής Κοινωνιολογίας [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το σεμινάριο *Πολιτική κοινωνιολογία* βασίζεται σε διαλέξεις της διδάσκουσας και παρουσιάσεις εργασιών από τους συμμετέχοντες φοιτητές και φοιτήτριες. Το Σεμινάριο αποσκοπεί στο να εμβαθύνει σε μια σειρά από ζητήματα που έχουν τεθεί και συζητηθεί στο μάθημα της πολιτικής κοινωνιολογίας. Κάθε χρόνο το Σεμινάριο εστιάζει σε μια διαφορετική θεματική από το πεδίο της πολιτικής κοινωνιολογίας, με βασικό ζήτημα τις μεταβολές του κράτους και των θεσμών της πολιτικής εξουσίας και τις μεταβολές που αντανακλώνται στο τοπικό εθνικό επίπεδο (π.χ. νέες πρωτοβουλίες ή αρμοδιότητες της κοινωνίας των πολιτών, το νεοκοινοτισμό κ.α.) και στο διεθνές επίπεδο (π.χ. μέσα απ' τον παγκόσμιο οικονομικό ανταγωνισμό και τη διεθνοποιημένη διακυβέρνηση που εμπλέκει το κράτος με υπερεθνικούς οργανισμούς, ΜΚΟ ή διεθνείς δρώντες όπως οι οίκοι αξιολόγησης). Το σεμινάριο ενδιαφέρεται για τις μεταβολές στη σφαίρα του κράτους και της πολιτικής, αλλά και για τις εξελίξεις των τελευταίων δεκαετιών γύρω από το κράτος πρόνοιας και ειδικά εν όψει της σύγχρονης οικονομικής κρίσης.

7. Κοινωνιολογία του Φασισμού [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Στο σεμινάριο *Κοινωνιολογία του Φασισμού* θα εξετάσουμε τις κοινωνικές και ιστορικές παραμέτρους που ανέδειξαν και κατέστησαν το Φασισμό στη διάρκεια του Μεσοπολέμου κυρίαρχη πολιτική δύναμη τόσο στη Γερμανία όσο και στην Ιταλία και αλλού. Στο επίκεντρο του μαθήματος θα είναι τόσο οι κοινωνικές-οικονομικές συνθήκες που προλείαναν το έδαφος (συγκεντροποίηση της παραγωγής, ανισομερής ανάπτυξη, ανεργία κ.λπ.) για την επικράτηση των φασιστικών κινημάτων όσο και οι ιδεολογικοί και πολιτικοί παράγοντες που ευνόησαν αυτή την εξέλιξη (κρίση του

φιλελευθερισμού, ύπαρξη προκαπιταλιστικών ελίτ κ.λπ.). Εντούτοις η δυναμική των φασιστικών κινήσεων δεν μπορεί να εξηγηθεί πειστικά αν δεν εξεταστεί η ίδια η κοινωνική τους βάση αλλά και οι λειτουργίες που εκ των πραγμάτων αυτά επιτέλεσαν.

Επομένως η διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στο Φασισμό και τις κοινωνικές τάξεις και πρωτίστως με την μικροαστική τάξη και τα αγροτικά στρώματα με υπόβαθρο πάντα την ηγεμονία του μονοπωλιακού (χρηματιστικού) κεφαλαίου, συνιστά *sine qua non* για την ερμηνεία του φασιστικού φαινομένου. Αναλύοντας αυτή τη σχέση σε συνάρτηση με την υφή της ταξικής αντιπαράθεσης θα κατανοήσουμε καλύτερα την πληθειακή βάση και την «αντικαπιταλιστική» ρητορική του Φασισμού, καθώς και το αίτημα για την παλινόρθωση της «Λαϊκής Κοινότητας» (Volksgemeinschaft). Μέσα από την ανατομία του φασιστικού φαινομένου που θα βασίζεται εν πολλοίς στη συγκριτική προσέγγιση του Φασισμού θα επιχειρηθεί η μεθοδολογική διαφοροποίηση ανάμεσα στο Φασισμό, την ακροδεξιά και τα αυταρχικά καθεστώτα αλλά και η γενεαλογική σχέση ανάμεσα σε προφασιστικά, φασιστικά και μετα(νεο) φασιστικά μορφώματα.

8. Χρήση Νέων Τεχνολογιών στην Κοινωνική Έρευνα. Παραδείγματα Εφαρμογών [Σεμινάριο] (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Στο σεμινάριο Χρήση Νέων Τεχνολογιών στην Κοινωνική Έρευνα. Παραδείγματα Εφαρμογών, ο κύριος σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις νέες τεχνολογίες και η εφαρμογή τους στο σχεδιασμό εμπειρικής έρευνας. Παράλληλα με την περαιτέρω εκμάθηση των εφαρμογών του SPSS, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αξιοποίηση των μέσων, που παρέχει το διαδίκτυο, τόσο όσον αφορά τις βάσεις δεδομένων, όσο και στο σχεδιασμό και υλοποίηση ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δεοντολογία της έρευνας και στην ορθή χρήση της τεχνολογίας, ενώ γίνονται αναφορές στην αλληλεπίδραση ερευνητή-λογισμικού, καθώς και στην τελική σύνθεση των ευρημάτων για τη διαμόρφωση της κοινωνικής θεωρίας. Στο σεμινάριο παρουσιάζονται ξανά οι προϋποθέσεις εκείνες που σχετίζονται με τη σωστή συγγραφή μίας ερευνητικής εργασίας όπως για παράδειγμα η δομή και τα περιεχόμενα μίας εργασίας, οι παραπομπές και η βιβλιογραφία, η οργάνωση των αποτελεσμάτων κλπ.

Επίσης, στο σεμινάριο, θα διδαχθούν τα μεθοδολογικά χαρακτηριστικά, τους σκοπούς, τα είδη και τη χρησιμότητα της έρευνας. Ειδικότερα το μάθημα αποσκοπεί να προσφέρει στους φοιτητές βασικές γνώσεις ποσοτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις επιστημονικές έρευνες, να εξοικειωθούν στη μεθοδολογία έρευνας με τη χρήση στατιστικών προγραμμάτων για περιγραφική και επαγωγική στατιστική και παλινδρόμηση με τη χρήση του εξειδικευμένου λογισμικού SPSS. Θα διδαχθούν τη μεθοδολογία διεξαγωγής ποιοτικών και ποσοτικών ερευνητικών μεθόδων, τα διάφορα είδη ερευνών και τα στάδια διεξαγωγής τους, τη διαδικασία ανάπτυξης ερευνητικών εργαλείων, τις διαδικασίες συγκέντρωσης και ανάλυσης ποσοτικών δεδομένων, τους μηχανισμούς ελέγχου της εγκυρότητας και αξιοπιστίας μιας έρευνας.

Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στην εξαγωγή, ανάλυση και ερμηνεία αποτελεσμάτων του στατιστικού προγράμματος και της ερευνητικής εργασίας στο σύνολό της. Οι φοιτητές υποχρεούνται για την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος να σχεδιάσουν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου εφαρμοσμένη εμπειρική

έρευνα, που θα καθορισθεί από το διδάσκοντα, για να επιτευχθεί η πρακτική εφαρμογή όλων των προηγούμενων ενοτήτων. Ειδικότερα, ο εκπαιδευόμενος καλείται να επιλέξει ένα αντικείμενο μελέτης και βάσει αυτού να αναζητήσει βιβλιογραφία, την οποία θα καταγράψει αφού ελέγξει την εγκυρότητα και την αξιοπιστία της, να συντάξει ένα σχέδιο έρευνας και να καταγράψει τις μεθόδους και τις τεχνικές που θα εφαρμόσει.

9. Έρευνα και Συγγραφή (Πτυχιακή Εργασία) (Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες 3, Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6)

Το μάθημα *Έρευνα και Συγγραφή (Πτυχιακή Εργασία)*, το οποίο διδάσκεται εκ περιτροπής από διδάσκοντες του Τμήματος δίνει στον φοιτητή την ευκαιρία να μαθητεύσει στη διαδικασία έρευνας και συγγραφής μιας πτυχιακής εργασίας και να πραγματοποιήσει μία ανεξάρτητη έρευνα μικρού μεγέθους, καθώς και να έρθει σε επαφή με θέματα και προβλήματα που σχετίζονται άμεσα με την πρωτογενή, ή την δευτερογενή, έρευνα. Η πτυχιακή εργασία έχει ως κυρίως μέλημα την εφαρμογή, ή την κριτική εξέταση, μίας θεωρίας σε σχέση με ένα κοινωνικό πρόβλημα, ή θέμα. Οι φοιτήτριες μπορούν να διαλέξουν ανάμεσα στην συλλογή πρωτογενών στοιχείων, ή την χρήση προϋπαρχόντων πρωτογενών στοιχείων. Όσον αφορά θεωρητικά θέματα που δεν αποδέχονται συλλογή πρωτογενών στοιχείων, ο φοιτητής, πέραν της επισκόπησης της βιβλιογραφίας, θα πρέπει να επιδείξει πρωτοτυπία στην κριτική ανάλυση και ερμηνεία του εν λόγω θεωρητικού θέματος.

Η πτυχιακή εργασία μπορεί να χρησιμοποιήσει ή ποιοτικές, ή ποσοτικές μεθόδους ανάλυσης, ή έναν συνδυασμό και των δύο. Οι αντικειμενικοί σκοποί του μαθήματος είναι να φέρει σε επαφή τους φοιτητές με τα προβλήματα και τα θέματα που συναντώνται σε ανεξάρτητη έρευνα, να δώσει την δυνατότητα στους φοιτητές να ερευνησουν κάποιο συγκεκριμένο κοινωνικό θέμα ή πρόβλημα, να εμπλέξει τους φοιτητές στην προβληματική που αναπτύσσεται στην σχέση κοινωνιολογικής θεωρίας και κοινωνικής πραγματικότητας και να προσφέρει στους φοιτητές μία πρώτη εμπειρία συγγραφής μίας πολυσέλιδης έκθεσης. Τα αναμενόμενα γνωστικά αποτελέσματα αφορούν τη συστηματική επισκόπηση ενός θέματος κοινωνικού ενδιαφέροντος, την επιστημονική διερεύνηση ενός θεωρητικού προβλήματος, την επιλογή και χρησιμοποίηση μίας κοινωνιολογικής μεθοδολογίας και ερευνητικών μεθόδων, το σχεδιασμό επιστημονικής έρευνας, την ανάλυση δεδομένων και τη μακροσκελή και εμπειριστατωμένη ανάπτυξη ιδεών.

Τα κριτήρια αποτίμησης σχετίζονται με την παρουσίαση του κοινωνικού θέματος ή προβλήματος προς έρευνα, την παρουσίαση του συγκεκριμένου ερευνητικού ερωτήματος, την κατανόηση των θεωριών, των ιδεών, των χαρακτηριστικών, και των τάσεων που σχετίζονται με το συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο, την επιλογή και εφαρμογή μίας κοινωνιολογικής θεωρίας στο πρόβλημα, την κατανόηση και κατάλληλη επιλογή μεθοδολογίας και μεθόδων, την εκτέλεση του ερευνητικού σχεδίου, τη σαφήνεια της παρουσίασης των πορισμάτων, την ανάλυση εις βάθος των πορισμάτων και κριτική αναθεώρηση της θεωρίας κάτω από το φως των πορισμάτων αυτών, τη δομή, και ικανότητα χειρισμού μίας μακροσκελούς επιχειρηματολογίας, την έκφραση και στυλ και την πρωτοτυπία σκέψης.

IV. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ¹

1. ΜΠΣ Έρευνα για την Τοπική Κοινωνική Ανάπτυξη και Συνοχή
<http://www.soc.aegean.gr/index.php/gr-metaptixiaka-ps/gr-etkas>

Διευθυντής, Ναγόπουλος Νίκος, Αναπληρωτής Καθηγητής

Αντικείμενο του ΠΜΣ:

Αντικείμενο του συγκεκριμένου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας είναι η εκπαίδευση φοιτητών, καθώς και επιστημόνων, ερευνητών/τριών και στελεχών κοινωνικών οργανισμών, ΟΤΑ, ΜΚΟ, Ινστιτούτων και επιχειρήσεων του κοινωνικού τομέα σε κρίσιμα πεδία κοινωνικής ανάπτυξης και συνοχής. Επιπλέον, το ΠΜΣ στοχεύει α) στην εξοικείωση των εκπαιδευομένων στους θεματικούς άξονες: κοινωνικής οργάνωσης, κοινωνικών ανισοτήτων και κοινωνικού αποκλεισμού, πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής ανάπτυξης, παραβατικότητας και αντεγκληματικής πολιτικής καθώς και β) στην απόκτηση ειδικών γνώσεων στη θεωρία και μεθοδολογία της κοινωνικής έρευνας και κυρίως των τεχνικών και των αναλυτικών εργαλείων της για τη μελέτη και επιστημονική εμβάθυνση των θεωρητικών και εφαρμοσμένων πεδίων κοινωνικής ανάπτυξης.

Η εκπαίδευση στη διεξαγωγή εφαρμοσμένης κοινωνικής έρευνας στα παραπάνω θεματικά πεδία περιλαμβάνει την ακριβή διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων και υποθέσεων, την ανάπτυξη ερευνητικού σχεδίου και ερευνητικών τεχνικών, τη διαδικασία συλλογής δεδομένων καθώς και την ποιοτική και ποσοτική τους επεξεργασία. Τέλος επιδίωξη είναι η επεξεργασία εναλλακτικών μοντέλων κοινωνικής ανάπτυξης, βασισμένα στις τοπικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες, με στόχο την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης κοινωνικά εύάλωτων ομάδων και τη μείωση κινδύνων για την κοινωνική τους περιθωριοποίηση.

Στόχοι του ΠΜΣ:

Με την εμπέδωση του αναλυτικού και συνθετικού χαρακτήρα του ΠΜΣ καθώς και με τη σύνδεση του θεωρητικού με τον ερευνητικό και εφαρμοσμένο κύκλο μαθημάτων οι φοιτητές αποκτούν γνώσεις και αναπτύσσουν δεξιότητες στους ακόλουθους τομείς:

α. Αποκτούν γνώσεις αναφορικά με τους θεματικούς άξονες που αναλύθηκαν παραπάνω αλλά και σε δεξιότητες μεθοδολογικού σχεδιασμού, κοινωνικής ανάλυσης και διεξαγωγής εφαρμοσμένης κοινωνικής έρευνας στα θεματικά πεδία. Η εκπαίδευση αυτή περιλαμβάνει την ακριβή διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων και υποθέσεων, απόρροια μιας εμπεριστατωμένης θεωρητικής εμβάθυνσης στα θεματικά πεδία, την ανάπτυξη ερευνητικού σχεδίου και ερευνητικών τεχνικών, τη διαδικασία συλλογής δεδομένων, την ποιοτική και ποσοτική τους επεξεργασία και, τέλος τη συγγραφή των αποτελεσμάτων, ορισμένα από τα οποία μπορούν να δημοσιεύονται μετά από συνεργασία των διδασκόντων.

β. Στην προώθηση προσεγγίσεων που γεφυρώνουν τη θεωρία με την εμπειρική έρευνα εξασφαλίζοντας την θεωρητική εμβάθυνση και την εμπειρικά τεκμηριωμένη διαμόρφωση πολιτικών κοινωνικής συνοχής και ανάπτυξης.

¹ Για περισσότερες και πιο εξειδικευμένες πληροφορίες σχετικά με τα προσφερόμενα μαθήματα, τα περιγράμματα τους και τους διδάσκοντες, οι ενδιαφερόμενοι/νες μπορούν να ανατρέχουν στις ιστοσελίδες των αντίστοιχων ΜΜΣ και στη γραμματεία του Τμήματος.

γ. Στην εξοικείωση και εμπέδωση εξειδικευμένων τεχνικών ποσοτικής και ποιοτικής ανάλυσης δεδομένων με κύριο προσανατολισμό τη δευτερογενή ανάλυση δεδομένων και την πρωτογενή έρευνα.

δ. Στην εφαρμογή των παραπάνω δεξιοτήτων στο σχεδιασμό, την οργάνωση και τη διαχείριση προγραμμάτων κοινωνικής ανάπτυξης αλλά και στη διαμόρφωση νέων πολιτικών ευρωπαϊκής, εθνικής και περιφερειακής διακυβέρνησης.

ε. Στην επεξεργασία προτάσεων εναλλακτικών μοντέλων κοινωνικής ανάπτυξης, βασισμένα στις τοπικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες, με στόχο την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης κοινωνικά ευάλωτων ομάδων και τη μείωση κινδύνων για κοινωνική περιθωριοποίηση».

Το πρόγραμμα είναι διεπιστημονικού χαρακτήρα με την έννοια ότι δεν περιορίζεται αποκλειστικά στην περαιτέρω εξειδίκευση Κοινωνιολόγων αλλά στην εξοικείωση με γενικά και ειδικά γνωστικά αντικείμενα της Κοινωνιολογίας και στην εκμάθηση των μεθόδων και των τεχνικών της ερευνητικής διαδικασίας ενός ευρύτερου φάσματος Κοινωνικών Επιστημών ως και Πτυχιούχων Ανθρωπιστικών Επιστημών. Επίσης, οι Κοινωνιολόγοι που παρακολουθούν το εν λόγω πρόγραμμα εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους σε ειδικά θέματα της Κοινωνιολογίας και της Εμπειρικής Έρευνας.

Με την έννοια αυτή οι χώροι επαγγελματικής απασχόλησης των αποφοίτων εκτείνεται σε ένα ευρύτατο φάσμα ειδικοτήτων και φορέων τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Στην εκπαίδευση, ανάλογα και με το βασικό τους πτυχίο
- Ως στελέχη σε κεντρικές διαφόρων Υπουργείων, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ΔΕΚΟ και άλλων κρατικών οργανισμών με αντικείμενα, εκτός των άλλων, το σχεδιασμό, τη διαχείριση ή την αξιολόγηση προγραμμάτων
- Σε Περιφερειακές Υπηρεσίες και στους ΟΤΑ, δεδομένης της Έμφασης του προγράμματος στη Τοπική και Περιφερειακή Κοινωνική Ανάπτυξη
- Σε διοικητικές και ερευνητικές θέσεις των ΑΕΙ και ΤΕΙ, στη Γεν. Γραμματεία Ισότητας, στους Συμβουλευτικούς Σταθμούς Γεν. Γραμματείας Νέας Γενιάς και στα Κέντρα Νεολαίας, στη Γεν. Γραμματεία Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης Ενηλίκων ή Απόδημου Ελληνισμού)
- Ως στελέχη στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και του ΟΑΕΔ, ως Σύμβουλοι Εργασίας, σε σχολές μαθητείας του ΟΑΕΔ για άνεργους ή ΑμεΑ, σε επιθεωρήσεις εργασίας, ως εκπαιδευτικοί σε κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης, ως σύμβουλοι σε Κέντρα Προώθησης στην Απασχόληση (ΚΠΑ).
- Σε φορείς που ασχολούνται με την έρευνα των εργασιακών σχέσεων, των συνθηκών εργασίας, με τα εργασιακά δικαιώματα και με την προστασία ή υποστήριξη των εργαζομένων απασχολούν μικρό αριθμό κοινωνιολόγων της εργασίας.
- Σε εταιρείες δημοσκοπήσεων, ερευνών, κοινωνικών μελετών και προγραμμάτων, εφαρμοσμένων ευρωπαϊκών προγραμμάτων και ειδικών δράσεων.
- Σε ΜΚΟ και σε Ινστιτούτα ή θεσμούς που ασχολούνται με θέματα όπως ισότητα, μετανάστευση, πολιτική, Ινστιτούτα Δια Βίου Μάθησης, Κέντρα Κατάρτισης και Σχολές Δεύτερης Ευκαιρίας.

Διάρκεια: Τρία εξάμηνα (χειμερινό, εαρινό, χειμερινό).

Γλώσσα Εργασίας: Ελληνικά. Καθώς το Πρόγραμμα συνεργάζεται με επισκέπτες καθηγητές της αλλοδαπής, η γνώση της αγγλικής γλώσσας είναι καλοδεχούμενη.

Ο αριθμός των εισακτέων στο ΠΜΣ για το Πανεπιστημιακό έτος ορίζεται σε είκοσι πέντε (25) φοιτητές.

Για την παρακολούθηση του ΠΜΣ προβλέπεται η καταβολή διδάκτρων, ύψους 880,40€, τα οποία θα καταβάλλονται σε δύο δόσεις, 440,20€ κατά την εγγραφή και 440,20€ κατά την έναρξη του εαρινού εξαμήνου.

Σε φοιτητές/ήτριες είναι δυνατή η χορήγηση υποτροφιών ή απαλλαγή από την καταβολή διδάκτρων μέσω προσφοράς εκ μέρους τους ανταποδοτικής εργασίας, μετά από απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ και επικύρωσή της από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος.

Πρόγραμμα Σπουδών

Πρώτο εξάμηνο

	Συντονιστής Μαθήματος	Μάθημα
1	Κάλλας Ιωάννης	Μεθοδολογία σχεδιασμού εμπειρικής κοινωνικής έρευνας
2	Τρουμπέτα Σεβαστή	Κοινωνική συνοχή και ακραίες κοινωνικές ανισότητες. Τοπικές εκφάνσεις παγκοσμιοποιημένων εξελίξεων
3	Γεωργούλας Στράτος	Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις στο έγκλημα και την αντιμετώπισή του
4	Σαββάκης Μάνος	Εισαγωγή στις έννοιες και τη θεωρία της Κοινωνιολογίας.
5	Ναγόπουλος Νίκος	Κοινωνιολογία των οργανώσεων. Οργανωσιακά ζητήματα και ανθρώπινο δυναμικό
6	Γιαβρίμης Παναγιώτης	Κοινωνικός αποκλεισμός, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και μορφές κοινωνικής περιθωριοποίησης

Δεύτερο εξάμηνο

	Συντονιστής Μαθήματος	Μάθημα
1	Ρόντος Κώστας	Ποσοτικές μέθοδοι με εφαρμογές στην κοινωνική ανάπτυξη και τις ευρωπαϊκές τάσεις (ΥΠΟ).
2	Σαββάκης Μάνος	Καλές πρακτικές σχεδιασμού και εφαρμογής ερευνών και πολιτικών με αντικείμενο, την κοινωνική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή (ΥΠΟ).
3	Γεωργούλας Στράτος	Έρευνα με αντικείμενο την παραβατικότητα, την εγκληματικότητα και την αντεγκληματική πολιτική.
4	Τρουμπέτα Σεβαστή	Έρευνα με αντικείμενο την κοινωνική συνοχή και ακραίες κοινωνικές ανισότητες
5	Ναγόπουλος Νίκος	Έρευνα με αντικείμενο τις οργανώσεις και επιχειρήσεις στον κοινωνικό τομέα.
6	Γιαβρίμης Παναγιώτης	Έρευνα στον κοινωνικό αποκλεισμό, τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και τις μορφές κοινωνικής περιθωριοποίησης.

Τρίτο Εξάμηνο

Συγγραφή Διπλωματικής Εργασίας

2. ΜΠΣ Ευρωπαϊκές Κοινωνίες και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση,
<http://www.soc.aegean.gr/index.php/gr-metaptixiaka-ps/gr-ekeo>

Διευθυντής, Μαραγκουδάκης Μανούσος, Αναπληρωτής Καθηγητής

Αντικείμενο του ΠΜΣ:

Αντικείμενο του συγκεκριμένου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας είναι οι κοινωνικές-πολιτισμικές δυναμικές και προκλήσεις που εμφωλεύουν στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο ιδιαίτερα μετά τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς την Κεντρική, Ανατολική/ Νοτιοανατολική και Μεσογειακή Ευρώπη,. Επίσης, οι δυνατότητες δόμησης του ενιαίου κοινωνικού ευρωπαϊκού χώρου και της ευρωπαϊκής πολιτειότητας (European Citizenship), και η δυναμική των ευρωπαϊκών κρατών μεμονωμένα αλλά και συνολικά ως Ευρωπαϊκή Ένωση σε ευρύτερα θέματα που απασχολούν τη διεθνή κοινότητα.

Στόχοι του ΠΜΣ:

Μεταξύ των στόχων του συγκεκριμένου ΜΠΣ η κατάρτιση νέων ερευνητών ικανών για έρευνα με στόχο την αποτύπωση της κοινωνικής δυναμικής και της ισορροπίας μεταξύ κεντρομόλων και κεντρόφυγων κοινωνικών δυνάμεων προς την κοινωνική / οικονομική και θεσμική ολοκλήρωση της Ευρώπης και η μύηση του φοιτητή στη δι-επιστημονική διερεύνηση των ευρωπαϊκών κοινωνιών, και των πολλαπλών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν σήμερα οι ευρωπαίοι πολίτες – πολιτικών, θεσμικών, οικονομικών, πολιτισμικών, και γεωπολιτικών.

Διάρκεια: Τρία εξάμηνα (χειμερινό, εαρινό, χειμερινό).

Γλώσσα Εργασίας: Ελληνικά. Καθώς το Πρόγραμμα συνεργάζεται με επισκέπτες καθηγητές της αλλοδαπής, η γνώση της αγγλικής γλώσσας είναι καλοδεχούμενη.

Ο αριθμός των εισακτέων στο ΠΜΣ για το Πανεπιστημιακό έτος ορίζεται σε είκοσι πέντε (25) φοιτητές.

Τα δίδακτρα για το συνολικό διάστημα των σπουδών ορίζονται στα 1500 ευρώ, τα οποία θα πρέπει να καταβληθούν σε δύο ισόποσες δόσεις, με την έναρξη του πρώτου και του δεύτερου εξαμήνου σπουδών.

Σε φοιτητές/ήτριες είναι δυνατή η χορήγηση υποτροφιών ή απαλλαγή από την καταβολή διδάκτρων μέσω προσφοράς εκ μέρους τους ανταποδοτικής εργασίας, μετά από απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ και επικύρωσή της από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος.

Επαγγελματική Απασχόληση

Με την αποφοίτησή τους οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους στα ευρωπαϊκά θέματα σε διάφορες θέσεις απασχόλησης, όπως :

- Σε διοικητικές και ερευνητικές θέσεις των ΑΕΙ και ΤΕΙ της Ελλάδας ή του εξωτερικού

- Στην εκπαίδευση και ειδικότερα σε τομείς που προάγουν ή ενισχύουν τις ευρωπαϊκές πολιτικές, τόσο στο πλαίσιο του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, όσο και στη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση καθώς και σε δράσεις δια βίου μάθησης.
- Σε εθνικούς ή αυτοδιοικητικούς φορείς υποστήριξης και προστασίας του πολίτη με εφαρμογή ευρωπαϊκών οδηγιών και σε θέσεις που προβλέπονται θεσμικές διασυνδέσεις μέσα από τη διοικητική μεταρρύθμιση.
- Σε ανεξάρτητες διοικητικές αρχές και συγκεκριμένα σε θέσεις εργασίας που αφορούν εναρμονισμένες προς τις ευρωπαϊκές οδηγίες ή την ευρωπαϊκή νομοθεσία αρχές και πολιτικές, όπως στην απασχόληση και την κοινωνική προστασία, τη διαφορετικότητα, τις ίσες ευκαιρίες, τα κοινωνικά δικαιώματα, την ίση μεταχείριση και τη μη διάκριση των πολιτών.
- Σε εταιρείες δημοσκοπήσεων, και σε Κέντρα κοινωνικών ερευνών που αναλαμβάνουν συγκριτικές κοινωνικοοικονομικές μελέτες, ή προσεγγίσεις διαφορετικών πολιτισμικών προτύπων μεταξύ των ευρωπαϊκών κοινωνιών, αλλά και των διαφορετικών ευρωπαϊκών περιφερειών στο πλαίσιο εφαρμοσμένων ευρωπαϊκών προγραμμάτων και ειδικών δράσεων.
- Σε ΜΚΟ και θεσμούς που αναλαμβάνουν και υλοποιούν δράσεις κοινωνικής ένταξης στο πλαίσιο ευρωπαϊκών ή εθνικών πολιτικών ολοκλήρωσης και διερεύνησης νέων προοπτικών που εμβαθύνουν τη συνεργασία και την κοινωνική συνοχή στο εσωτερικό των ευρωπαϊκών χωρών και των περιφερειών.
- Σε φορείς, οργανισμούς ή εταιρίες που αξιοποιούν στοιχεία περιφερειακότητας (π.χ νησιώτικης περιφέρειας) και αναζητούν ευρύτερες διαπεριφερειακές συνεργασίες σε εθνικό επίπεδο ή σε επίπεδο ευρωπαϊκών περιφερειών.
- Σε οργανισμούς ή ιδιωτικές εταιρείες που επιχειρούν με επιστημονικό ερευνητικό σχεδιασμό διάφορα αναπτυξιακά προγράμματα δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στη διακρατικότητα και την ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας με αντίστοιχους φορείς που δραστηριοποιούνται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.
- Σε κεντρικές υπηρεσίες διαφόρων Υπουργείων, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ΔΕΚΟ και άλλων κρατικών οργανισμών ως ειδικό επιστημονικό προσωπικό με αντικείμενο που άπτεται των ευρωπαϊκών διαδικασιών ολοκλήρωσης και ενσωμάτωσης.
- Τέλος σε φορείς που αναλαμβάνουν έργο τεκμηρίωσης ή και αξιολόγησης ειδικών ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών και δράσεων ως εμπειρογνώμονες και υπεύθυνοι επιστημονικοί σύμβουλοι.

Πρόγραμμα Σπουδών

Πρώτο εξάμηνο

	Συντονιστής Μαθήματος	Μάθημα
1	Μαραγκουδάκης Μανούσος	Συγκριτική Ευρωπαϊκή Κοινωνιολογία
2	Κάλλας Ιωάννης	Μεθοδολογία σχεδιασμού εμπειρικής κοινωνικής έρευνας με έμφαση στην χωρική διάσταση των Ευρωπαϊκών Πολιτικών
3	Μητσός Αχιλλέας	Ευρωπαϊκή Οικονομία και Διεθνές Οικονομικό Περιβάλλον
4	Γρηγορίου Παναγιώτης	Δίκαιο και Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δεύτερο εξάμηνο

	Συντονιστής Μαθήματος	Μάθημα
1	Μαραγκουδάκης Μανούσος	Ευρωπαϊκές Ταυτότητες και Ευρωπαϊκά Πολιτισμικά Πρότυπα
2	Ναγόπουλος Νίκος	Ευρωπαϊκές Πολιτικές για την Απασχόληση και την Κοινωνική Προστασία
3	Ρόντος Κώστας	Ποσοτικές Μέθοδοι με έμφαση στην κοινωνική ανάπτυξη και Ευρωπαϊκές Τάσεις
4	Γρηγορίου Παναγιώτης	Ευρωπαϊκά και Διεθνή συστήματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου

Τρίτο Εξάμηνο

Συγγραφή Διπλωματικής Εργασίας

3. ΜΠΣ Πόλη και Περιβάλλον. Εφαρμοσμένη και Κλινική Κοινωνιολογία, <http://www.soc.aegean.gr/index.php/gr-metaptixiaka-ps/gr-rpekk>

Το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό δεν δέχτηκε φοιτητές το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014.

V. ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό

Πρόεδρος Τμήματος

Ρόντος Κώστας, Καθηγητής: Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Δημογραφία και Στατιστική.

Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36517, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: k.rontos@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τετάρτη 11:00 - 12:00.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Κων/νος Ρόντος είναι Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, όπου διδάσκει Κοινωνική Ανάλυση, Μεθοδολογία Κοινωνικής Έρευνας, Στατιστική και Κοινωνική Δημογραφία από το 2000. Σήμερα είναι Πρόεδρος του Τμήματος και Διευθυντής του Εργαστηρίου «Κοινωνική Πληροφορική, Στατιστική και Ερευνητικές Υποδομές». Είναι ο οργανωτής και Διευθυντής του προγράμματος e-learning «Εμπειρική Κοινωνική Έρευνα» και του θερινού σχολείου (‘Μεθοδολογία Έρευνα, Ποσοτικής και Ποιοτικής Ανάλυσης») του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Διετέλεσε Διευθυντής του ΜΠΣ «Έρευνα στην Τοπική Κοινωνική Ανάπτυξη και Συνοχή»(2008-2011).

Σπούδασε τα Οικονομικά στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και την Περιφερειακή Επιστήμη σε Μεταπτυχιακό επίπεδο στο Πάντειο Πανεπιστήμιο με έμφαση στην Περιφερειακή Κοινωνική Δημογραφία. Απέκτησε Διδακτορικό Δίπλωμα στη Περιφερειακή Κοινωνική Δημογραφία στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών και έκανε τις Μεταδιδακτορικές Σπουδές του σε θέματα Στατιστικής και Οικονομετρίας στο London School of Economics and Political Science.

Από το 1981 μέχρι το 2005 εργάστηκε ως Στατιστικός στην Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος, όπου διετέλεσε Διευθυντής. Με την ιδιότητά του αυτή σχεδίασε και ήταν υπεύθυνος για δεκάδες δειγματοληπτικές και απογραφικές στατιστικές έρευνες στον κοινωνικό και δημογραφικό τομέα, μεταξύ των οποίων την απογραφή πληθυσμού του 1991. Εκπροσώπησε πολλές φορές τη Χώρα στον ΟΗΕ, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EUROSTAT, FAO, OECD, European Advisory Committee και σε Στατιστικές Υπηρεσίες άλλων Χωρών και εργάστηκε επί τέσσερα χρόνια για την προώθηση της θέσεως της Ελλάδος στο Ευρωπαϊκό και Διεθνές Στατιστικό Σύστημα (Στατιστική Επιτροπή ΟΗΕ, Euro – Mediterranean Cooperation, διμερείς συμφωνίες με άλλες χώρες, κ.ά.).

Έχει σημαντικό ερευνητικό έργο σε προγράμματα σχετικά με τον σχεδιασμό εμπειρικών κοινωνικών ερευνών και την εφαρμογή στατιστικών συστημάτων, την ανάλυση αγορών εργασίας και επιχειρήσεων, την άσκηση και αξιολόγηση δημογραφικής και κοινωνικής πολιτικής, θέματα φύλου, οικογένειας και δημογραφικών-κοινωνικών αναλύσεων. Έχει δημοσιεύσει επίσης σημαντικό αριθμό ερευνητικών άρθρων και βιβλίων και έχει συμμετοχές σε συλλογικούς τόμους και σε πρακτικά συνεδρίων. Το συνολικό του έργο ανέρχεται σε 160 δημοσιεύσεις και σε 52 συμμετοχές σε ερευνητικά έργα ως Επιστημονικός Υπεύθυνος ή Κύριος Ερευνητής.

Αντιπροσωπευτικά βιβλία

Ρόντος Κ. και Πολυχρονόπουλος Γ. (2005) «Εργαλεία και Τεχνικές Λήψης Επιχειρησιακών Αποφάσεων», εκδόσεις Interbooks, Αθήνα.

Ρόντος Κ και Παπάνης Ε. (2006) «Στατιστική Έρευνα-Μέθοδοι και Εφαρμογές», εκδόσεις Ι. Σιδέρη, Αθήνα.

Πολυχρονόπουλος Γ., Κορρές και Ρόντος Κ. (2006) «Βασικές Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης», εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα.

Ρόντος Κ (2011) «Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων και Δημογραφικές-Κοινωνικές Εφαρμογές» εκδόσεις Γεωργίας Μπένου, Αθήνα

Ρόντος Κ. Ed. (2010) «Θέματα Περιφερειακού Σχεδιασμού και Χωρικής Ανάλυσης: Μέθοδοι, Εργαλεία και Συστήματα Υποστήριξης», Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα

Καθηγητές

Αλεξίου Αθανάσιος, Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Πολιτική.

Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36515, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: a.alexiou@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Δευτέρα 13:00 - 14:00 και όλες τις εργάσιμες κατόπιν συνεννόησης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Θανάσης Αλεξίου είναι απόφοιτος του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Münster (Γερμανία) και διδάκτορας του ίδιου πανεπιστημίου (1994). Υπήρξε υπότροφος εξωτερικού του ΙΚΥ (1990-94). Η διδακτορική του διατριβή με τίτλο *Die Entstehung der Griechischen Arbeiterbewegung. Eine sozialhistorische Untersuchung* εκδόθηκε από τον εκδοτικό οίκο Peter Lang (Frankfurt-New York 1994). Έχει δημοσιεύσει άρθρα και μελέτες σε περιοδικά και σε συλλογικούς τόμους και έχει παρουσιάσει ανακοινώσεις σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια. Είναι επιστημονικός υπεύθυνος του Θερινού Σχολείου, *Κοινωνική Τάξη, Σχολείο και Κοινωνική Αναπαραγωγή*, το οποίο από το καλοκαίρι του 2014 θα προσφέρεται σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ ([Social Class, School and Social Reproduction](#)).

Ο Θανάσης Αλεξίου είναι συγγραφέας των βιβλίων:

1) (1998) *Περιθωριοποίηση και Ενσωμάτωση. Η κοινωνική πολιτική ως μηχανισμός ελέγχου και κοινωνικής πειθάρχησης*, Αθήνα: Παπαζήσης.

2) (2002) *Εργασία, εκπαίδευση και κοινωνικές τάξεις. Το ιστορικό-θεωρητικό πλαίσιο*, Αθήνα: Παπαζήσης,

3) (2008) *Κοινωνική Πολιτική, αποκλεισμένες ομάδες και ταξική δομή*, Αθήνα: Παπαζήσης.

4) (2009) *Κοινωνικές τάξεις, κοινωνικές ανισότητες και συνθήκες ζωής*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα κινούνται στις γνωστικές περιοχές της κοινωνιολογίας της κοινωνικής πολιτικής, της ιστορικής κοινωνιολογίας, της ταξικής ανάλυσης, της κοινωνιολογία της εργασίας, της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης και της κοινωνιολογίας της υγείας.

Γρηγορίου Παναγιώτης, Γνωστικό Αντικείμενο: Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση.

Γραφείο: Κτίριο "Περιβάλλοντος" (Ξενία Β') στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36521, Ηλεκτρονικό

Ταχυδρομείο: p.grigoriou@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τετάρτη κατόπιν συνεννόησης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Παναγιώτης Γρηγορίου είναι πτυχιούχος του Νομικού Τμήματος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Πραγματοποίησε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στο Institut des Hautes Etudes Européennes του Στρασβούργου και στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Robert Schuman της ίδιας πόλης, του οποίου είναι και διδάκτωρ. Είναι Καθηγητής Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ενώ κατέχει και Ευρωπαϊκή Έδρα Jean Monnet ad personam (www.aegean.gr/jeanmonnet). Διετέλεσε μέλος της Συγκλήτου του Ευρωμεσογειακού Πανεπιστημίου (EMUNI) από το 2008 έως και 2013. Διευθύνει το Διεθνές Θερινό Σχολείο «Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση: Μια νέα κυβερνητική τέχνη για την Ευρώπη», που διεξάγεται το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουλίου στον Μόλυβο Λέσβου. Είναι Πρόεδρος της Ελληνικής Πανεπιστημιακής Ένωσης Ευρωπαϊκών Σπουδών (ΕΠΕΕΣ) και μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων.

Έχει διδάξει σε ευρωπαϊκά (Paris III- Sorbonne Nouvelle, Λουξεμβούργου, Institut d'Etudes Politiques de Strasbourg, Κρακοβίας, Δημοσίας Διοίκησης & Πολιτικής Επιστήμης Βουκουρεστίου, Montpellier 3, Institut européen de Genève, Centre européen de formation de Berlin, κλπ) канаδικά (Laval, Montréal, UQAM) και αφρικανικά (Marrakech, Abidjan) πανεπιστήμια, ενώ έχει συμμετάσχει σε πολλά ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα. Το συγγραφικό του έργο είναι πλούσιο, κυρίως σε ελληνική και γαλλική γλώσσα. Τα θέματα, που επεξεργάζεται στο πλαίσιο του ερευνητικού και συγγραφικού του έργου, άπτονται των εξωτερικών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Διακυβέρνησης, του θεσμικού ρόλου των περιφερειών στις ευρωπαϊκές διαδικασίες λήψης αποφάσεων, της ομοσπονδιακής προοπτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του δικαίου των διεθνών οργανισμών, κλπ

Ζώρας Κώστας, Γνωστικό Αντικείμενο: Γενική Κοινωνιολογική Θεωρία, Κοινωνιολογία των Θεσμών.

Γραφείο: Κτίριο "Περιβάλλοντος" (Ξενία Β') στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36512, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: k.zoras@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τρίτη και Τετάρτη 10:00 - 15:00 και κατόπιν συνεννόησης στο 6944916837.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Κώστας Ζώρας γεννήθηκε στην Αθήνα στις 21 Αυγούστου 1950. Το 1973 ως υπότροφος του ΙΚΥ, πήρε το πτυχίο της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με το βαθμό «άριστα» (9,3/10). Σπούδασε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών από την οποία αποφοίτησε με το βαθμό "άριστα". Υπότροφος του DAAD (γερμανικού κρατικού ιδρύματος υποτροφιών) για μεταπτυχιακές σπουδές κατέστη διδάκτωρ της Σχολής Νομικών, Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Freiburg της Ομοσπονδιακής Γερμανίας. Εργάστηκε ως υπότροφος του DAAD στο Max - Planck - Institut για το Δημόσιο και Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο στη Χαϊδελβέργη. Επισκέπτης Καθηγητής στη Σχολή Νομικών, Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Ανοβέρου της Ομοσπονδιακής Γερμανίας στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus. Οι ξένες γλώσσες που έχει διδαχθεί συστηματικά είναι η γερμανική και η γαλλική. Υπήρξε Επιμελητής στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και Λέκτορας στον Τομέα Δημοσίου Δικαίου του Τμήματος Νομικής του ίδιου Πανεπιστημίου Επίσης,

διετέλεσε Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου (1984-1988), και Γενικός Γραμματέας Διοίκησης και Οργάνωσης του Υπουργείου Εξωτερικών (1996-1998).

Τον Ιανουάριο του 1999 εκλέχθηκε Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου με γνωστικό αντικείμενο « Γενική Κοινωνιολογική Θεωρία Κοινωνιολογία των Θεσμών». Τον Απρίλιο του 2009 εκλέχθηκε τακτικός Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο αυτό γνωστικό αντικείμενο. Ως Αναπληρωτής Καθηγητής εισηγήθηκε στο Τμήμα Κοινωνιολογίας το 2002 την ίδρυση του Εργαστηρίου Κοινωνικών και Πολιτικών Θεσμών. Διετέλεσε Αναπληρωτής Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνιολογίας. Τον Απρίλιο του 2004 εκλέχθηκε Κοσμήτορας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Το Μάιο του 2006 εκλέχθηκε Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Από το ακαδημαϊκό έτος 2000/2001 είναι μόνιμος κάτοικος Μυτιλήνης.

Από το Ακαδημαϊκό έτος 2000/2001 μέχρι σήμερα διδάσκει αυτοτελώς τα εξής μαθήματα: Πολιτική πρακτική και πολιτικοί θεσμοί, Πολιτειακά συστήματα και λειτουργίες, Εισαγωγή στην κοινωνιολογία του δικαίου, Κοινωνιολογία του πολιτικού συστήματος Ι, Κοινωνιολογία του πολιτικού συστήματος ΙΙ και Θεσμικό πλαίσιο και λειτουργία των ΜΜΕ στην Ελλάδα. Έχει δημοσιεύσει το βιβλίο *Κοινωνιολογία του πολιτικού συστήματος*, Αθήνα: Σάκκουλας, 2008 καθώς και σειρά άρθρων κοινωνικού και πολιτικού περιεχομένου στον ημερήσιο και περιοδικό πολιτικό τύπο. Είμαι μέλος της Ένωσης Ελλήνων Κοινωνιολόγων, της Εταιρίας Πολιτικής Επιστήμης και της Ένωσης Ελλήνων Συνταγματολόγων. Από το ακαδημαϊκό έτος 2000/2001 είναι μόνιμος κάτοικος Μυτιλήνης.

Κάλλας Ιωάννης, Γνωστικό Αντικείμενο: Μέθοδοι και Πληροφορικές Τεχνικές των Κοινωνικών Επιστημών.

Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36559, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: i.kallas@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τετάρτη 12:00 - 14:00.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Γιάννης Κάλλας γεννήθηκε στην Αθήνα στις 7 Μαρτίου 1954. Σπούδασε στο Κολλέγιο Αθηνών, στο Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο. Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και έλαβε το διδακτορικό του δίπλωμα από το ίδιο τμήμα. Μιλάει Αγγλικά και Γαλλικά. Από τον Σεπτέμβριο 2010, είναι Αντιπρύτανης Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και υποψήφιος πρύτανης. Από τον Σεπτέμβριο του 2010, είναι Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου του Αιγαίου, του οποίου διετέλεσε πρόεδρος από 2006-2010. Επίσης, από τον Νοέμβριο του 2007 έως τον Νοέμβριο του 2008 υπήρξε Διευθυντής του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου του Αιγαίου. Νωρίτερα, την περίοδο 1996-2005 διετέλεσε Διευθυντής Υποστήριξης Ερευνών στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ).

Στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου διδάσκει τα ακόλουθα μαθήματα: Εισαγωγή στην Πληροφορική, Εφαρμογές της πληροφορικής στην εμπειρική έρευνα Ι, Εφαρμογές της πληροφορικής στην εμπειρική έρευνα ΙΙ και Κοινωνία της Πληροφορίας. Μερικές από τις πρόσφατες ερευνητικές του δραστηριότητες ως κύριος ερευνητικός ή ιδρυματικός υπεύθυνος αφορούν την *Υποστήριξη και ανάπτυξη ελληνικών εταιρών για συμμετοχή στις Κοινοπραξίες των*

Ευρωπαϊκών Ερευνητικών Υποδομών στα πλαίσια του ESFRI, Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, βασικός παράγοντας για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του Αιγαιοπελαγίτικου χώρου, Τη Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας και Τη Μονάδα Κοινοτομίας και Επιχειρηματικότητας και Μελέτη σκοπιμότητας για τη συγκρότηση εθνικού ερευνητικού δικτύου και τη συμμετοχή του στην ανάπτυξη και την αξιοποίηση της Ευρωπαϊκής Ερευνητικής Υποδομής.

Είναι ο συγγραφέας των ακόλουθων μονογραφιών, *Η Πληροφορική Τεχνολογία στην Κοινωνική Έρευνα: το πρόβλημα των δεδομένων*, ΕΚΚΕ-ΝΕΦΕΛΗ, Αθήνα 2008, 2001, *Η Κοινωνία της Πληροφορίας και ο Νέος Ρόλος των Κοινωνικών Επιστημών*, ΝΕΦΕΛΗ, Αθήνα 2006, *Ζητήματα Σχεδιασμού Εμπειρικών Ερευνών. Αξιοποίηση των Μεθόδων της Πληροφορικής Τεχνολογίας*, ΕΚΚΕ-ΝΕΦΕΛΗ, Αθήνα, 2006, 2002, *Οι Ερευνητικές Υποδομές των Κοινωνικών Επιστημών*, ΝΕΦΕΛΗ, Αθήνα 2002. Επίσης είναι ο επιμελητής τριών συλλογικών τόμων και έχει δημοσιεύσει αυτοτελείς μελέτες του σε συλλογικούς τόμους και σε αναγνωρισμένα, με κριτές, διεθνή και ελληνικά, περιοδικά.

Εκτός από το προηγούμενο έχει συγγράψει πλήθος ερευνητικών εκθέσεων και είναι μέλος του European Strategy Forum for Research Infrastructures ως εθνικός εκπρόσωπος για τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, μέλος του συμβουλίου των διευθυντών της CESSDA (Council of European Social Science Data Archives), μέλος του IASSIST (International Association of Social Science Information Service and Technology και μέλος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

Χτούρης Σωτήρης, Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία των Αστικών Χώρων.

Γραφείο: Κτίριο "Περιβάλλοντος" (Ξενία Β') στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36524, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: htouris@aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τετάρτη 09:00 - 10:00.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Σωτήρης Χτούρης είναι καθηγητής του τμήματος Κοινωνιολογίας, όπου διδάσκει Κοινωνιολογία των Πόλεων, Κοινωνιολογία των δικτύων (η σχέση Μικρο - Μακρο), Κοινωνιολογία της Τέχνης. Απέκτησε το Δίπλωμα και το διδακτορικό του δίπλωμα στην Κοινωνιολογία από το τμήμα Κοινωνικών επιστημών, του Πανεπιστημίου Φρανκφούρτης. Σήμερα είναι διευθυντής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) Πόλη και Περιβάλλον, Εφαρμοσμένη και Κλινική Κοινωνιολογία, το οποίο εξειδικεύεται στα θέματα της ποιότητας ζωής και τις προστασίας των ευπαθών ομάδων στο σύγχρονο αστικό περιβάλλον. Ο Σ. Χτούρης είναι διευθυντής του Εργαστηρίου Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ψηφιακής Τεκμηρίωσης, το οποίο έχει πραγματοποιήσει τα τελευταία 18 χρόνια μία σειρά σημαντικών ερευνών σε θέματα κοινωνικής προστασίας και πολιτισμού.

Σχεδίασε και δημιούργησε το 1997 σε συνεργασία με τον καθηγητή Κώστα Σοφούλη το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στο οποίο υπήρξε Πρόεδρος από το 2002 -2006. Είναι ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρίας και Γενικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας την περίοδο 2009-2010, καθώς και μέλος της επιστημονικής συντακτικής επιτροπής του περιοδικού που εκδίδεται μέχρι και σήμερα. Υπήρξε επιστημονικός υπεύθυνος και συντονιστής σε μια σειρά από διεθνή ερευνητικά προγράμματα, με θέματα σχετικά με την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την προστασία της

πολιτιστικής κληρονομιάς τις δομές απασχόλησης – ένταξης και αποκλεισμού από την αγορά εργασίας, νεότητας και κοινωνικού κεφαλαίου.

Το 2009 του αποδόθηκε Βραβείο Αριστείας της Ελληνικής Διαχειριστικής Αρχής για τη Ψηφιακή Σύγκλιση, ως επιστημονικός υπεύθυνος ερευνητικού προγράμματος. Έχει συνάψει διεθνείς συνεργασίες με: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Κοινοβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Institute of Social Research Frankfurt, Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών, University of Kassel (Germany), European Committee of the Regions On Territorial Employment Pacts and Multicultural Society, Michigan State University (Study Abroad Program), University of Murthia, Cultnat Egypt., Rowan University USA. Έχει δημοσιεύσει σημαντικό αριθμό άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά, ενώ εισηγήσεις του έχουν παρουσιαστεί σε διεθνή συνέδρια.

Έχει συγγράψει 12 βιβλία στην ελληνική, αγγλική και γερμανική γλώσσα. Πρόσφατες επιλεγμένες δημοσιεύσεις και ερευνητικές του εργασίας (για το έτος 2010) αποτελούν: α) Sotiris Chtouris, Flora Tzelepoglou, Social Capital: “The Missing Link in Coping with Environmental Disasters”, In. *Community Disaster Recovery and Resiliency: Exploring Global Opportunities and Challenges*, Ed. Demond Miller Rivers, Taylor and Francis (to be published 2011), β) Σωτήρης Χτούρης, (2011), «Μετασχηματισμοί του κοινωνικού και πολιτισμικού κεφαλαίου σε περιοχές με κοινωνική και οικονομική κρίση: τα πολιτισμικά δίκτυα ως συστήματα εξασφάλισης των συνθηκών κοινωνικής και περιβαλλοντικής αειφορίας», στο Αφουξενίδης Α., *Ανισότητα στην Εποχή της Κρίσης: θεωρητικές και εμπειρικές διερευνήσεις*, Προπομπός: Αθήνα., γ) Project Manager and coordinator of the STUDY EVALUATING THE RESULTS OF OPERATION OF THE OPERATIONAL PROGRAMME 3.1 "Health and Welfare 2000-2006», Report 2010. δ) Επιστημονικός Υπεύθυνος στο πρόγραμμα ερευνητικής αριστείας 2012 -2015 In4Youth. Κοινωνικής και επαγγελματική ένταξη των νέων στην Ελλάδα.

Αναπληρωτές Καθηγητές

Ζήση Αναστασία, Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική Ψυχολογία.

Γραφείο: Κτίριο "Περιβάλλοντος" (Ξενία Β') στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36516, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: a.zissi@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τετάρτη 13:00 - 14:00.

Βιογραφικό Σημείωμα

Η Αναστασία Ζήση είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου με γνωστικό αντικείμενο *Κοινότητα & Ψυχική Υγεία*. Εκπόνησε τη διδακτορική της διατριβή ως υπότροφος του Κοινοφελούς Ιδρύματος Αλέξανδρος Ωνάσης στην Σχολή Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Birmingham, Ηνωμένο Βασίλειο. Έχει σημαντική εμπειρία στον ερευνητικό σχεδιασμό και τη μεθοδολογία κοινωνικών ερευνών, τη διεξαγωγή ομάδων εστίασης, τη θεματική και περιεχομενική ανάλυση ποιοτικών δεδομένων. Είχε την επιστημονική ευθύνη μιας σειράς ερευνητικών προγραμμάτων σε αντικείμενα που αφορούν στην κοινότητα και την ψυχική υγεία, τον σχεδιασμό και την οργάνωση ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων, τη διάγνωση αναγκών και την αποτίμηση ποιότητας ζωής γενικού πληθυσμού αλλά και ομάδων που ζουν σε ιδιαίζουσες συνθήκες ζωής.

Έχει δημοσιεύσει σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά όπως στο *Psychological Medicine, Social Psychiatry & Psychiatric Epidemiology, Journal of Community Psychology, Journal of Community & Applied Social Psychology* ενώ οι διεθνείς αναφορές στο έργο της ξεπερνούν τις 100. Από το 2004 υπήρξε ιδρυτικό μέλος της συντονιστικής επιτροπής του Μ.Π.Σ. του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε θέματα κοινωνικής συνοχής και τοπικής ανάπτυξης. Έχει διατελέσει εκπρόσωπος στην Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Διδάσκει στο Μ.Π.Σ. «Πόλη και Περιβάλλον. Εφαρμοσμένη και Κλινική Κοινωνιολογία» του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου». Το 2004 ως επιστημονική υπεύθυνη του ερευνητικού προγράμματος «ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II» μελέτησε 100 μικρές αγροτικές κοινότητες της νησιωτικής ενότητας του βορείου Αιγαίου ως προς τις σύγχρονες μορφές κοινωνικότητας και τις ανάγκες ψυχικής υγείας στην νησιωτική ύπαιθρο. Το 2011 συμμετείχε ως βασική ερευνήτρια στην εμπειρική μελέτη της ξενοφοβίας στην ελληνική κοινωνία και συνυπεύθυνη για τη διεξαγωγή μιας σειράς ομάδων εστίασης. Από το 2012 είναι επιστημονική υπεύθυνη και κύρια ερευνήτρια του ερευνητικού προγράμματος «ΑΡΙΣΤΕΙΑ» με τίτλο: «Κοινωνικο-οικονομικές ανισότητες και ψυχική καταπόνηση: Κοινωνικές συνθήκες, δρώντες και ιδεολογίες επαγγελματιών στην σύγχρονη Ελλάδα».

Μονογραφίες

Ζήση, Α. (2013). *Κοινωνία, Κοινότητα και Ψυχική Υγεία*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Ζήση, Α. (2002). *Επανάταξη Χρόνιων Ψυχικά Πασχόντων: Εμπειρικά Ευρήματα, Νέες Προσεγγίσεις και Προοπτικές*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Αρθρογραφία της τελευταίας πενταετίας

Σκαπινάκης, Π., Ζήση, Α., Σαββίδου, Μ., Τσελώνη, Μ. & Χίου, Μ. (2007). Επιπολασμός και κοινωνικοδημογραφικές συσχετίσεις της ψυχιατρικής νοσηρότητας σε αγροτικές κοινότητες της περιφέρειας του βορείου Αιγαίου. *Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής*, 24 (Συμπλ I), 30-36.

Ζήση, Α., Σκαπινάκης, Π., Τσελώνη, Μ., Σαββίδου, Μ. & Χίου, Μ. (2008). Κοινωνικό κεφάλαιο και ψυχική υγεία σε μικρές αγροτικές 'κοινότητες' στην περιφέρεια του βορείου Αιγαίου: μεθοδολογία και περιγραφικά ευρήματα. *Ψυχολογία*, 15(2), 139-152.

Zissi, A., Tseloni, A., Skapinakis, P., Savvidou, M. & Chiou, M. (2010). Exploring social capital in rural settlements of an islander region in Greece. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 20, 125-138.

Tseloni, A., Zissi, A. & Skapinakis, P. (2010). Psychiatric morbidity and social capital in rural communities of the Greek north Aegean islands. *Journal of Community Psychology*, 38(8), 1023-1041.

Μαραγκουδάκης Μανούσος, Γνωστικό Αντικείμενο: Συγκριτική Κοινωνιολογία.

Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36557, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: m.marangudakis@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τετάρτη και Πέμπτη 11:00 - 12:00.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Μανούσος Μαραγκουδάκης γεννήθηκε στην Αθήνα στις 12 Αυγούστου του 1963. Σπούδασε Οικονομικές Επιστήμες στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης και ακολούθησε το μεταπτυχιακό και διδακτορικό πρόγραμμα

Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο McGill στο Montreal του Καναδά. Έχει διδακτική πείρα σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων σε επιστημονικά αντικείμενα της κοινωνιολογίας, της ιστορίας, και των οικονομικών επιστημών. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα καλύπτουν τον χώρο της ιστορικής και συγκριτικής κοινωνιολογίας με έμφαση στην κοινωνιολογία των πολιτισμών και έχει δημοσιεύσει άρθρα σε μία πλειάδα διεθνών επιστημονικών επιθεωρήσεων. Είναι διευθυντής του διεθνούς Θερινού Σχολείου Civilizational Analysis and Multiple Modernities και διευθυντής του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Ευρωπαϊκές Κοινωνίες και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση».

Έχει διατελέσει επισκέπτης καθηγητής στα Πανεπιστήμια London School of Economics, University of Ulster, Queen's University in Belfast, University of Glasgow, και University College Cork. Το επόμενο έτος θα μεταβεί στις ΗΠΑ ως επισκέπτης καθηγητής στο Yale University, Center for Cultural Sociology, στά πλαίσια υποτροφίας του Ιδρύματος Fulbright. Στα επιστημονικά του πεδία περιλαμβάνονται η Συγκριτική Ανάλυση των Πολιτισμών, Φύση και Επιστήμη στην Δύση και Αλλού, Πολιτισμικά Πρότυπα και Νεωτερικότητα, και Κράτος, Πόλεμος και Κοινωνική Αλλαγή.

Οι σημαντικότερες δημοσιεύσεις του αφορούν:

Μονογραφία

Αμερικανικός Φονταμενταλισμός: Πώς οι επιστημονικές, θρησκευτικές και πολιτικές αντιπαραθέσεις στη Δύση διαμόρφωσαν τον μισαλλόδοξο αμερικανικό προτεσταντισμό. Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, (2010).

Ενδεικτικές Δημοσιεύσεις σε Διεθνείς Επιθεωρήσεις με Κριτές:

(2013b) 'The Self in Eastern Orthodoxy' *International Political Anthropology*, 6 (1) 1-15.

(2013a) 'State Crisis and Civil Consciousness in Greece' *GreeSE, Hellenic Observatory Papers on Greece and Southeast Europe*, no.77 (October 2013).

(2012c) 'Multiple Modernities and the Theory of Indeterminacy – On the Development and Theoretical Foundations of the Historical Sociology of Shmuel N. Eisenstadt' *Protosociology*, 29: 7-29. 2.

(2012b) 'Clarifying the Eutopia Argument: A Response to John Caiazza', *Zygon, The Journal of Religion and Science*, 48, 1: 128-130.

(2012a) 'Eutopia – the promise of biotechnology and the realignment of western axiality' *Zygon, The Journal of Religion and Science*, 47, 1: 97-117.

(2007) 'On nature, Christianity, and deep ecology' – a response to W. S. Helton and N. D. Helton, *Journal of Moral Education*, 37, 2: 245-248.

(2006) 'Social Sources and Environmental Consequences of Axial Thinking: Mesopotamia, China and Greece in Comparative Perspective', *European Journal of Sociology*, 1, 59-92.

Ναγόπουλος Νικόλαος, Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία της Γνώσης.

Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36523, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: n.nagopoulos@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τετάρτη 14:00 - 15:30.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Νίκος Ναγόπουλος ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Τμήμα Κοινωνιολογίας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Χαϊδελβέργης. Ολοκλήρωσε επίσης σπουδές στην Κοινωνιογλωσσολογία του ίδιου

Πανεπιστημίου. Είναι Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου με εκπαιδευτικά αντικείμενα: Κοινωνιολογία της γνώσης, Κοινωνιογλωσσολογία και Μεθοδολογία και Θεωρία των Κοινωνικών Επιστημών. Στο κύριο επιστημονικό του έργο επιχειρεί να αναδείξει τη δυναμική της βεμπεριανής μεθοδολογίας και τη σπουδαιότητά της, τόσο αναφορικά με τη συγκρότηση της επιστήμης της Κοινωνιολογίας και την επιλογή της μεθόδου, όσο και για τον λόγο ότι η μεθοδολογία αυτή αποτελεί μια από τις πιο θετικές επιστημάνσεις στην κοινωνιολογία της γνώσης, που προάγουν την ερμηνευτική κοινωνική επιστήμη στη νεωτερικότητα.

Στο επιστημονικό αυτό πεδίο καθώς και σε σύγχρονες προσεγγίσεις ή απόπειρες ανασυγκρότησης των βασικών παραδοχών της κλασικής και νεώτερης Κοινωνιολογίας παρουσιάζει πλουσιότατο επιστημονικό και ερευνητικό έργο, με βιβλία και άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και εισηγήσεις σε διεθνή συνέδρια. Ο κ. Ναγόπουλος είναι διευθυντής στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών : Έρευνα για την Τοπική Κοινωνική Ανάπτυξη και Συνοχή του Τμήματος Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Αιγαίου, στο οποίο είναι συντονιστής και διδάσκων καθηγητής του μαθήματος : Κοινωνιολογία των Οργανώσεων . Διδάσκει επίσης το μάθημα «Ευρωπαϊκές πολιτικές για την απασχόληση και την κοινωνική προστασία» στο ΜΠΣ : «Ευρωπαϊκές κοινωνίες. Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση» του ιδίου Τμήματος.

Διαθέτει πιστοποιημένες γνώσεις στην αντιμετώπιση προβλημάτων ομάδων κοινωνικού αποκλεισμού και πολιτισμικά διαφοροποιημένων ομάδων Στο πλαίσιο εφαρμογής της επιστημονικής γνώσης και κοινωνικής έρευνας υπήρξε ακαδημαϊκός εμπειρογνώμονας, αξιολογητής και ερευνητής των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Προστασίας Ελλάδας και Κύπρου και υπεύθυνος εμπειρογνώμονας για τη διαμόρφωση προτάσεων κοινωνικής πολιτικής προς την Πολιτεία μέσα από την αξιοποίηση της κοινωνικοεπιστημονικής γνώσης στα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση, την Κοινωνική Προστασία και την ενσωμάτωση των αρχών της ίσης μεταχείρισης στις Εθνικές Νομοθεσίες.

Οι πλέον πρόσφατες δημοσιεύσεις του αφορούν: (2014) *Methoden der empirischen Sozialforschung*, (Schnell R, Hill P, Esser E.), Oldenbourg, (μτφρ., επιμ., εισαγ.), έκδ. 9, *Μέθοδοι εμπειρικής κοινωνικής έρευνας*, Propobos (2014), (2014) *Soziologische Theorie*, Morel, / Bauer, Meleghy, (μτφρ., επιμ., εισαγ.) Oldenbourg, έκδ. 8, *Κοινωνιολογία Θεωρία*, Propobos, (2014), Epistemological aspects of social research for the qualitative upgrading of rational systems in the areas of social policy. The Greek example , *Journal of Sociology and Criminology*, SCOA-13-1288. Vol. 1, Issue. 2, (2014) Regional Labour Markets and Jobs Creation : Geographical & Socio-Economic Characteristics and the Role of Local & Regional Authorities (LRAS) (with K. Rontos). *International Journal of Modern Business Issues of Global Market* , ISSN No. 2310-2527, Vol. 2, Januar 2014, (2014), Corporate Social Responsibility: Challenges, Benefits and Impact on Business Performance. Human Behavior and the Corporate Social Responsibility of Firm Leaders, (with N. Bloskas), Nova Publishing, (2014), «The Determination of Social Integration of Migrants within the Framework of Employment Policy: The Case of Greece in Times of Crisis», (with K. Rontos), Cambridge Scholars Publishing, (2013), The Rationalization of Social Services in Greece in the framework of European Social Policy, *International Journal of Criminology and Sociological Theory*, Vol. 6, No. 1, 1093-1102, (2013) Corporate Social Responsibility and a case study in Greece, (with K. Rontos and Ch, Pantazidou), *International Journal of latest Trends in Finance and Economic Science*, Vol. 3, No 2, 2047 – 0916, Ναγόπουλος Ν. (2013), «Η

επίδραση του Hegel στις Κοινωνικές Επιστήμες», *Αξιολογικά*, τεύχος 26, Νήσος, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα

Τσομπάνογλου Γιώργος, Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία της Εργασίας με Έμφαση στις Σύγχρονες Τάσεις και Εξελίξεις.

Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36518, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: g.tsobanoglou@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τετάρτη και Πέμπτη 12:00 - 13:00 και κατόπιν συνεννόησης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Γιώργος Ο. Τσομπάνογλου είναι Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιου Αιγαίου και Διευθύνει το Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Εργασίας-“Εργαζία” στο Τμήμα αυτό. Είναι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Έρευνας της Διεθνούς Κοινωνιολογικής Ένωσης-Κοινωνιοτεχνική-Κοινωνιολογική Πρακτική #26 (www.isa-rc26.org). Έχει διατελέσει ερευνητής στο Institute of Social Research, Oslo, το Sociology Department, University of Oslo, το Work-Life Center, Stockholm, το Interdisciplinary Institute of Management, London School of Economics, το University of Leeds, Leeds και το Center for Urban and Regional Research (CURDS), Dept of Sociology, Geography and Politics, University of Newcastle, Newcastle-upon-Tyne, H.B.

Έλαβε το διδακτορικό του από το Πανεπιστήμιο Carleton, Ottawa μετά από υποτροφία διδακτορικών σπουδών και έμμισθη θέση βοηθού καθηγητή (teaching assistantship and fellowship). Η έρευνα του σχετίζεται με την οργάνωση της εργασίας, την σχέση πολιτικού συστήματος και απασχόλησης, κράτους και κοινωνίας των πολιτών και της πολιτιστικής οικονομίας στις χώρες του ΟΟΣΑ. Έχει χρηματίσει ο πρώτος εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας στην *Επιτροπή Employment Labor and Social Affairs* (ELSA) του ΟΟΣΑ, Παρίσι και συνεργάζεται σαν εμπειρογνώμων με την Επιτροπή του ΟΟΣΑ, *Local Economic Employment Development* (LEED) σαν ενεργό μέλος του *Forum on Partnerships and Local Governance*, ZSI-Zentrum für Soziale Innovation, Βιέννη.

Μεταξύ των έργων του συγκαταλέγονται τα ακόλουθα : Tsobanoglou, G., (Ed.) *Women, Livelihoods and Socio-Economic Development*, The Women’s Press, New Delhi, (2010), Tsobanoglou, G. *Divisions of Greece*, Lambert Academic Publishing, Saarbrücken, (2011), Τσομπάνογλου, Γ., *Η Υστερη Εργασιακή Διαδικασία και οι Μετασχηματισμοί της*, Γόρδιος, (2011), Tsobanoglou, G. (Ed.) *The Politics of Participation and Empowerment : Current Issues and Practices*, Verlag für Gesellschaftsarchitektur, GmbH, Hildesheim, 2012, Τσομπάνογλου, Γ. (Επ.) *Συμπράξεις Εργασίας στην Ιρλανδία*, Γόρδιος (2013). *Υπο έκδοση* Petropoulos, N. & Tsobanoglou, G. (Eds.) (2014) *The Debt Crisis in the Eurozone : Social Impacts*, Cambridge Scholars Publishers, UK, Tsobanoglou, G. (Ed.) *Sustaining Communities in Times of Crisis : Participation, Empowerment and Democratic Innovations at Local Level*, Verlag für Gesellschaftsarchitektur, GmbH, Hildesheim/Gordios, Athens (2014).

Χαϊντενράιχ Ελισάβετ, Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία του Περιβάλλοντος.

Γραφείο: Κτίριο "Περιβάλλοντος" (Ξενία Β') στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36533, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: e.heidenreich@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: όλες τις εργάσιμες κατόπιν συνεννόησης στο 6977948370 και στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Βιογραφικό Σημείωμα

Η Ελισάβετ Χαϊντενράιχ γεννήθηκε στη Γερμανία. Σπούδασε Κοινωνικές Επιστήμες, Φιλολογία και Παιδαγωγική στο Μάρμπουργκ και στην Φρανκφούρτη. Με τη Διδακτορική Διατριβή της στις Κοινωνικές Επιστήμες (Dr.rer.pol.) εξειδικεύθηκε στο γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνιολογίας της Πόλης και της Υπαιθρου και με την Υφηγεσία της (Dr.habil.) στο γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνιολογίας του Περιβάλλοντος. Από το 1988 συμμετείχε σε πολλά ερευνητικά προγράμματα στην Ελλάδα και την Γερμανία. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα καλύπτουν τον χώρο της αστικής και περιβαλλοντικής κοινωνιολογίας, την κοινωνιολογία του (τεχνολογικού) χώρου και την κοινωνιολογία του σύγχρονου πολιτισμού καθώς και την κοινωνιολογία του θρησκευτικού φονταμενταλισμού.

Από το 1993 έως το 2000 δίδασκε στο Πανεπιστήμιο του Κάσσελ. Έχει διατελέσει επισκέπτης καθηγήτρια και στα Πανεπιστήμια του Άμβουργου και του Ντάρμστατ. Είναι διευθύντρια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Πόλη και Περιβάλλον. Εφαρμοσμένη και Κλινική Κοινωνιολογία». Επιστημονικά πεδία: Η σχέση κοινωνίας και φύσης, η καθημερινή κουλτούρα της κατανάλωσης φυσικών πόρων, ο τεχνολογικός χώρος (ο χώρος των τεχνολογικών υποδομών), η εξέλιξη των πόλεων στη νότια Ευρώπη, η μετανάστευση ως αλλαγή φυσικού και κοινωνικού χώρου, ο σύγχρονος πολιτισμός και η τεχνολογική εξέλιξη, η ισλαμιστική τρομοκρατία ως έκφραση θρησκευτικού φονταμενταλισμού.

Η Ελισάβετ Χαϊντενράιχ δημοσιεύει στα Γερμανικά, Ελληνικά και Αγγλικά.

Τελευταίες δημοσιεύσεις στην ελληνική και αγγλική γλώσσα:

Ε. Χαϊντενράιχ (2013). *Η κουλτούρα της αειφορίας στην ευρωπαϊκή ιστορία. Ηθικά και πρακτικά μοντέλα για τη σχέση ανθρώπου και φύσης*. Στο: *Επιστήμη και Κοινωνία*. Επιθεώρηση πολιτικής και ηθικής θεωρίας. Τεύχος 30, σ. 227-258.

Ε. Χαϊντενράιχ (2011). *Ο ξένος, ένα θεωρητικό κείμενο για την έννοια του ξένου*. Στο: Σ. Χτούρης et.al. (επιμ.), *Κοινωνικές ομάδες με ξενοφοβικές τάσεις*.

Ε. Heidenreich (2010). *Από την προοπτική στο κινούμενο χώρο. Οι μεταβολές της κοινωνίας, του χώρου και της αντίληψής του ως πλαίσιο ανάπτυξης της μοντέρνας τέχνης*. Στο Σ. Χτούρης/Γ. Σιώγας (επιμ.), *Οι Δεσποινίδες της Αβινιόν εκατό χρόνια μετά*. Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, σ. 65-79.

Ε. Heidenreich (2009). *Spaces of flow as technical and cultural mediators between society and nature*. Στο: *Environment, Development and Sustainability* (11), p. 1145-1154, <http://www.springer.com/environment/sustainable+development/journal>

Ε. Heidenreich (2008). *Χωρίς όρια: οι τεχνικοί χώροι ροής. Το παράδειγμα της Ενεργειακής Κοινότητας της Νοτιοανατολικής Ευρώπης*. Στο: Σ. Χτούρης/Π. Γρηγορίου, (επιμ.), *Μικρά, μεσαία κράτη και κοινωνία στην Ευρωπαϊκή Ένωση*. Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, σ. 211-225.

Ε. Χαϊντενράιχ/Σ. Χτούρης/Ντ. Ίβεν (2007). *Αθήνα. Η κοινωνική δημιουργία μίας μεσογειακής μητρόπολης*. Κριτική, Αθήνα.

Ε. Χαϊντενράιχ (2007). *Τεχνικοί χώροι ροής. Οι σύγχρονοι μεσολαβητές μεταξύ φύσης και κοινωνίας*. Στο: Κ. Ζώρας/Φ. Μπαντιμαρούδης (επιμ.), *Οι Κοινωνικές Επιστήμες σήμερα*. Αθήνα, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα/Κομοτηνή, σ. 443-450.

Ε. Χαϊντενράιχ (2005). *Αειφορική ανάπτυξη. Γέννηση, αρχές και πολιτικά πεδία για τη συμβουλευτική στην αειφορική καινοτομία*. Μυτιλήνη

Ψημίτης Μιχάλης, Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία με Έμφαση στη Συλλογική Δράση και τα Κοινωνικά Κινήματα.

Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36514, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: psimitis@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τρίτη 18:00 - 19:30 και Παρασκευή 11:00 - 12:00.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Μιχάλης Ψημίτης είναι Αναπληρωτής καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο γνωστικό αντικείμενο «Κοινωνιολογία με έμφαση στη συλλογική δράση και τα κοινωνικά κινήματα». Με μακρά εμπειρία στη δημόσια διοίκηση σε θέματα σχεδιασμού κοινωνικής πολιτικής. Κάτοχος πτυχίου κοινωνιολογίας από το Ινστιτούτο Κοινωνιολογίας της Σχολής Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Bologna, DEA στην πολιτισμική κοινωνιολογία από το Πανεπιστήμιο Paris VIII και διδακτορικού από το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής ΝΟΠΕ του ΕΚΠΑ. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα, εκτός από το καθαυτό πεδίο της διαμόρφωσης των σύγχρονων μορφών συλλογικής δράσης και των κοινωνικών κινήματων, περιλαμβάνουν και τη μελέτη των ευρύτερων διαδικασιών συγκρότησης της κοινωνικής ταυτότητας σε συνθήκες μετανωτερικής κοινωνίας, σε μια προσπάθεια κατανόησης των κινήτρων που κινητοποιούν τα κοινωνικά υποκείμενα σε συλλογικές δράσεις με έντονο ταυτοτικό χαρακτήρα. Οι σχετικές με τα παραπάνω επιστημονικές δημοσιεύσεις του περιλαμβάνουν μονογραφίες, άρθρα σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά, συμβολές σε συλλογικούς τόμους και εισηγήσεις σε επιστημονικά συνέδρια.

Επίσης, αρθρογραφεί σε πολιτικές επιθεωρήσεις και εφημερίδες, έχει δημοσιεύσει άρθρα για τον εθελοντισμό και τις ΜΚΟ σε ακτιβιστικά περιοδικά, έχει συμμετάσχει σε ημερίδες, εκδηλώσεις και έρευνες σχετικά με τις ΜΚΟ και την κοινωνία πολιτών, τον ρατσισμό και τη ξеноφοβία, τον ρόλο της αλληλέγγυας οικονομίας στην ανάπτυξη και στην απασχόληση και τη σχέση μαζικής κουλτούρας και μορφών εξουσίας στη μετανωτερική κοινωνία. Συμμετείχε και συμμετέχει σε επιτροπές και διοικητικά όργανα του Τμήματος Κοινωνιολογίας και του Πανεπιστημίου Αιγαίου και διετέλεσε διευθυντής του ΠΜΣ «Έρευνα για την Τοπική Κοινωνική Ανάπτυξη και Συνοχή». Δίδαξε μαθήματα κοινωνιολογίας και κοινωνικής γεωγραφίας, ενώ τα τελευταία χρόνια διδάσκει θεωρίες των κοινωνικών κινήματων, κοινωνική ταυτότητα στη μεταβιομηχανική κοινωνία, μορφές συλλογικής δράσης, έρευνα στον κοινωνικό αποκλεισμό και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Συμμετείχε στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση επιστημονικών ερευνητικών προγραμμάτων σχετικών με τη χρήση ουσιών εξάρτησης από τους νέους, την ενίσχυση του εργατικού δυναμικού για την αντιμετώπιση της ανεργίας, την ανάπτυξη υπηρεσιών συμβουλευτικής στήριξης και απασχόλησης, την καταγραφή των υποδομών υγείας στο Βόρειο Αιγαίο.

Επίκουροι Καθηγητές

Γεωργούλας Ευστράτιος, Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου, της Αναψυχής, του Αθλητισμού και της Νεότητας.

Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36519, Ηλεκτρονικό

Ταχυδρομείο: s.georgoulas@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τρίτη 11:00 - 12:00.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Ευστράτιος Γεωργούλας γεννήθηκε στις 21 Ιανουαρίου 1972 στην Αθήνα, κατάγεται από το Μανδαμάδο Λέσβου και κατοικεί στη Μυτιλήνη. Από τις 21.6.2000 έχει εκλεγεί στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, με γνωστικό αντικείμενο «*Κοινωνιολογία της Νεότητας του Ελεύθερου Χρόνου, του Αθλητισμού και της Αναψυχής*» και από το 2006 - σήμερα, Διευθυντής του Εργαστηρίου Κοινωνιολογίας της Νεότητας του Ελεύθερου Χρόνου και του Αθλητισμού, στο Τμήμα Κοινωνιολογίας, του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Είναι μέλος της Επιστημονικής και Οργανωτικής επιτροπής σε πλήθος επιστημονικών εκδηλώσεων, όπως του 38ου Ετήσιου Συνεδρίου του European Group for the study of deviance and social control (1-5 Σεπτεμβρίου 2010, Μυτιλήνη). Επίσης, μέλος πολλών διεθνών ενώσεων, όπως του European Group for the Study of Deviance and Social Control.

Επίσης, είναι κάτοχος υποτροφιών, διεθνών διακρίσεων και επισκέπτης καθηγητής σε πανεπιστήμια, όπως: Υπότροφος του Ιδρύματος Fulbright για διδασκαλία και έρευνα σε Αμερικάνικο Πανεπιστήμιο (Florida State University) για το ακαδ. έτος 2004-5, Υπότροφος του Καναδά στο πρόγραμμα Faculty Enrichment Program, University of Toronto, ακαδ. έτος 2006-7, Υπότροφος του ΥΠΕΠΘ, στο πρόγραμμα Μορφωτικών ανταλλαγών 2006, University of Damascus, Συρία (άνοιξη 2007), Υπότροφος του ΥΠΕΠΘ, στο πρόγραμμα Μορφωτικών ανταλλαγών 2010, University of Amman, Ιορδανία, Υπότροφος προγράμματος Jean Monnet (2011-2014) για το μάθημα “European Studies on deviance and social control”, κ.α.

Έχει εκδοτικές συνεργασίες με πλήθος Ευρωπαϊκών και Διεθνών περιοδικών και εφημερίδων, όπως: Member of Editorial Board, και Regional Editor INTERNATIONAL JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH, Member of Editorial Board, SOCIOLOGICAL RESEARCH ONLINE (2007-2010), κ.α. Επίσης, εκδότης, του Επιστημονικού Περιοδικού ‘Νέοι, Έγκλημα και Κοινωνία’. Επίσης, έχει συμμετοχή σε πάνω από 10 ερευνητικά έργα, όπως: Επιστημονικός υπεύθυνος έρευνας με τίτλο «Διασυννοριακές δράσεις έρευνας, εκπαίδευσης και εισαγωγής τεχνολογικών καινοτομιών στις υπηρεσίες για την πρόληψη και τον έλεγχο της βίας σε ανηλίκους» στο πλαίσιο του INTERREG IIIA/ ΕΛΛΑΔΑ – ΚΥΠΡΟΣ 2000-2006 ΜΕΤΡΟ 2.3: «Συνεργασία εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων». Εκτός από το προηγούμενο, έχει συμμετοχή, σε πάνω από 25 νομοπαρασκευαστικές επιτροπές και επιστημονικούς συλλόγους, όπως: μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Εγκληματολόγων, 2005 - σήμερα, μέλος της Διεθνούς Ένωσης Leisure Studies Association, 2003 - σήμερα, μέλος του Conference Steering Committee (Treasurer) στο European Group for the study of deviance and social control (εκλογή 2010, επανεκλογή 2012), κ.α.

Έχει δημοσιεύσει πάνω από 7 μονογραφίες, όπως: Ελεύθερος χρόνος. Ο τελευταίος μύθος, εκδ. Εκρεμές Αθήνα 2003, β' έκδοση εμπλουτισμένη, Η Κοινωνία του ελεύθερου χρόνου, εκδ. Πεδίο, Αθήνα 2010, Critical Criminology of leisure, Lit Verlag, 2009, κ.α. Επίσης, πάνω από 5 συλλογικά έργα, όπως: Η Εγκληματολογία στην Ελλάδα σήμερα – επιμέλεια, εκδ. ΚΨΜ, Αθήνα 2007, Ο Αθλητισμός στην κοινωνία και η κοινωνία του αθλητισμού, Στράτος Γεωργούλας- Δ. Χατζηευσταθίου (επιμέλεια), εκδ. Νημερτής, Αθήνα 2010, The politics of criminology - editor, Lit Verlag, Berlin, Zurich, Wien, Munster, London, 2012, κ.α, καθώς και πάνω από 50 κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και επιστημονικά άρθρα. Επίσης, έχει δώσει

πλήθος ανακοινώσεων σε επιστημονικά συνέδρια – σεμινάρια και ημερίδες, τόσο στην Ελλάδα όσο και Διεθνώς.

Παπάνης Ευστράτιος, Γνωστικό Αντικείμενο: Μέθοδοι της Εμπειρικής Κοινωνικής Έρευνας.

Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36520, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: e.papanis@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κατόπιν συνεννόησης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Ευστάτιος Παπάνης γεννήθηκε το 1969 στην Αγιάσο της Λέσβου. Σπούδασε Ψυχολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και Μεθοδολογία Έρευνας σε μεταπτυχιακό επίπεδο {MSc} στο Πανεπιστήμιο Reading της Βρετανίας. Απέκτησε το Διδακτορικό του δίπλωμα στην Παιδαγωγική από το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Παράλληλα έχει τελειώσει Δημοσιογραφία και κατέχει δίπλωμα Συστημικής Οικογενειακής Θεραπείας. Δίδαξε στη Σχολή Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, στο Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θράκης, στο τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, στο διδασκαλείο "Αλέξανδρος Δελμούζος", στα Π.Ε.Κ. Λέσβου και στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Σήμερα είναι Επίκουρος Καθηγητής του τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ερευνητής στο Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής για τα ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ Αιγαίου, Αντιπρόεδρος του Ιδρύματος Κοινωνικής Πρόνοιας "Θεομήτωρ", μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Πρόληψης κατά των εξαρτήσεων "Πνοή" και Πρόεδρος του Συλλόγου για την "Φίλων του Ιδρύματος Θεομήτωρ".

Έχει δημοσιεύσει εμπειρικές έρευνες σε επιστημονικά περιοδικά της Ελλάδας και του εξωτερικού και έχει συμμετάσχει σε πολλά διεθνή και πανελλήνια συνέδρια, και σε ευρωπαϊκά προγράμματα για την Απασχόληση στο Β. Αιγαίο, τις αξίες της Νεολαίας, το Κοινωνικό Κεφάλαιο και την επιχειρηματικότητα. Έχει εκδώσει τα βιβλία: «Σύγχρονα Παιδαγωγικά Συστήματα», Εκδόσεις Άλφα, (2002), «Η Αυτοεκτίμηση και η μέτρηση της» Εκδόσεις Ατραπός, (2004), «Ψυχολογία - Κοινωνιολογία της Εργασίας και Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού» Εκδόσεις Σιδέρη, (2005), «Στατιστική Έρευνα», Εκδόσεις Σιδέρη, (2006) και «Θέματα Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης», (Μυτιλήνη, 2007), «Καινοτόμες Προσεγγίσεις στην Ειδική Αγωγή-Εκπαιδευτική Έρευνα για τις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού», Εκδόσεις Σιδέρη (2009), «Μεθοδολογία Έρευνας και Διαδίκτυο», Εκδόσεις Σιδέρη, (2011), «Συμβουλευτική μέσω Διαδικτύου και Επικοινωνία», Εκδόσεις Κυριακίδη, (2011), «Η Αυτοεκτίμηση-Θεωρία και Αξιολόγηση», Εκδόσεις Σιδέρη, (2011), «Ο θαμνωμένος καθρέπτης του εαυτού μας», Εκδόσεις Σιδέρη, (2013) και «Λογοτεχνία του Facebook», Εκδόσεις Σιδέρη, (2013).

Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα αφορούν στο χώρο της Ψυχολογίας, της Παιδαγωγικής, της Κοινωνιολογίας και της Μεθοδολογίας Έρευνας, ενώ εστιάζονται στη μελέτη της Μεθοδολογίας Έρευνας στο Διαδίκτυο και των θεωρητικών και πρακτικών μεταβολών, που πρέπει να επέλθουν στα κλασικά όργανα μέτρησης, ώστε να επικαιροποιηθούν και να περικλείσουν τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις. Η ερευνητική προσπάθεια, τέλος, επικεντρώνεται στην κριτική προσέγγιση των

διάφορων ποιοτικών και ποσοτικών μεθοδολογιών και την σύνθεσή τους υπό ένα διευρυμένο θεωρητικό μοντέλο και πλαίσιο εφαρμογής.

Τρουμπέτα Σεβαστή, Γνωστικό Αντικείμενο: Παγκόσμια Κοινωνία, Διεθνείς Σχέσεις και Μετανάστευση.

Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36530, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: strubeta@soc.aegean.gr, Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τρίτη 16:00 - 18:00 και όλες τις εργάσιμες κατόπιν συνεννόησης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Βιογραφικό Σημείωμα

Η Σεβαστή Τρουμπέτα είναι μόνιμη επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνιολογίας με γνωστικό αντικείμενο «Παγκόσμια Κοινωνία, Διεθνείς Σχέσεις και Μετανάστευση». Έχει σπουδάσει κοινωνιολογία στο πανεπιστήμιο Humboldt Universität του Βερολίνου όπου έχει εκπονήσει και τη διδακτορική διατριβή της με υποτροφία του μορφωτικού ιδρύματος *Heinrich-Böll-Stiftung*. Έχει συνεργαστεί ως ερευνήτρια και διδάσκουσα με τα πανεπιστήμια Freie Universität Berlin, Albert-Ludwigs-Universität Freiburg i. Br., Friedrich-Schiller- Universität Jena και το ίδρυμα ερευνών *Berliner Institut für Vergleichende Sozialforschung* (Βερολίνο). Υπήρξε υπότροφος στα πανεπιστήμια Humboldt-Universität zu Berlin (DFG, 2010), Oxford Brookes University (2006) και Princeton University (2006).

Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζουν στη συνοριακότητα, τη μετανάστευση, τις μειονότητες και ιδιαίτερα τους Ρομά, τις εκφάνσεις της παγκοσμιοποίησης, πολιτικές και αναπαραστάσεις της υγείας και της ασθένειας, την ευγονική.

Είναι συγγραφέας τριών μονογραφιών, πολυάριθμων άρθρων και έχει επιμεληθεί συλλογικούς τόμους, στην ελληνική, αγγλική και γερμανική γλώσσα.

Μονογραφίες:

Physical Anthropology, Race and Eugenics in Greece (1880s-1970s), (BRILL Academic Publishers, 2013).

Κατασκευάζοντας Ταυτότητες για τους Μουσουλμάνους της Θράκης. Το Παράδειγμα των Πομάκων και των Τσιγγάνων (Κριτική 2001)

Die Konstitution von Minderheiten und die Ethnisierung sozialer und politischer Konflikte. Eine Untersuchung am Beispiel der im griechischen Thrakien ansässigen 'Moslemischen Minderheit' (Peter Lang, 1999)

Οι συλλογικοί τόμοι που έχει επιμεληθεί περιλαμβάνουν

(από κοινού με τη Λήδα Παπαστεφανάκη και το Μανόλη Τζανάκη), *Διερευνώντας τις κοινωνικές σχέσεις με όρους υγείας και ασθένειας. Η κοινωνική ιστορία της ιατρικής ως ερευνητικό πεδίο* (e-book, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο 2013)

Το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα – Διαβάσεις και μελέτες συνόρων (Παπαζήσης, 2012),

(από κοινού με τον Christian Promitzer και το Marius Turda) *Health, Hygiene and Eugenics in Southeastern Europe to 1945* (CEU Press, 2011)

Οι Ρομά στο Σύγχρονο ελληνικό κράτος (Κριτική 2008).

Λέκτορες

Γιαβρίμης Παναγιώτης, Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης.

Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36554, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: giavrimis@soc.aegean.gr, Ωρες Συνεργασίας: κάθε Πέμπτη 16:00 - 18:00 και όλες τις εργάσιμες κατόπιν συνεννόησης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Παναγιώτης Γιαβρίμης αποφοίτησε από την Παιδαγωγική Ακαδημία Μυτιλήνης και διορίστηκε ως δάσκαλος το 1987. Φοίτησε στο ΜΔΔΕ (Ειδική Αγωγή) και είναι απόφοιτος του ΜΠΣ Σχολικής Ψυχολογίας του Τμήματος Φ.Π.Ψ. του ΕΚΠΑ και του ΜΠΣ του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου με τίτλο: "Εφαρμοσμένη έρευνα στην ανάπτυξη καινοτόμων τοπικών και περιφερειακών πολιτικών και την κοινωνική συνοχή". Ολοκλήρωσε το 2002 τη διδακτορική διατριβή του στο Τμήμα ΦΠΨ του ΕΚΠΑ. Από το 2003 έως το 2009 διετέλεσε Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ, Υποδ/ντής του Π.Ε.Κ. Μυτιλήνης, Προϊστάμενος Παιδαγωγικής Επιστημονικής Καθοδήγησης στην Περιφέρεια του Β. Αιγαίου, Υπ. Σχολών Γονέων στο Ν. Λέσβου και δίδαξε βάσει του ΠΔ 407/80 στο Παν/μιο Αιγαίου. Τον Μάιο του 2009 διορίστηκε ως Λέκτορας στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου με γνωστικό αντικείμενο "Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης".

Από το 1997 μέχρι και σήμερα συμμετέχει ενεργά σε επιμορφωτικές, παρεμβατικές και ερευνητικές δραστηριότητες (επιμόρφωση εκπαιδευτικών, συμβουλευτική υποστήριξη σε σχολεία σεισμόπληκτων περιοχών, προγράμματα πρωτογενούς πρόληψης ψυχικής υγείας σε σχολεία, κατασκευή του "Αθηνά Τεστ" κ.ά). Έχει δημοσιεύσει βιβλία ("Θέματα Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης" (με συν.), "Δυσκολίες στη μάθηση" κ.ά) και εργασίες σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά, σε πρακτικά συνεδρίων και συλλογικούς τόμους. Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στο πλαίσιο της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και αφορούν τις εκπαιδευτικές ανισότητες, τις ΤΠΕ, τη δια βίου εκπαίδευση, την ειδική αγωγή, την εκπαιδευτική πολιτική και τη διδακτική της Κοινωνιολογίας.

Σαββάκης Μάνος, Γνωστικό Αντικείμενο: Μικροκοινωνιολογία & Ποιοτικές Μέθοδοι.

Γραφείο: Κτίριο "Επιστημών της Θάλασσας" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36556, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: msavvakis@soc.aegean.gr, Ωρες Συνεργασίας: κάθε Πέμπτη 10.00-12.00 και κατόπιν συνεννόησης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Μάνος Σαββάκης γεννήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης. Αποφοίτησε από το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης (1997), ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στην Κοινωνιολογία και την Κοινωνική Φιλοσοφία στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου του Μάντσεστερ (1999), και έλαβε το διδακτορικό του δίπλωμα με βαθμό Άριστα από Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης (2006). Αρχικά, εργάστηκε ως κοινωνιολόγος στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης με ειδίκευση σε θέματα μετανάστευσης και

κοινωνικής ένταξης (2003-2013). Παράλληλα, δίδαξε ως επιστημονικός συνεργάτης στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του ΑΤΕΙ Ηρακλείου (2007-2008) και ως διδάσκων Π.Δ. 407/80 στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου (2007-2013).

Από το Φεβρουάριο του 2013 διδάσκει ως λέκτορας στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε προπτυχιακό και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Τα γνωστικά του ενδιαφέροντα σχετίζονται κυρίως με τη μικροκοινωνιολογία, τις ποιοτικές μεθόδους και τις τεχνικές των κοινωνικών επιστημών, τη σύγχρονη κοινωνιολογική θεωρία και την επιστημολογία της εφαρμοσμένης κοινωνικής έρευνας. Επίσης ασχολείται επιστημονικά και συγγραφικά με τον ερευνητικό σχεδιασμό σε ζητήματα υγείας, ασθένειας, σώματος και κοινωνικού αποκλεισμού.

Είναι ο συγγραφέας των βιβλίων *Μικροκοινωνιολογία και Ποιοτική Έρευνα: Θεωρητικά Παραδείγματα και Εμπειρικές Εφαρμογές*, Κριτική, Αθήνα: 2013 και *Οι Λεπτοί της Σπιναλόγκας. Ιατρική, Εγκλεισμός, Βιωμένες Εμπειρίες (1903-1957)*, Πλέθρον, Αθήνα: 2008. Διάφορα άρθρα, ερευνητικές εργασίες, μελέτες και βιβλιοκριτικές του έχουν δημοσιευθεί σε συλλογικούς τόμους και σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Μαρκαντωνάτου Μαρία, Γνωστικό Αντικείμενο: Πολιτική Κοινωνιολογία.

Βιογραφικό Σημείωμα

Η Μαρία Β. Μαρκαντωνάτου αποφοίτησε από το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου, στο οποίο ολοκλήρωσε και μεταπτυχιακές σπουδές. Από το 2005 είναι διδάκτωρ του Πανεπιστημίου *Albert-Ludwigs* του Freiburg. Η διατριβή της με θέμα «*Der Modernisierungsprozess der Sozialkontrolle des Staates*» εκπονήθηκε στο *Max Planck Institut für ausländisches und internationales Strafrecht* με υποτροφία από το Ίδρυμα Friedrich Ebert. Έχει εργαστεί ως ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο του Keele και στο Πανεπιστήμιο της Αμβέρσας με υποτροφίες Marie Curie, στο *Max Planck Institut für ausländisches und internationales Strafrecht* στο Freiburg με υποτροφία από τη Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) και στο Πανεπιστήμιο Humboldt στο Βερολίνο ως υπότροφος στα πλαίσια του προγράμματος Research Training Network (RTN) - Urban Europe. Πιο πρόσφατα (2012-2013) εργάστηκε επίσης στο *Max-Planck-Institut für Gesellschaftsforschung* της Κολωνίας και στο Kolleg Postwachstumsgesellschaften του Πανεπιστημίου Friedrich Schiller στην Ιένα.

Είναι συγγραφέας των βιβλίων «Το κράτος και το μονοπώλιο της βίας: Θεωρήσεις και Μεταβολές», Παπαζήσης, Αθήνα, 2009 και «*Der Modernisierungsprozess der staatlichen Sozialkontrolle*», Iuscrim Editions, Freiburg, 2005. Έχει συμμετάσχει σε διεθνή συνέδρια και έχει δημοσιεύσει σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά με κριτές και συλλογικούς τόμους. Ενδεικτικά:

- Die Konstruktion des Feindes in der Zeit der Finanzkrise: Neoliberalisierung und Ausnahmezustand in Griechenland, στο *Nation, Ausgrenzung, Krise: Kritische Perspektiven auf Europa*, Friedrich S., Schreiner, P. (Hg.), 2013
- Fiscal Discipline through Internal Devaluation and Discourses of Rent-Seeking: the Case of the Crisis in Greece, στο *Studies in Political Economy*, vol. 91, 2013

- Potestas and Violentia Power in the Doctrine of “Military Operations in Urban Terrain” (MOUT): State Sovereignty and Biopolitics in 2000-2011 Urban Warfare, στο *Political and Military Sociology: An Annual Review*, vol.40, 2013
 - The Social Consequences of the Financial Crisis in Greece: Recession, Insecurity and Welfare Deregulation, στο *International Journal of Anthropology*, vol.27, 2012
 - The State and Modes of Regulation in Greece from the Post-war Period to the 2009 Financial Crisis, στο *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, vol.14, number 4, 2012
 - Neoliberal State Regulation and the Bail Out of Global Capitalism in the recent economic crisis, στο *Critical Sociology*, 2012 Vol. 39, Issue 1, 2013
- Το 2007 άρχισε να εργάζεται ως διδάσκουσα με το Π.Δ. 407/1980, στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου όπου εν συνεχεία εκλέχτηκε το 2010 στη θέση του Λέκτορα με το γνωστικό αντικείμενο Πολιτική Κοινωνιολογία.

2. Διοικητικό και Τεχνικό Προσωπικό

Προϊσταμένη Γραμματείας

Κουτρέλλη Σουλάκη Δέσποινα

Γραφείο: κτίριο "Διοίκησης" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36503, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: dkou@aegean.gr.

Γραμματεία

Αμπατζής Όμηρος

Γραφείο: κτίριο "Διοίκησης" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36508, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: omh@aegean.gr.

Μπουλμπούλης Ευστράτιος

Γραφείο: κτίριο "Διοίκησης" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36525, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: sboul@aegean.gr.

Χίου Βάνα

Γραφείο: κτίριο "Διοίκησης" στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36506, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: b.xiou@aegean.gr.

Τεχνικό Προσωπικό

Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Πληροφορικής)

Λουλαδέλης Παναγιώτης

Γραφείο: Κτίριο "Περιβάλλοντος" (Ξενία Α') στο ισόγειο, Λόφος Πανεπιστημίου, 81 100 Μυτιλήνη, Τηλ.: (+30) 22510 36547, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: ploul@aegean.gr.

VI. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

(Αποσπάσματα από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου)

1. ΒΛ. ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, Εσωτερικός κανονισμός Πανεπιστημίου Αιγαίου, (ΦΕΚ 197/1-10-2009, Τ. 1, αρ. ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄, ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ άρθρα, 47-54), <http://www.math.aegean.gr/in/Undergraduate/Esoterikos%20Kanonismos.pdf>.

2. ΒΛ. ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (Ν. 4009/11, ΦΕΚ 195 Α/6-9-2011, ΜΕΡΟΣ Α΄ ΠΡΩΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ, Άρθρο 31 -37), <http://modip.aegean.gr/?q=node/111>.

VII. ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗ

1. Προοπτικές ζωής

Η πόλη της Μυτιλήνης γνωρίζει μια σημαντική ανάπτυξη τα τελευταία είκοσι χρόνια και κυρίως από τις αρχές της δεκαετίας του 1990. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου συντέλεσε αποφασιστικά στο να δοθεί χρώμα στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή της πόλης. Είναι μια πόλη στα μέτρα του νέου και ανήσυχου ανθρώπου, αυτού που αναζητεί το ουσιαστικό νόημα της φοιτητικής ζωής, μέσα και έξω από τις αίθουσες των μαθημάτων. Οι μικρές αποστάσεις και η συνύπαρξη πολλών τμημάτων στην πόλη, ευνοούν μια ζωή χωρίς περιττές ταλαιπωρίες και άγχη. Η φύση του νησιού, οι παραλίες και τα βουνά του, τα καταπληκτικά χωριά και οι μυστικές του γωνιές, δίνουν μοναδικές ευκαιρίες για απόδραση και χαλάρωση. Το Πανεπιστήμιο γίνεται έτσι ένας τρόπος ζωής που δένει αρμονικά το υψηλό επίπεδο σπουδών με την καλή διασκέδαση και τον ελεύθερο χρόνο.

Εδώ δεν έχουν θέση η ρουτίνα και η απομόνωση. Υπάρχουν επιλογές που ικανοποιούν τις διαφορετικές ευαισθησίες και ανάγκες των νέων όπως και των παλιότερων φοιτητών. Οι πολιτιστικές ομάδες (για τον κινηματογράφο, τη φωτογραφία, τη μουσική, το θέατρο, το χορό, την αστρολογία, κτλ) αξιοποιούν με τον καλύτερο τρόπο τη διάθεση για εναλλακτική δημιουργία και ενισχύουν τις σχέσεις μεταξύ φοιτητών από διαφορετικά τμήματα. Έτσι, η φοιτητική καθημερινότητα της Μυτιλήνης έχει εμπλουτιστεί με τον καιρό αποκτώντας ποιότητα και ποικιλία, πολύ μακριά από τα ξεπερασμένα στερεότυπα που ήθελαν τα «επαρχιακά» πανεπιστήμια φτωχούς συγγενείς του κέντρου. Είναι μια καθημερινότητα φιλική και φιλόξενη ώστε ο κάθε φοιτητής στο τέλος των σπουδών του να διατηρεί τις καλύτερες αναμνήσεις από «τα χρόνια της Μυτιλήνης».

2. Προοπτικές του Νέου Κοινωνιολόγου

Εδώ και πολλά χρόνια στο εξωτερικό – και τώρα στη χώρα μας – η κοινωνιολογία ως επιστήμη μελέτης κατανόησης και πρακτικής αντιμετώπισης των κοινωνικών ζητημάτων δίνει απάντηση σε συγκεκριμένες επαγγελματικές ανάγκες των νέων ανθρώπων. Ο νέος κοινωνιολόγος έχει τη θέση του, αν και οφείλει να παλέψει για αυτό, στην νέα οικονομία που είναι υπό διαμόρφωση μετά την κρίση και στην πατρίδα μας: μια οικονομία που βασίζεται στη γνώση και στις υψηλές επιπέδου υπηρεσίες από ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό κοινωνικό κράτος με άξονα τον πολίτη.

Στον ευρύτερο δημόσιο τομέα όσο και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και στις ιδιωτικές επιχειρήσεις, δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας που απαιτούν υψηλή ειδίκευση, ικανότητες προσαρμογής, ευελιξία, ερευνητική κατάρτιση, πνεύμα συνεργασίας και επικοινωνίας και ποιότητα σκέψης. Ο ραγδαίος μετασχηματισμός του κράτους (αγορά εργασίας, σύστημα των κοινωνικών ασφαλίσεων, σύστημα υγείας, κοινωνική πρόνοια, πολιτικές πρόληψης κατά των ναρκωτικών και της εγκληματικότητας, κοινωνική έρευνα, κλπ) απαιτεί νέα δυναμικά στελέχη από το χώρο των κοινωνικών επιστημών. Σπουδές οι οποίες συνδυάζουν θεωρητική παιδεία και ερευνητική κατάρτιση με χρήση των νέων τεχνολογιών και μεθόδων, αποτελούν προϋποθέσεις γι' αυτή τη νέα αγορά εργασίας και την ποιοτική της εξέλιξη.

Στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου ο φοιτητής εξοικειώνεται με αυτή την νέα πραγματικότητα. Προετοιμάζεται να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες και τις ευκαιρίες των καιρών. Αποκτά έτσι αυτοπεποίθηση για να ασκήσει την Κοινωνιολογία ως επάγγελμα σε θέσεις αιχμής:

- ως στέλεχος κρατικών υπηρεσιών (π.χ. Υπουργεία, Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Νοσοκομεία, Υπηρεσίες Υγείας, κτλ) και ΜΚΟ.
- ως ειδικός σε θέματα κοινωνικών πολιτικών,
- ως σύμβουλος (consultant) σε κοινωνικές υπηρεσίες, πολιτιστικούς και αθλητικούς οργανισμούς, μέσα επικοινωνίας,
- ως στέλεχος εκπαιδευτικών οργανισμών και φορέων μεταναστευτικής πολιτικής
- ως υπεύθυνος – σχεδιαστής έρευνας, αξιολογητής έρευνας- για μεγάλα ερευνητικά προγράμματα που συνδέονται με την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας, την ανάπτυξη της περιφέρειας και ιδιαίτερα της νησιωτικής Ελλάδας,
- ως ειδικός επιστημονικός συνεργάτης στις κρατικές υπηρεσίες και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ιδιαίτερα στο χώρο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης,

Όλα αυτά αποδεικνύουν ότι η Κοινωνιολογία στη σύγχρονη Ελλάδα έχει θετικές και δημιουργικές προοπτικές. Προοπτικές ανάπτυξης, ερευνητικής επέκτασης και ποιοτικής εμβάθυνσης.

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου ιδρύθηκε και αναπτύσσεται για να κάνει πράξη αυτές τις θετικές προοπτικές.

VIII. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Φοιτητική Μέριμνα

ΒΛ. ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (Ν. 4009/11, ΦΕΚ 195 Α/6-9-2011, ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ, Άρθρο 49-55, <http://modip.aegean.gr/?q=node/111>.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Άρθρο 49 - Φοιτητική ιδιότητα - Σύλλογοι φοιτητών

1. Η ιδιότητα του φοιτητή αποκτάται με την εγγραφή του σε Α.Ε.Ι. και, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 33, διατηρείται μέχρι την απονομή του τίτλου του αντίστοιχου κύκλου σπουδών ή τη μη εγγραφή του για δύο συνεχόμενα εξάμηνα ή τη μη πλήρωση των όρων και των προϋποθέσεων που προβλέπει ο Οργανισμός για τη συνέχιση της φοίτησής του μετά το πέρας του κανονικού χρόνου φοίτησης, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α΄ και β΄ της παραγράφου 11 του άρθρου 33.

2. α) Οι φοιτητές είναι ελεύθεροι να εκφράζονται ατομικά ή συλλογικά στο πλαίσιο λειτουργίας των φοιτητικών συλλόγων των σχολών ή άλλων επί μέρους οργανώσεων και ομίλων. Εκλογές για τα όργανα των ανωτέρω φορέων μπορεί να πραγματοποιούνται και ηλεκτρονικά.

β) Όπου στον παρόντα νόμο προβλέπεται εκπροσώπηση των φοιτητών οποιουδήποτε κύκλου σπουδών σε συλλογικά όργανα του ιδρύματος, οι εκπρόσωποι των φοιτητών εκλέγονται από το σύνολο των αντίστοιχων ενεργών φοιτητών, με ενιαίο ψηφοδέλτιο και άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία. Υποψήφιοι μπορούν να είναι οι προπτυχιακοί φοιτητές που έχουν διανύσει το πρώτο έτος σπουδών και βρίσκονται εντός του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών, καθώς και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές κατά το πρώτο έτος φοίτησής τους και οι υποψήφιοι διδάκτορες που διανύουν τα τρία πρώτα έτη από την εγγραφή τους ως υποψήφιοι διδάκτορες. Η ψηφοφορία μπορεί να διεξάγεται και ηλεκτρονικά.

γ) Η πρόσκληση στους εκπροσώπους των φοιτητών για συμμετοχή στα συλλογικά όργανα στα οποία συμμετέχουν γίνεται εγγράφως, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

δ) Οι φοιτητές δικαιούνται να κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων και των μέσων του ιδρύματος που προορίζονται για την εκπλήρωση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού του έργου, τα οποία ορίζει ο Εσωτερικός Κανονισμός και οι αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων του ιδρύματος.

Άρθρο 50 - Συμβούλια φοιτητικής μέριμνας και σπουδών

1. α) Με τον Οργανισμό του ιδρύματος συνιστάται σε κάθε ίδρυμα «Συμβούλιο φοιτητικής μέριμνας» με πρόεδρο τον πρύτανη ή αναπληρωτή του και με μέλη του καθηγητές και φοιτητές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην επόμενη περίπτωση, με σκοπό τη συζήτηση και τη διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπιση θεμάτων σχετικά με τη διαβίωση των φοιτητών και τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών φοιτητικής μέριμνας του ιδρύματος, καθώς και με την ορθή εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων των συλλογικών οργάνων.

β) Το συμβούλιο φοιτητικής μέριμνας αποτελείται κατά 60% από καθηγητές και κατά 40% από φοιτητές, συντάσσει εκθέσεις, ιδίως κατόπιν μελέτης σχετικών αναφορών, και διατυπώνει προτάσεις βελτίωσης της φοιτητικής μέριμνας, τις οποίες υποβάλλει στον πρύτανη ή και στο Συμβούλιο του ιδρύματος.

γ) Ο Οργανισμός του ιδρύματος προβλέπει τον ακριβή αριθμό των μελών του συμβουλίου φοιτητικής μέριμνας, τον τρόπο ανάδειξής τους, τις συνεδριάσεις του συμβουλίου, τακτικές και έκτακτες, καθώς και τις ειδικότερες προϋποθέσεις και τα θέματα λειτουργίας του.

2. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος συνιστώνται ειδικά συμβούλια σπουδών ανά σχολή ή και τμήμα, αποτελούμενα κατά 60% από καθηγητές και κατά 40% από φοιτητές, με πρόεδρο τον κοσμήτορα ή τον διευθυντή του τμήματος, αντίστοιχα, και με σκοπό τη συζήτηση και τη διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων σχετικά με κάθε πρόγραμμα σπουδών, τις οποίες υποβάλλουν στην κοσμητεία. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 51 - Γραφείο υποστήριξης διδασκαλίας

Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία ενιαίου ή αυτοτελούς ανά σχολή γραφείου υποστήριξης διδασκαλίας, ιδίως για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία, καθορίζονται οι αρμοδιότητές του και ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας του.

Άρθρο 52 - Λοιπές υπηρεσίες υποστήριξης

1. Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία ενιαίας ή αυτοτελούς ανά σχολή υπηρεσίας υποστήριξης φοιτητών, με σκοπό την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς αυτούς για την ομαλή ένταξή τους στην ανώτατη εκπαίδευση, την ενημέρωση για τη συνολική λειτουργία του ιδρύματος και την υποστήριξη φοιτητών με αναπηρία ή φοιτητών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες για την επιτυχή περάτωση των σπουδών τους. Η υπηρεσία αυτή μπορεί να λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους για την παροχή πληροφοριών σε υποψήφιους φοιτητές. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος καθορίζονται οι ειδικότερες αρμοδιότητες της υπηρεσίας και ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας της.

2. Σε κάθε ίδρυμα, στο πλαίσιο του Γραφείου Καινοτομίας και Διασύνδεσης που προβλέπεται στο άρθρο 60, παρέχονται υπηρεσίες πληροφόρησης για ζητήματα σταδιοδρομίας, καθώς και υπηρεσίες συμβουλευτικής σταδιοδρομίας, για την υποστήριξη των φοιτητών τόσο στη διάγνωση κλίσεων και δεξιοτήτων όσο σε ζητήματα επιλογής σταδιοδρομίας ή/και περαιτέρω σπουδών αλλά και στην εξεύρεση εργασίας.

Άρθρο 53 - Φοιτητική μέριμνα - Υγειονομική περίθαλψη

1. α) Οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες, που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.). Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία παροχής της περίθαλψης καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη δωρεάν σίτιση και στέγαση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και των υποψήφιων διδασκόντων, με βάση την ατομική και οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση και την εντοπιότητά τους, καθώς και την έδρα του ιδρύματος και τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν σε αυτό.

γ) Στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους υποψήφιους διδάκτορες παρέχονται διευκολύνσεις για τις μετακινήσεις τους σε όλη τη διάρκεια του έτους και τα αναγκαία μέσα για την πολιτιστική τους καλλιέργεια και ψυχαγωγία.

Οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα σχετικά με τις παροχές αυτές καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Πολιτισμού και Τουρισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 2640/1998 (Α' 206) εφαρμόζονται αναλόγως και στους μεταπτυχιακούς φοιτητές ή υποψήφιους διδάκτορες που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών τους.

Άρθρο 54 - Υποτροφίες - εκπαιδευτικά δάνεια

1. Τα ιδρύματα χορηγούν σε φοιτητές τους βραβεία και υποτροφίες, με κριτήριο την επίδοσή τους στις σπουδές και την ατομική ή την οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση. Οι ειδικότεροι όροι καθορίζονται από τον Οργανισμό του ιδρύματος.

2. Σε φοιτητές πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών μπορούν να παρέχονται από τα ιδρύματα στα οποία φοιτούν, ανταποδοτικές υποτροφίες με υποχρέωση, εκ μέρους των φοιτητών, να προσφέρουν εργασία με μερική απασχόληση, μέχρι σαράντα ώρες μηνιαίως σε υπηρεσίες του ιδρύματος.

3. Οι φοιτητές πρώτου κύκλου σπουδών έχουν δικαίωμα να λάβουν άτοκο εκπαιδευτικό δάνειο από πιστωτικά ιδρύματα της χώρας, με εγγύηση του ελληνικού δημοσίου. Για το σκοπό αυτό το ελληνικό δημόσιο μπορεί να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με τα πιστωτικά ιδρύματα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για τις δημόσιες προμήθειες. Η αποπληρωμή του δανείου από τους φοιτητές πραγματοποιείται τμηματικά και σε κάθε περίπτωση μετά την έναρξη της επαγγελματικής απασχόλησής τους ή την απόκτηση ατομικού εισοδήματος. Οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του δανείου στους φοιτητές, οι οποίες συναρτώνται με τις ακαδημαϊκές επιδόσεις του φοιτητή, καθώς και με την κοινωνική και οικονομική κατάσταση του ίδιου και της οικογένειάς του, η διαδικασία και ο τρόπος αποπληρωμής του δανείου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους υποψήφιους διδάκτορες εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 43 του ν. 2413/1996 (ΦΕΚ Α' 124) για τη χορήγηση φοιτητικών δανείων.

Άρθρο 55 - Συνήγορος του φοιτητή

1. α) Κάθε ίδρυμα με τον Οργανισμό του συνιστά αυτοτελές γραφείο με την επωνυμία «Συνήγορος του φοιτητή», με σκοπό τη διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος, την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του ιδρύματος. Ο συνήγορος του φοιτητή δεν έχει αρμοδιότητα σε θέματα εξετάσεων και βαθμολογίας των φοιτητών.

β) Ο συνήγορος του φοιτητή, που προΐσταται του ομώνυμου αυτοτελούς γραφείου χωρίς αμοιβή, μπορεί να είναι καθηγητής ή ομότιμος καθηγητής του ιδρύματος και ορίζεται από το Συμβούλιο του ιδρύματος, ύστερα από γνώμη του συμβουλίου φοιτητικής μέριμνας, για θητεία ενός ακαδημαϊκού έτους, με δυνατότητα ανανέωσης, εφόσον ο ίδιος το επιθυμεί.

γ) Ο συνήγορος του φοιτητή διερευνά υποθέσεις, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αναφορά φοιτητή, και διαμεσολαβεί στα αρμόδια όργανα του ιδρύματος για την επίλυσή τους. Μπορεί να ζητά από τις υπηρεσίες του ιδρύματος κάθε πληροφορία, έγγραφο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο για την υπόθεση, να εξετάζει πρόσωπα, να

ενεργεί αυτοψία και να παραγγέλλει πραγματογνωμοσύνη. Αν διαπιστώσει ότι σε συγκεκριμένη υπόθεση δεν τηρείται η νομιμότητα, ότι παρατηρούνται φαινόμενα κακοδιοίκησης ή διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία του ιδρύματος, συντάσσει πόρισμα το οποίο γνωστοποιεί στον καθηγητή τον οποίον αφορά ή την αρμόδια διοικητική υπηρεσία και το φοιτητή που υπέβαλε την αναφορά, και διαμεσολαβεί με κάθε πρόσφορο τρόπο για την επίλυση του προβλήματος. Ο συνήγορος του φοιτητή μπορεί με πράξη του να θέτει στο αρχείο αναφορά που κρίνεται προδήλως αόριστη, αβάσιμη ή αστήρικτη, ενώ σε περίπτωση που κρίνει ότι υπάρχουν ενδείξεις για την τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος διαβιβάζει την υπόθεση στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο. Τα πορίσματα του συνηγόρου του φοιτητή, καθώς και έκθεση με τα ετήσια πεπραγμένα του δημοσιεύονται στο διαδικτυακό τόπο του ιδρύματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2472/1997 (Α' 50), όπως ισχύει.

δ) Αν ο συνήγορος του φοιτητή είναι εν ενεργεία καθηγήτης, για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία του μπορεί, ύστερα από αίτησή του, να απαλλαγεί από μέρος ή από το σύνολο των διδακτικών καθηκόντων του.

ε) Ο Οργανισμός του ιδρύματος ρυθμίζει τα θέματα που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία του αυτοτελούς γραφείου συνηγόρου του φοιτητή.

Για οποιαδήποτε πληροφορία Γραφείο Φοιτητικής Μέριμνας – Λόφος Πανεπιστημίου, Μυτιλήνη, τηλ. 2251036109, 36114.

2. Η Πόλη της Μυτιλήνης, Έδρα του Τμήματος Κοινωνιολογίας

Η Πόλη της Μυτιλήνης έχει μια ιστορία που χάνεται στους αιώνες. Η αρχαιότητα, η περίοδος της Τουρκοκρατίας και τα νεώτερα χρόνια έχουν αφήσει τα χνάρια τους στην πόλη που διατηρεί πολλά στοιχεία από την αισθητική του παρελθόντος χωρίς να παύει να εκσυγχρονίζεται. Η ανάπλαση του ιστορικού της κέντρου είναι ένα από τα μεγάλα σχέδια που υλοποιούνται τα τελευταία χρόνια. Πολλά τμήματα του ιστορικού κέντρου πλακοστρώνονται ενώ συγχρόνως αναπλάθονται παλιά σπίτια και καταστήματα.

Τα νεοκλασικά κτίρια της πόλης, το Κάστρο της Μυτιλήνης χτισμένο από τα χρόνια της Ενετοκρατίας, το Αρχαιολογικό Μουσείο και το Μουσείο του ζωγράφου Θεόφιλου αναδεικνύουν τη συνέχεια της ιστορίας και των αξιών του τόπου. Μια συνέχεια αισθητικής, κομψότητας και λαϊκού ήθους που δένει αρμονικά με τις νέες ανάγκες της πόλης και των ανθρώπων της.

Η ζωντανή πολιτιστική πραγματικότητα της πόλης ενισχύεται ακόμα περισσότερο με την ανάπλαση του Δημοτικού Θεάτρου ώστε να γίνει ένας χώρος πολλαπλών δημιουργικών εκφράσεων (κινηματογράφος, μουσική, θέατρο, συνέδρια και λογοτεχνικές εκδηλώσεις). Ήδη όμως, εστίες πολιτισμού όπως η Δημοτική Πινακοθήκη, με επτά αίθουσες αφιερωμένες στους μεγάλους Έλληνες και Ξένους ζωγράφους (Πικάσο, Ματίς, Τσαρούχης, Φασιανός, Μόραλης κ.ά) μαρτυρούν μια διαφορετική ποιότητα ζωής.

Ο νέος αιώνας βρίσκει το νησί με δυναμισμό, με αισιοδοξία για το μέλλον του Ανατολικού Αιγαίου. Αυτός ο δυναμισμός οφείλει πολλά στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου και το Τμήμα Κοινωνιολογίας θα εμπνεύσει με τη σειρά του πρωτοβουλίες, ιδέες και σχέδια για την καλύτερη γνωριμία του ακαδημαϊκού και του τοπικού περιβάλλοντος. Η ύπαρξη νεωτερικών στοιχείων με την παράλληλη ανάδειξη των παραδοσιακών πολιτισμικών του χαρακτηρισμάτων, εγγυάται τελικά μια δημιουργικότερη σχέση μεταξύ του Πανεπιστημίου, του τόπου και των ανθρώπων του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΟΔΗΓΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Συγγραφή σεμιναριακής εργασίας

Το σεμινάριο αποτελεί έναν οριζόντιο και διαφοροποιημένο τρόπο διδασκαλίας, ο οποίος βασίζεται στη συμμετοχή όλων (διδασκόντων και διδασκόμενων) με έμφαση στην παρουσίαση εργασιών και σχολιασμό τους από τους διδασκόμενους, με τον διδάσκοντα πρωτίστως σε ρόλο σχολιαστή και συντονιστή της συζήτησης.

Το σεμινάριο βασίζεται στις σεμιναριακές εργασίες και η αξιολόγηση προκύπτει από την αξιολόγησή τους. Οι σεμιναριακές εργασίες αφού παρουσιαστούν παραδίδονται στον διδάσκοντα αφού ληφθούν υπόψη οι παρατηρήσεις ή οι ελλείψεις που στην διάρκεια της παρουσίασης εντοπιστούν. Η σεμιναριακή εργασία αποτελεί μια συνθετική και πρωτότυπη εργασία. Βασίζεται πρωτίστως στον εντοπισμό και στην επεξεργασία της σχετικής βιβλιογραφίας.

Για να ξεκινήσουμε μια σεμιναριακή εργασία πρέπει να διατυπώσουμε πρώτα την υπόθεση εργασίας, δηλαδή το θέμα αλλά και τον τρόπο με τον οποίο θα το προσεγγίσουμε (μεθοδολογία). Η εργασία θα πρέπει να είναι μια αυτόνομη ενότητα με την έννοια ότι θα έχει αρχή, μέση και τέλος. Σε μια σεμιναριακή εργασία ο φοιτητής/φοιτήτρια αποδεικνύει ότι έχει αποκτήσει μια κριτική αντίληψη για την βιβλιογραφία που έχει επεξεργαστεί. Η εργασία θα πρέπει να αποτελείται από δέκα πέντε περίπου σελίδες με δεδομένο το ποιοτικό της επίπεδο.

Οι σεμιναριακές εργασίες, όπως και οι διπλωματικές αλλά ακόμη και οι διδακτορικές εργασίες είναι πρωτίστως εργασίες εξαντλητικής επεξεργασίας και σύνθεσης της βιβλιογραφίας. Έτσι λοιπόν όταν διατυπώνουμε μια σκέψη με τη βοήθεια ενός άλλου συγγραφέα θα πρέπει να αναφέρουμε στην υποσημείωση: το όνομα του συγγραφέα, το χρόνο έκδοσης του βιβλίου ή του άρθρου, την πόλη έκδοσης, τον εκδοτικό οίκο και τη σελίδα. Π.χ.: Μουζέλης 1978, σ. 15 (βλ. και υποσημείωση).² Όταν παραπέμπουμε ξανά στον ίδιο συγγραφέα (π.χ. στο Μουζέλη και στο ίδιο βιβλίο) δεν χρειάζεται να αναφέρουμε ξανά το χρόνο έκδοσης αλλά μόνο το συγγραφέα και την σελίδα: Μουζέλης, ό.π., σ. 16 (ό.π. σημαίνει όπως παραπάνω, βλ. και υποσημείωση).³

Όστόσο όλα τα στοιχεία της βιβλιογραφίας θα πρέπει απαραίτητως να αναφέρονται στο τέλος της εργασίας και κάτω από το χωρίο: Βιβλιογραφία. Αυτό θα πρέπει να γίνεται κατά τον εξής τρόπο: Όνομα συγγραφέα, τίτλος του άρθρου ή του βιβλίου, πόλη έκδοσης, χρόνος έκδοσης και εκδοτικός οίκος : π.χ. Μουζέλης, Ν., *Νεοελληνική Κοινωνία. Όψεις υπανάπτυξης*, Αθήνα 1978 (εκδόσεις Θεμέλιο). Αν για παράδειγμα ο χρόνος έκδοσης δεν αναγράφεται, και στα βιβλία που εκδίδονται στην Ελλάδα αυτό συμβαίνει συχνά τότε γράφουμε: χ.χ. (που σημαίνει χωρίς χρόνο έκδοσης).

Στο βαθμό που η ανάπτυξη της σκέψης μας εκβάλλει σε κείμενα άλλων συγγραφέων μπορούμε στην υποσημείωση να αναφέρουμε παράβαλλε (πβλ.), βλ. υποσημείωση.⁴ Αν βέβαια εντάξουμε στο κείμενό μας ή στην υποσημείωση ατόφιο μέρος του κειμένου ενός άλλου συγγραφέα τότε θα πρέπει να ανοίγουμε εισαγωγικά. Π.χ.: «Ο Mussolini θύμιζε μια επαρχιακή πριμαντόνα ή δεκανέα της φρουράς σε κωμική όπερα. Όλα τα κόλπα του Hitler φαίνονταν σχεδόν κλεμμένα από τον Charlie

²Ν. Μουζέλης, *Νεοελληνική Κοινωνία. Όψεις υπανάπτυξης*, Αθήνα 1978, σ. 15 (Εκδόσεις Θεμέλιο).

³Μουζέλης ό.π., σ. 16.

⁴ Πβλ. Μ. Ζωγραφάκη, *Φύλο, εργασία, τεχνολογία*, Αθήνα 1994, σ. 486 (εκδόσεις Ο Πολίτης).

Charlin».⁵ Η παραπομπή/υποσημείωση θα πρέπει να αναφέρει όπως και στην προηγούμενη περίπτωση όλα τα στοιχεία (βλ. υποσημείωση).

Όταν θέλουμε να αναδείξουμε και μια άλλη οπτική του προβλήματος που πραγματευόμαστε, ή μια άλλη προσέγγιση διαφορετική με αυτήν του συγγραφέα στον οποίο παραπέμπουμε και για λόγους που αφορούν τη δομή του κειμένου μας ή τη ροή του δεν μπορούμε να την εντάξουμε άμεσα τότε μπορούμε να την αναφέρουμε με συντομία και σαφήνεια στην υποσημείωση. Π.χ. για το ζήτημα του χαρακτήρα της Ελληνικής Κοινωνίας παραπέμπουμε στο Μουζέλη ό., π., σ. 18. Αμέσως μετά μπορούμε να αναφέρουμε την άλλη προσέγγιση (βλ. υποσημείωση).⁶

Στο τέλος της εργασίας θα πρέπει να υπάρχει χωρίο όπου θα αναγράφεται κατά αλφαβητική σειρά όλη η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε και με όλα τα στοιχεία (όνομα συγγραφέα, τίτλος βιβλίου ή άρθρου, πόλη έκδοσης, εκδοτικός οίκος).

Σύστημα παραπομπών (τυπολογία Harvard)

Βιβλίο

Η παραπομπή ενός βιβλίου πρέπει να περιλαμβάνει: συγγραφέα, έτος, πλήρη τίτλο, τόπο έκδοσης βιβλίου, και όνομα εκδότη (π.χ. Λυοτάρ, Ζ. Φ. (1993) *Η Μεταμοντέρνα Κατάσταση*, Αθήνα: Γνώση.

Άρθρο σε Επιστημονικό Περιοδικό

Η παραπομπή ενός άρθρου πρέπει να περιλαμβάνει: συγγραφέα, έτος, τίτλο του άρθρου, τίτλο του περιοδικού, αριθμό τόμου και τεύχους του περιοδικού, και τον αριθμό της πρώτης και της τελευταίας σελίδας του άρθρου (π.χ. Βούλγαρης, Γ. (1995) «Η Πρόσληψη και η αντιμετώπιση του «Άλλου» στην σημερινή Ελλάδα», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 10(5), 81-100.

Άρθρο σε συλλογικό τόμο

Εάν το υλικό προέρχεται από μία συλλογή, τότε η παραπομπή έχει την εξής δομή: Δημούλης, Δ. (1997) «Η νομική προστασία των εθνικών μειονοτήτων», σελ. 119-170, στο Κ. Τσιτσέλης και Δ. Χριστόπουλος (επιμέλεια) *Το Μειονοτικό Φαινόμενο στην Ελλάδα*, Αθήνα: Κριτική.

Μορφή και Παρουσίαση

Η εργασία θα πρέπει να δακτυλογραφηθεί ακολουθώντας την γραμματοσειρά Times New Roman, μέγεθος 12, ελάχιστο διάστιχο 1,5, αρίθμηση σελίδων στο υποσέλιδο δεξιά, και υποσημειώσεις στο τέλος της σελίδας (όχι στο τέλος του κεφαλαίου ή της εργασίας).

⁵ Μ. Χορκχάμερ, *Η έκλειψη του λόγου*, Αθήνα 1987, σ.147 (εκδόσεις Κριτική).

⁶ Μουζέλης ό. π., σ. 18. Βεβαίως ο Μουζέλης έχει δεχτεί σφοδρή κριτική για τη θέση του πως η Ελλάδα είναι μια χώρα του περιφερειακού καπιταλισμού αλλά και για τον τρόπο προσέγγισης του προβλήματος, καθώς αυτός δεν συγκρίνει δομές, δηλαδή τη σχέση κεφαλαίου-εργασίας και πως αυτή συναρθώνεται ιστορικά του εποικοδομήματος (στρατός, πολιτική κ.λπ.) αλλά εντελώς φαινομενολογικά συγκρίνει αυτά τα στοιχεία των υπερδομών με αυτά άλλων χωρών σαν αυτά να έχουν αυτονομηθεί πλήρως από τις δομές. Βλ. Γ. Μηλιός <<Η υπανάπτυξη (της θεωρίας) ως Απολογητική. Απόψεις για την ελληνική κοινωνία, τον κοινοβουλευτισμό, την εκβιομηχάνιση>>, στο:Γ. Σταμάτης (επιμ.), *Για μια κριτική των κοινωνικών επιστημών*, Αθήνα 1995 σσ. 398-424 (εκδόσεις Κριτική).

2. Πτυχιακή Εργασία

Σκεπτικό

Το πόνημα αυτό δίνει στον φοιτητή την ευκαιρία να πραγματοποιήσει μία ανεξάρτητη έρευνα μικρού μεγέθους, καθώς και να έρθει σε επαφή με θέματα και προβλήματα που σχετίζονται άμεσα με την πρωτογενή, ή την δευτερογενή, έρευνα. Η πτυχιακή εργασία έχει ως κυρίως μέλημα την εφαρμογή, ή την κριτική εξέταση, μίας θεωρίας σε σχέση με ένα κοινωνικό πρόβλημα, ή θέμα. Οι φοιτήτριες μπορούν να διαλέξουν ανάμεσα στην συλλογή πρωτογενών στοιχείων, ή την χρήση προϋπαρχόντων πρωτογενών στοιχείων. Όσον αφορά θεωρητικά θέματα που δεν αποδέχονται συλλογή πρωτογενών στοιχείων, ο φοιτητής, πέραν της επισκόπησης της βιβλιογραφίας, θα πρέπει να επιδείξει πρωτοτυπία στην κριτική ανάλυση και ερμηνεία του εν λόγω θεωρητικού θέματος. Η πτυχιακή εργασία μπορεί να χρησιμοποιήσει ή ποιοτικές, ή ποσοτικές μεθόδους ανάλυσης, ή έναν συνδυασμό και των δύο.

Αντικειμενικοί Σκοποί

- Να φέρει σε επαφή τους φοιτητές με τα προβλήματα και τα θέματα που συναντώνται σε ανεξάρτητη έρευνα.
- Να δώσει την δυνατότητα στους φοιτητές να ερευνήσουν κάποιο συγκεκριμένο κοινωνικό θέμα ή πρόβλημα.
- Να εμπλέξει τους φοιτητές στην προβληματική που αναπτύσσεται στην σχέση κοινωνιολογικής θεωρίας και κοινωνικής πραγματικότητας.
- Να προσφέρει στους φοιτητές μία πρώτη εμπειρία συγγραφής μίας πολυσέλιδης έκθεσης.

Αναμενόμενα γνωστικά αποτελέσματα

Πέρα από τα καθαρώς ακαδημαϊκά-γνωστικά αποτελέσματα, κατά τη διάρκεια της έρευνάς οι φοιτητές θα αναπτύξουν τις κάτωθι ικανότητες.

- Συστηματική επισκόπηση ενός θέματος κοινωνικού ενδιαφέροντος
- Επιστημονική διερεύνηση ενός θεωρητικού προβλήματος
- Επιλογή και χρησιμοποίηση μίας κοινωνιολογικής μεθοδολογίας και ερευνητικών μεθόδων.
- Σχεδιασμό επιστημονικής έρευνας.
- Ανάλυση δεδομένων.
- Μακροσκελή και εμπειριστατωμένα ανάπτυξη ιδεών.

Κριτήρια αποτίμησης

- Παρουσίαση του κοινωνικού θέματος ή προβλήματος προς έρευνα.
- Παρουσίαση του συγκεκριμένου ερευνητικού ερωτήματος.
- Κατανόηση των θεωριών, των ιδεών, των χαρακτηριστικών, και των τάσεων που σχετίζονται με το συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο.
- Επιλογή και εφαρμογή μίας κοινωνιολογικής θεωρίας στο πρόβλημα.
- Κατανόηση και κατάλληλη επιλογή μεθοδολογίας και μεθόδων.
- Εκτέλεση του ερευνητικού σχεδίου.
- Σαφήνεια της παρουσίασης των πορισμάτων.
- Ανάλυση εις βάθος των πορισμάτων και κριτική αναθεώρηση της θεωρίας κάτω από το φως των πορισμάτων αυτών.
- Δομή, και ικανότητα χειρισμού μίας μακροσκελούς επιχειρηματολογίας.

- Έκφραση και στυλ.
- Πρωτοτυπία σκέψης.

Βαθμολογία

9+

Η εργασία παρουσιάζει και αναλύει το θεματικό αντικείμενο με σαφήνεια. Ο φοιτητής έχει βαθιά γνώση του θέματος και κατανοεί πλήρως τις βασικές έννοιες, τα χαρακτηριστικά, και τις τάσεις που επικρατούν στο συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο. Εύστοχη και εμπειριστατωμένη επιλογή της κοινωνιολογικής θεωρίας, μεθοδολογίας και μεθόδων, για την συλλογή και ανάλυση των συλλεχθέντων στοιχείων. Ορθή ανάλυση των στοιχείων, κριτική ανάλυση, και αξιολόγησης της χρησιμοποιηθείσας θεωρίας. Καθαρή δομή (εισαγωγή, μέρη, συμπεράσματα). Λογική ροή της επιχειρηματολογίας και καθαρό στυλ γραφής. Όλα τα επιχειρήματα τεκμηριώνονται από την έρευνα. Σωστός και πλήρης πίνακας παραπομπών.

8+

Το θεματικό αντικείμενο παρουσιάζεται με σαφήνεια. Η φοιτήτρια προσπαθεί να παρουσιάσει με σαφήνεια το θέμα, έχει πολύ καλή γνώση της βιβλιογραφίας, και αντιλαμβάνεται αρκετά καλά τις βασικές έννοιες, τα χαρακτηριστικά, και τις τάσεις που επικρατούν στο συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο. Καλή επιλογή της κοινωνιολογικής θεωρίας, μεθοδολογίας και μεθόδων συγκέντρωσης και ανάλυσης στοιχείων. Ικανοποιητική ανάλυση των στοιχείων, όπως και προσπάθεια κριτικής ανάλυσης και αξιολόγησης της χρησιμοποιηθείσας θεωρίας που όμως, αν και ορθή, δεν είναι εις βάθος. Καθαρή δομή και καλή ροή του κειμένου. Καλή χρήση της γλώσσας. Τα περισσότερα επιχειρήματα τεκμηριώνονται από την έρευνα. Σωστός και πλήρης πίνακας παραπομπών.

6+

Το θεματικό αντικείμενο είναι αρκετά σαφές. Ο φοιτητής προσπαθεί να παρουσιάσει το θέμα, αλλά χωρίς ιδιαίτερη σαφήνεια, έχει καλή αλλά όχι πλήρη γνώση της βασικής βιβλιογραφίας, και αντιλαμβάνεται κάποιες από τις βασικές έννοιες, χαρακτηριστικά, και τάσεις που επικρατούν στο συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο. Η επιλογή της κοινωνιολογικής θεωρίας, μεθοδολογίας, και μεθόδων είναι ικανοποιητική, όπως και η ανάπτυξη των επιχειρημάτων, αλλά χωρίς να πείθει ότι οι προκρινθέντες μέθοδοι είναι οι καλύτερες δυνατές. Η εργασία περιέχει άσχετα ή περιττά στοιχεία. Η παρουσίαση των στοιχείων δεν είναι εις βάθος ούτε είναι πρωτότυπη. Επίσης, η παρουσίαση είναι περιγραφική χωρίς να γίνεται αναλυτική. Αρκετά επιχειρήματα παραμένουν ατεκμηρίωτα. Συντακτικά και γραμματικά σφάλματα. Σωστός και πλήρης πίνακας παραπομπών.

5+

Η παρουσίαση του θεματικού αντικειμένου είναι προβληματική και ασαφής. Το πρόβλημα δεν ορίζεται ούτε αναλύεται με σαφήνεια. Η επιλογή της κοινωνιολογικής θεωρίας, μεθοδολογίας, και μεθόδων, όπως και η ανάπτυξη των επιχειρημάτων παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα. Η παρουσίαση είναι περιγραφική χωρίς να εστιάζεται στην ανάλυση των στοιχείων. Η δομή δεν είναι καθαρή. Φτωχή χρήση της γλώσσας, και των παραπομπών.

Αναγνωστέα ύλη

Η πλειονότητα των αναγνωσμάτων θα προέρχεται από την έρευνα των φοιτητών και τις υποδείξεις του επιβλέποντος καθηγητού. Επιθυμητή είναι και η μελέτη ιδιαίτερων εργασιών μεθοδολογικής φύσεως που διαθέτει η βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου.

Οδηγίες βασικής δομής

Η εργασία θα πρέπει να ακολουθεί μία λογική δομή, η οποία και θα βρίσκεται κάτω από την εποπτεία του επιβλέποντος καθηγητού. Σε γενικές γραμμές όμως όλες οι πτυχιακές εργασίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

Εισαγωγή
Επισκόπηση της βιβλιογραφίας
Μεθοδολογία και μεθόδους
Παρουσίαση πρωτογενών δεδομένων
Ανάλυση και ερμηνεία στοιχείων
Συμπέρασμα
Βιβλιογραφία
Τυχόν παραπομπές

Σύστημα παραπομπών (τυπολογία Harvard)

Βιβλίο

Η παραπομπή ενός βιβλίου πρέπει να περιλαμβάνει: συγγραφέα, έτος, πλήρη τίτλο, τόπο έκδοσης βιβλίου, και όνομα εκδότη (π.χ. Λυοτάρ, Ζ. Φ. (1993) *Η Μεταμοντέρνα Κατάσταση*, Αθήνα: Γνώση.

Άρθρο σε Επιστημονικό Περιοδικό

Η παραπομπή ενός άρθρου πρέπει να περιλαμβάνει: συγγραφέα, έτος, τίτλο του άρθρου, τίτλο του περιοδικού, αριθμό τόμου και τεύχους του περιοδικού, και τον αριθμό της πρώτης και της τελευταίας σελίδας του άρθρου (π.χ. Βούλγαρης, Γ. (1995) «Η Πρόσληψη και η αντιμετώπιση του «Άλλου» στην σημερινή Ελλάδα», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 10(5), 81-100.

Άρθρο σε συλλογικό τόμο

Εάν το υλικό προέρχεται από μία συλλογή, τότε η παραπομπή έχει την εξής δομή: Δημούλης, Δ. (1997) «Η νομική προστασία των εθνικών μειονοτήτων», σελ. 119-170, στο Κ. Τσιτσέκλης και Δ. Χριστόπουλος (επιμέλεια) *Το Μειονοτικό Φαινόμενο στην Ελλάδα*, Αθήνα: Κριτική.

Μορφή και Παρουσίαση

Η εργασία θα πρέπει να δακτυλογραφηθεί ακολουθώντας την γραμματοσειρά Times New Roman, μέγεθος 12, ελάχιστο διάστιχο 1,5, αρίθμηση σελίδων στο υποσέλιδο δεξιά, και υποσημειώσεις στο τέλος της σελίδας (όχι στο τέλος του κεφαλαίου ή της εργασίας).

Μέγεθος: 8.000 – 11.000 λέξεις (χωρίς την βιβλιογραφία, τους πίνακες, και τις παραπομπές).

Αριθμός αντιγράφων: Δύο αντίγραφα στην Γραμματεία του τμήματος.

Προθεσμία κατάθεσης της Πτυχιακής Εργασίας:

3. Συγγραφή απαλλακτικής εργασίας

Η απαλλακτική εργασία αποτελεί μια συνθετική και πρωτότυπη εργασία. Βασίζεται πρωτίστως στον εντοπισμό και στην επεξεργασία της σχετικής βιβλιογραφίας. Για να ξεκινήσουμε μια απαλλακτική εργασία πρέπει να διατυπώσουμε πρώτα την υπόθεση εργασίας, δηλαδή το θέμα αλλά και τον τρόπο με τον οποίο θα το προσεγγίσουμε (μεθοδολογία). Η εργασία θα πρέπει να είναι μια αυτόνομη ενότητα με την έννοια ότι θα έχει αρχή, μέση και τέλος. Το ζητούμενο είναι ένας πρωτότυπος χειρισμός της βιβλιογραφίας ούτως ώστε να αναδειχτούν ζητήματα, τα οποία δεν έχει εντοπίσει η μέχρι τώρα επιστημονική έρευνα. Σε μια απαλλακτική εργασία ο φοιτητής αποδεικνύει ότι έχει αποκτήσει μια κριτική αντίληψη για την βιβλιογραφία που έχει επεξεργαστεί, και ότι κατανοεί τις θεωρίες, τις ιδέες, τα χαρακτηριστικά, και τις τάσεις που σχετίζονται με το συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο. Η απαλλακτική εργασία, είναι πρωτίστως εργασία εξαντλητικής επεξεργασίας και σύνθεσης της βιβλιογραφίας και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως το πρώτο στάδιο της πτυχιακής εργασίας, δηλαδή ως βιβλιογραφική επισκόπηση.

Σύστημα παραπομπών (τυπολογία Harvard)

Βιβλίο

Η παραπομπή ενός βιβλίου πρέπει να περιλαμβάνει: συγγραφέα, έτος, πλήρη τίτλο, τόπο έκδοσης βιβλίου, και όνομα εκδότη (π.χ. Λυοτάρ, Ζ. Φ. (1993) *Η Μεταμοντέρνα Κατάσταση*, Αθήνα: Γνώση.

Άρθρο σε Επιστημονικό Περιοδικό

Η παραπομπή ενός άρθρου πρέπει να περιλαμβάνει: συγγραφέα, έτος, τίτλο του άρθρου, τίτλο του περιοδικού, αριθμό τόμου και τεύχους του περιοδικού, και τον αριθμό της πρώτης και της τελευταίας σελίδας του άρθρου (π.χ. Βούλγαρης, Γ. (1995) «Η Πρόσληψη και η αντιμετώπιση του «Άλλου» στην σημερινή Ελλάδα», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 10(5), 81-100.

Άρθρο σε συλλογικό τόμο

Εάν το υλικό προέρχεται από μία συλλογή, τότε η παραπομπή έχει την εξής δομή: Δημούλης, Δ. (1997) «Η νομική προστασία των εθνικών μειονοτήτων», σελ. 119-170, στο Κ. Τσιτσέκλης και Δ. Χριστόπουλος (επιμέλεια) *Το Μειονοτικό Φαινόμενο στην Ελλάδα*, Αθήνα: Κριτική.

Άλλα στοιχεία παραπομπών

Ποτέ μην εξελληνίζετε τα ξένα ονόματα.⁷ Αυτό βέβαια θα εξαρτηθεί και από τη γλώσσα στην οποία είναι γραμμένο και το όνομα του συγγραφέα του βιβλίου ή το άρθρου. Όταν παραπέμπουμε ξανά στον ίδιο συγγραφέα (π.χ. στο Μουζέλη και στο ίδιο βιβλίο) δεν χρειάζεται να αναφέρουμε ξανά το χρόνο έκδοσης αλλά μόνο το συγγραφέα και την σελίδα: Μουζέλης, ό.π., σ. 16 (ό.π. σημαίνει όπως παραπάνω, βλ. και υποσημείωση).⁸

Αν ο χρόνος έκδοσης δεν αναγράφεται, και στα βιβλία που εκδίδονται στην Ελλάδα αυτό συμβαίνει συχνά τότε γράφουμε: χ.χ. (που σημαίνει χωρίς χρόνο

⁷ U. Eco, (1994) *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία*, Αθήνα: Νήσος, σελ 215.

⁸ Μουζέλης ό, π., σ. 16.

έκδοσης). Στο βαθμό που η ανάπτυξη της σκέψης μας εκβάλλει σε κείμενα άλλων συγγραφέων μπορούμε στην υποσημείωση να αναφέρουμε παράβαλλε (πβλ.), βλ. υποσημείωση.⁹ Αν βέβαια εντάξουμε στο κείμενό μας ή στην υποσημείωση ατόφιο μέρος του κειμένου ενός άλλου συγγραφέα τότε θα πρέπει να ανοίγουμε εισαγωγικά. Π.χ.: “Ο Mussolini θύμιζε μια επαρχιακή πριμαντόνα ή δεκανέα της φρουράς σε κωμική όπερα. Όλα τα κόλπα του Hitler φαίνονταν σχεδόν κλεμμένα από τον Charlie Chaplin”.¹⁰ Η παραπομπή/υποσημείωση θα πρέπει να αναφέρει όπως και στην προηγούμενη περίπτωση όλα τα στοιχεία.

Όταν θέλουμε να αναδείξουμε και μια άλλη οπτική του προβλήματος που πραγματευόμαστε, ή μια άλλη προσέγγιση διαφορετική με αυτήν του συγγραφέα στον οποίο παραπέμπουμε και για λόγους που αφορούν τη δομή του κειμένου μας ή τη ροή του δεν μπορούμε να την εντάξουμε άμεσα τότε μπορούμε να την αναφέρουμε με συντομία και σαφήνεια στην υποσημείωση. Π.χ. για το ζήτημα του χαρακτήρα της Ελληνικής Κοινωνίας παραπέμπουμε στο Μουζέλη ό., π., σ.18. Αμέσως μετά μπορούμε να αναφέρουμε την άλλη προσέγγιση (βλ. υποσημείωση).¹¹

Στο τέλος της εργασίας θα πρέπει να υπάρχει χωρίο όπου θα αναγράφεται κατά αλφαβητική σειρά όλη η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε και με όλα τα στοιχεία.

Μορφή και Παρουσίαση

Η εργασία θα πρέπει να δακτυλογραφηθεί ακολουθώντας την γραμματοσειρά Times New Roman, μέγεθος 12, ελάχιστο διάστιχο 1,5, αρίθμηση σελίδων στο υποσέλιδο δεξιά, και υποσημειώσεις στο τέλος της σελίδας (όχι στο τέλος του κεφαλαίου ή της εργασίας).

Μέγεθος: 25-30 σελίδες (συμπεριλαμβανομένων της βιβλιογραφίας, των πινάκων, και των παραπομπών).

4. Οδηγός Συγγραφής Δοκιμίων

Βασικά θέματα:

1. Το δοκίμιο αποτελεί ένα ανεξάρτητο κείμενο που απαντά σε μια συγκεκριμένη ερώτηση. Η ερώτηση μπορεί να είναι περιγραφική (π.χ. Μέσω ποιών αξιολογήσεων η Φινλανδία μπήκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της σκέψης του Τοκβίλ για την δημοκρατία;) ή πιο αναλυτική (π.χ. Σύγκριση μεταξύ της Σουηδικής και της Φινλανδικής ουδετερότητας κατά τη διάρκεια το Ψυχρού Πολέμου). Στην ιδανική περίπτωση, συνδυάζουμε και τους δυο τρόπους, χρησιμοποιώντας περιγραφές, με σκοπό να υποστηρίξουμε αναλυτικά τα επιχειρήματά μας.

⁹ Πβλ. Μ. Ζωγραφάκη (1994) *Φύλο, εργασία, τεχνολογία*, Αθήνα: Ο Πολίτης, σελ. 416.

¹⁰ Μ. Χορκχάμερ (1987) *Η έκλειψη του λόγου*, Αθήνα: Κριτική, σελ. 147.

¹¹ Μουζέλης ό. π., σ. 18. Βεβαίως ο Μουζέλης έχει δεχτεί σφοδρή κριτική για τη θέση του πως η Ελλάδα είναι μια χώρα του περιφερειακού καπιταλισμού αλλά και για τον τρόπο προσέγγισης του προβλήματος, καθώς αυτός δεν συγκρίνει δομές, δηλαδή τη σχέση κεφαλαίου-εργασίας και πως αυτή συναρθώνεται ιστορικά με στοιχεία του εποικοδομήματος (στρατός, πολιτική κ.λπ.) αλλά εντελώς φαινομενολογικά συγκρίνει αυτά τα στοιχεία των υπερδομών με αυτά άλλων χωρών σαν αυτά να έχουν αυτονομηθεί πλήρως από τις δομές. Βλ. Γ. Μηλιός (1995) «Η υπανάπτυξη (της θεωρίας) ως Απολογητική. Απόψεις για την ελληνική κοινωνία, τον κοινοβουλευτισμό, την εκβιομηχάνιση», στο: Γ. Σταμάτης (επιμ.), *Για μια κριτική των κοινωνικών επιστημών*, Αθήνα: Κριτική, σσ. 398-424.

2. Το θέμα του δοκιμίου πρέπει να συμφωνηθεί με τον καθηγητή πριν την παράδοση. Τα δοκίμια τις περισσότερες φορές είναι συνδεδεμένα με το περιεχόμενο του μαθήματος ή εστιάζουν σε ένα συγκεκριμένο θέμα. Ο εξεταστής έχει κάθε δικαίωμα να αποφασίσει αν το θέμα του δοκιμίου ανταποκρίνεται στο πεδίο εφαρμογής του μαθήματος ή του αναπτυσσόμενου προς μελέτη ζητήματος.

3. Όταν γράφουμε ένα δοκίμιο, το σύστημα παραπομπών και αναφορών πρέπει να χρησιμοποιείται και να παραμένει συνεπές σε όλο το κείμενο. Υπάρχουν πολλά συστήματα, όμως εδώ το βασικό επιχείρημα είναι ότι πρέπει να χρησιμοποιηθεί το ίδιο σύστημα σε όλο το κείμενο. Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλώ μεταβείτε στην ενότητα «Τεχνικά Χαρακτηριστικά» αυτού του οδηγού.

4. Ο αριθμός των σελίδων σε σχέση με τις διδακτικές μονάδες δεν είναι σταθερός. Ωστόσο, σαν άτυπος κανόνας 12-15 σελίδες κειμένου κερδίζουν 3 ETCS. Για τα μαθήματα που περιλαμβάνουν παρουσίαση εργασίας, και όχι μόνο τη συγγραφή δοκιμίου, ο αριθμός σελίδων που απαιτείται δύναται να είναι μικρότερος. Το διάστιχο πρέπει να είναι 1,5 και το μέγεθος της γραμματοσειράς 12. Πειραματισμοί με τις ρυθμίσεις της σελίδας δε συνιστώνται, αφού θα ενοχλήσουν τον εξεταστή χωρίς κανένα επιπρόσθετο κέρδος.

Προσοχή, το δοκίμιο πρέπει πάντα να έχει συμφωνηθεί με τον αντίστοιχο εξεταστή. Μόλις τελειώσει η «διαπραγμάτευση» με τον καθηγητή ή την καθηγήτρια για το θέμα του δοκιμίου, ο φοιτητής οφείλει να εξετάσει το θέμα και τις αναφορές ξεχωριστά. Είναι προτιμότερο να είναι έτοιμος να εκφράσει και τις δικές του προτάσεις. Με αυτή την έννοια, μπορεί να επηρεάσει την επιλογή του θέματος και των αναφορών. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει σχετική προετοιμασία για το δοκίμιο, αναφορικά με τις απόψεις και τα πιθανά επιχειρήματα, είναι πολύ πιθανόν ο εξεταστής να μην μείνει ευχαριστημένος.

Κατά τη διάρκεια της συγγραφής ενός δοκιμίου, είναι πολύ πιθανό να αλλάξει το θέμα έμφασης. Εάν όμως υπάρχει σημαντική αλλαγή, τότε θα πρέπει να επαναδιαπραγματευθεί το θέμα με τον εξεταστή.

Ο σκοπός της ανεξάρτητης μελέτης εξυπηρετείται αν ένα θέμα έχει συμφωνηθεί από την αρχή, και βάσει αυτού η προβληματική σχηματίζεται από τη μελέτη υλικού, ακολουθώντας παρόμοιο τρόπο με αυτό της συγγραφής διατριβής. Τα πλεονεκτήματα αυτής της μεθόδου είναι η ατομική έρευνα/αναζήτηση του φοιτητή σε βιβλία και άρθρα που αποσαφηνίζουν την προβληματική του δοκιμίου.

Ο καθορισμός μιας αυστηρής προβληματικής είναι επίσης δυνατός, αν η αξιολόγηση της εργασίας επιτρέπει τέτοια μέθοδο. Ο φοιτητής μπορεί επίσης να συμβουλευτεί τον εξεταστή για προτάσεις που αφορούν στα βιβλία και στην προβληματική του δοκιμίου.

Η μέθοδος που συνήθως επιλέγεται είναι ο φοιτητής να έχει πρώτες σκέψεις πάνω στην προβληματική και μερικές αναφορές, οι οποίες αργότερα συζητούνται με τον εξεταστή. Το θέμα της εργασίας, ιδανικά, ισορροπεί μεταξύ των ενδιαφερόντων του φοιτητή, το γενικό θέμα του μαθήματος και τις προτάσεις του εξεταστή.

Απόψεις και παρατηρήσεις

Ως ένα βαθμό, το δοκίμιο είναι συνώνυμο της άποψης και της προσέγγισης. Ο σκοπός του είναι να αναπτύξει ιδιαίτερες προοπτικές για ένα συγκεκριμένο θέμα. Το συμπέρασμα συνήθως προκύπτει ξεκινώντας από το ιστορικό υπόβαθρο και φτάνοντας στο βασικό θέμα. Η δημιουργία συνδέσεων, η προώθηση της ατομικής γνώμης (επιχειρήματα βασισμένα στα γεγονότα) θεωρούνται ενθαρρυντικά υπό το πρίσμα της πνευματικής και δημιουργικής διαδικασίας του δοκιμίου. Η δημιουργικότητα και οι γνώμες ενθαρρύνονται στο πλαίσιο της πνευματικής και

επιστημονικής αντιπαράθεσης: οι φοιτητές αντί να παραθέτουν γνώμες, ενθαρρύνονται να παρουσιάσουν υποθέσεις, δομημένες στα πλαίσια της γνώσης, προσφέροντας στον αναγνώστη, κάτι πέρα από την κρίση του φοιτητή για ένα θέμα.

Τα δοκίμια δεν απαιτούν την εξαντλητική ανάλυση ενός συγκεκριμένου θέματος στην ολότητά του, αλλά αντίθετα την επικέντρωση στην παρουσίαση ενός μικρού μέρους του πεδίου εφαρμογής του. Τα δοκίμια είναι κατάλληλα, για παράδειγμα, στην ανάπτυξη της προβληματικής μιας μελλοντικής διπλωματικής εργασίας, παίζοντας με διάφορα είδη ερευνητικών ευρημάτων. Πρόσθετα, η πληθώρα των λεγόμενων διπλωματικών διατριβών αυξάνουν τη σημασία των δοκιμίων και των δεξιοτήτων γραφής δοκιμίων.

Τα δοκίμια γενικά απαιτείται να έχουν τόσο συγκριτική, όσο και αξιολογική προσέγγιση. Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να διακρίνουμε τη βασική προβληματική ενός δοκιμίου. Οι φοιτητές συνήθως προτείνουν θέματα εργασιών που παίρνουν τη μορφή περίληψης βιβλίου ή της παρουσίασης μιας δημοσίευσης. Ωστόσο, μια απλή περίληψη δεν μπορεί να θεωρηθεί δοκίμιο. Αυτό αλλάζει, αν 1ον) ο συγγραφέας στοχεύει να αναλύσει το βιβλίο και να το συγκρίνει με άλλες ερμηνείες. Τέτοια αναλυτική προσέγγιση απαιτεί σημαντικές γνώσεις που οι φοιτητές συνήθως δεν έχουν και απαιτεί πολύ χρόνο. Η κεντρική ιδέα εδώ, είναι ότι η περιγραφή δεν είναι αρκετή: η προβληματική που δομεί το δοκίμιο πρέπει να βρεθεί.

Για παράδειγμα, ένας φοιτητής μπορεί να επιλέξει ένα βιβλίο για την ανάπτυξη της ΕΕ στη βάση της. Παρατηρεί ότι το βιβλίο αναφέρεται σ τη γέννηση των προκατόχων της ΕΕ στο πλαίσιο της πολιτικής της Γαλλίας με τη Γερμανία. Ο ίδιος το βρίσκει εκπληκτικό, αφού έχει μάθει για παράδειγμα, από την επικαιρότητα, να διαχωρίζει τη γέννηση της ΕΕ από την οπτική των σχέσεων μεταξύ Δύσης και Ανατολής. Μπορεί να αποζητήσει την ερμηνεία του βιβλίου μέσα από μια ανάλυση αυτής της οπτικής.

Ένα άλλο ζήτημα, 2ον) είναι να βασίσει το δοκίμιο στην προβληματική/οπτική ενός συγκεκριμένου βιβλίου ή ενός μέρος του και να την ολοκληρώσει με πρόσθετο υλικό.

Για παράδειγμα, ένας φοιτητής μπορεί να επιλέξει ως βάση ένα βιβλίο για τις φάσεις της ΕΕ. Ανακαλύπτει ότι οι ρίζες των προκατόχων της ΕΕ εμπλέκονται τόσο στη Γαλλική προβληματική περί της Κατοχής, όσο στη εγχώρια Γερμανική και την Γαλλική πολιτική στις αρχές του 1950. Αποφασίζει να συμπληρώσει την προβληματική στο ζήτημα με το να εξοικειωθεί με άλλο υλικό και συζητώντας τη νέα προβληματική που μόλις βρήκε.

Το τρίτο ζήτημα, 3ον) είναι να επιλέξει εκ των προτέρων τη συγκριτική προβληματική και το υλικό.

Για παράδειγμα, η προβληματική μπορεί να είναι ως εξής: «Ερμηνεύοντας τα έργα των McNeill, Eisenstadt και Tilly σχετικά με την γέννηση της νεωτερικότητας». Για να επιτευχθεί μια καλή προσπάθεια δεν αρκεί απλά να συνοψισθούν οι ερμηνείες των θεωριών από κάθε βιβλίο. Απαιτείται από το φοιτητή μια μεγαλύτερη προσωπική κατάθεση. Για το εν λόγω δοκίμιο, πρέπει να επιλέξει ένα κριτήριο για σύγκριση, βασιζόμενο στην ανάλυση του υλικού. Το δοκίμιο από μόνο του παρουσιάζει τα βασικά χαρακτηριστικά, τις διαφορές και τα κοινά από τις θεωρίες, μέσω της σύγκρισης των βιβλίων, στη βάση του επιλεχθέντος κριτηρίου. Ένα πλήρως επιτυχημένο δοκίμιο αναμένεται να αποσαφηνίζει, για ποιο λόγο οι θεωρίες είναι έτσι και γιατί διαφέρουν η μία από την άλλη.

Το τέταρτο ζήτημα, 4ον) μπορεί να είναι ότι η προβληματική ανακλύπει π.χ. από μια επίκαιρη συζήτηση ή υλικό από τις ειδήσεις και ο φοιτητής αρχίζει να ερευνά το θέμα μέσα από επίκαιρο υλικό.

Για παράδειγμα η προβληματική θα μπορούσε να είναι: «Η Εθνοκάθαρση και η χρήση της ως πολιτικό εργαλείο στη σύγχρονη ιστορία», εμπνευσμένη από την υπόθεση της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Ανάλυση σε ένα δοκίμιο

Η επεξεργασία πρέπει να γίνεται συνεκτικά, βασιζόμενη στην επιλεγμένη ανάλυση. Ουσιαστικά κάποιος μπορεί να χωρίσει τμήματα από ένα δοκίμιο που είναι παρόμοια με αυτά σε μια διατριβή ενός υποψηφίου: εισαγωγή – επεξεργασία – συμπέρασμα. Αυτός οφείλει να είναι ένας γενικός οδηγός και όχι ένας αδιάσπαστος κανόνας.

Μερικές φορές μπορεί να είναι κατάλληλο ανάλογα με το θέμα, μια «συγκλονιστική» ή μια άμεση εισαγωγή ή μια εκπληκτική παραπομπή χωρίς πρόλογο για εισαγωγή. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το τέλος μπορεί να λειτουργεί σωστά χωρίς καθαρό επίλογο.

Στην εισαγωγή μπορεί κάποιος, κατά κάποιο τρόπο, να μπει κατευθείαν στο θέμα ή στο τελικό στάδιο του δοκιμίου. Αυτή η μέθοδος είναι κυρίως οικεία με τις ταινίες. Οι ταινίες πολλές φορές αρχίζουν με ένα γεγονός, το οποίο μπορεί να είναι κομμάτι του μέσου ή του τέλους της ταινίας. Από εκεί, η ταινία κινείται πίσω στο χρόνο- για παράδειγμα μέσω αναμνήσεων του ήρωα- και λίγο πριν το τέλος φτάνει στην πρώτη σκηνή, ώστε ο θεατής να μπορεί να καταλάβει τη σωστή σειρά των γεγονότων και τη σωστή προοπτική. Η ανάλυση μπορεί να ακολουθήσει μια σειρά κανόνων, αρκεί αυτοί να είναι κατάλληλοι για την προβληματική που έχει επιλεγεί για το δοκίμιο.

Χαρακτηριστικά καλού δοκιμίου

- Σχετικό με το θέμα
- Η παράθεση να γίνεται σωστά
- Προσπάθεια για συνολική αντικειμενικότητα
- Σωστή δόμηση (θα πρέπει π.χ. πάντα να διαχωρίζεις το δοκίμιο σε κεφάλαια και να συμπεριλαμβάνεις υπότιτλους/επικεφαλίδες)
- Ενθουσιασμός
- Εντυπωσιασμός, μέσω του τρόπου συζήτησης του θέματος

Συνηθισμένα λάθη

• Απώλεια άποψης/θέματος. Το γενικό θέμα είναι κατάλληλο, αλλά χωρίς άποψη ή θέμα το δοκίμιο υστερεί. Το κείμενο είναι ρευστό χωρίς καθαρή κατεύθυνση.

- Να μη γνωρίζει το αναγνωστικό σου κοινό που στοχεύεις!
- Η γλώσσα σου είναι δύσκολο να κατανοηθεί και/ή είναι απλή και φτωχή.

Η κατοχή και διατήρηση μιας καλής ακαδημαϊκής γλώσσας συγγραφής είναι μέγιστη αναγκαιότητα για να δημιουργήσεις κατανοητό υλικό.

- Αδύναμη δομή. Δεν πρέπει να χάσεις τον πυρήνα του δοκιμίου.

Επαναπροσδιόρισέ τον σε κάθε κεφάλαιο και υποστήριξε τα επιχειρήματά του.

- Ανεπαρκείς και πενιχρές (πολύ λίγες) αναφορές.
- Πολλές επαναλήψεις. Να μιλάς για το ίδιο θέμα με πολλούς διαφορετικούς τρόπους ή να αποκτάς τον ρόλο του «κήρυκα».

• Πρόβλημα με την χρήση αναφορών. Οι αναφορές που χρησιμοποιείς είναι μακροσκελείς ή πολύ λίγες σε αριθμό. Χρησιμοποίησέ τις με μέτρο. Οι αναφορές πρέπει να παρουσιάζουν κάτι ασυνήθιστο, για παράδειγμα μια σίγουρη ατμόσφαιρα ή

δογματισμό στη γλώσσα. Συνήθως ο καλύτερος τρόπος για να φανερώσεις τις ιδέες σου είναι η χρήση των δικών σου λέξεων.

- Το δοκίμιο είναι πολύ μεγάλο. Η μη χρήση των απαραίτητων περικοπών είναι λάθος σε αυτή την περίπτωση. Χρησιμοποίησε την λεγόμενη τεχνική «κορυφή του παγόβουνου» δείχνοντας στον αναγνώστη το αποκορύφωμα της έρευνας και προσφέροντας την επιμήκη ποσότητα γνώσης «από κάτω».

Τεχνικά χαρακτηριστικά

Τα δοκίμια μπορούν να περιέχουν υπότιτλους/επικεφαλίδες, αλλά δε χρειάζονται να απαριθμούνται. Οι υπότιτλοι είναι ένας αποτελεσματικό τρόπος για να δομήσεις την παρουσίαση. Ο διαχωρισμός παραγράφων πρέπει να καταδεικνύει καθαρά τα όρια και τις σχέσεις ανάμεσα στα ζητήματα και τα διαφορετικά περιγράμματα και πλαίσια. Χρησιμοποίησε τις υποσημειώσεις με μέτρο. Η πρώτη ύλη πρέπει να γίνεται εμφανής, μέσω μιας μεθόδου αποσπασμάτων που θα πρέπει να είναι συνεπής σε όλο το κείμενο. Η βιβλιογραφία πρέπει να είναι επισυνημμένη στο τέλος του δοκιμίου. Η γλώσσα που θα χρησιμοποιηθεί πρέπει να είναι κατάλληλη για το ακαδημαϊκό ύφος του δοκιμίου, με το «κατάλληλη» να μη σημαίνει «βαρετή». Δεν υπάρχει σκληρός κανόνας για το μέγεθος του δοκιμίου. Αυτό που θεωρείται πιο σημαντικό από το μέγεθος είναι το θέμα της έρευνας και η προσωπική προσπάθεια του φοιτητή. Για ακόμη μια φορά, μια καλή αναφορά για το μέγεθος του δοκιμίου είναι αυτή των 12-15 σελίδων, ισάξιων των 3 ECTS μονάδων.

5. Οδηγός Συγγραφή Μελέτης

Μία εργασία μελέτης (essay) αποτελείται από τα εξής μέρη:

1. *Θέση*: η βασική ιδέα και πρόταση της μελέτης, η οποία θα αναπτυχθεί με επιχειρήματα. Πρέπει να είναι συγκεκριμένη και εξειδικευμένη για να αναλυθεί σε μια σύντομη εργασία. Η θέση να αναφέρεται από την αρχή, να επαναλαμβάνεται σε κάποια άλλα στάδια της μελέτης και να διέπει όλη την μελέτη.

2. *Κίνητρο*: γιατί επιλέγει το θέμα της εργασίας, οι λόγοι για τους οποίους ασχολείται ο συγγραφέας και γιατί θα ενδιέφερε κάποιο ακροατήριο το θέμα. Αυτό αναφέρεται κυρίως στις πρώτες παραγράφους της εισαγωγής της μελέτης.

3. *Τεκμήρια*: τα στοιχεία-γεγονότα, παραδείγματα, λεπτομέρειες, στα οποία αναφέρεται, συνοψίζει ή παραθέτει ο συγγραφέας με τα οποία υποστηρίζει τη θέση του. Πρέπει να υπάρχουν αρκετά τεκμήρια για να είναι πειστικός προς το ακροατήριο

4. *Ανάλυση*: η μέθοδος με την οποία καταγράφονται, ερμηνεύονται και σχολιάζονται τα στοιχεία. Η μελέτη απαιτεί περισσότερη ανάλυση παρά περιλήψεις ή παραθέσεις.

5. *Λέξεις-κλειδιά*: συγκεκριμένες λέξεις ή φράσεις που αφορούν το θέμα και εμπεριέχονται στο κείμενο και εννοούν υποθέσεις (πεποιθήσεις για τη ζωή, την ιστορία, λογοτεχνία κ.α.)

6. *Δομή*: η συχνότητα των βασικών και των ειδικών θεματικών της μελέτης. Η δομή πρέπει να ακολουθεί μια λογική σειρά και τα μέρη να ενώνονται μεταξύ τους.

7. *Πηγές*: άτομα ή έγγραφα από τα οποία αντλείται το υλικό για να υποστηριχθεί το όποιο επιχειρήμα. Πρέπει να χρησιμοποιούνται σωστά στο κείμενο και να παρατίθενται με συγκεκριμένο σύστημα για τεκμηρίωση τους.

8. *Τίτλος*: να είναι ενδιαφέρον, δημιουργικός και ταυτόχρονα να παρέχει πληροφόρηση για το θέμα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένα παράδοξο ή μια φράση από τις πηγές, και να χρησιμοποιηθεί βασικός τίτλος και ένας υπότιτλος

Σχεδιάγραμμα μελέτης

1. Εισαγωγή

- Στοιχειώδης πληροφόρηση του θέματος
- Εισαγωγή του ειδικού θέματος (της θέσης)
- Ερωτήσεις ή προβληματικές που αφορούν το θέμα
- Εισάγεται η άποψη του συγγραφέα για την βασική ερώτηση ή προβληματική
- Παρατίθεται η δομή της μελέτης (τι θα αναλυθεί στα κεφάλαια της μελέτης)

2. Κυρίως μέρος

- οργανωμένο σε παραγράφους, με βάση το σχέδιο μελέτης
- η κάθε παράγραφος να οργανώνεται γύρω από ένα συγκεκριμένο θέμα με μια βασική ιδέα
- προτιμήστε να γράφετε από τις σημειώσεις σας
- παράφραση και περίληψη βασικών σημείων από τις πηγές
- μη χρησιμοποιείτε μεγάλα αποσπάσματα πηγών σε εισαγωγικά
- πάντα να αναφέρεται η πηγή του κειμένου

3. Επίλογος

- να επιβεβαιώνει την άποψη του συγγραφέα
- σύντομη περίληψη βασικών επιχειρημάτων και τεκμηρίων
- να μην αναφέρονται εδώ σημαντικά τεκμήρια που δεν αναφέρθηκαν στο κυρίως μέρος

Οδηγίες για το σύστημα παράθεσης

1. Πάντα να γίνεται παράθεση πηγών για αποφυγή της λογοκλοπής
2. Να παρατίθενται κομμάτια που χρησιμοποιήθηκαν στο κείμενο
3. Να παρατίθενται πηγές για σχεδιαγράμματα, εικόνες, πίνακες κ.α.
4. Υπάρχουν 2 βασικά συστήματα: του Harvard και του Vancouver. Χρησιμοποιήστε ένα από αυτά, αλλά όχι και τα δύο ταυτόχρονα! Παρακάτω παρουσιάζεται το σύστημα Harvard.
5. Οι πηγές να μπαίνουν με αλφαβητική σειρά στο τέλος της μελέτης χωρίς αριθμούς
6. Στο κείμενο να χρησιμοποιούνται υποσημειώσεις (footnotes) με τα στοιχεία της πηγής
7. Εάν επαναλαμβάνεται αμέσως η πηγή να μπαίνει η λέξη Ibid και η σελίδα μόνο.
8. Εάν επαναλαμβάνεται σε κάποιο άλλο σημείο η ίδια πηγή να αναφέρεται μόνο το επώνυμο του συγγραφέα και η σελίδα
9. Για πηγές από το διαδίκτυο, να αναφέρεται η ημερομηνία που ανακτήθηκαν τα στοιχεία
10. Εάν οι συγγραφείς ενός εντύπου είναι περισσότεροι τότε μετά το πρώτο όνομα βάζουμε τη φράση et al.

Παραδείγματα

1. Harvard

Παράθεση μέσα στο κείμενο

...(Peters 2000:14). ... (Peters 2000:14-16).

Όπου Peters το επώνυμο του συγγραφέα, 2000 η χρονολογία έκδοσης του εντύπου και 14 η σελίδα της πηγής, όλα σε παρένθεση με : για να ξεχωρίζει η σελίδα/δες

Το ίδιο μπορεί να γίνει ως εξής: Όπως αναφέρει ο Peters (2000:14),

1. Βιβλία: Επώνυμο, Αρχικό μικρού ονόματος. Ημερομηνία έκδοσης. *Τίτλος με πλάγια γράμματα*. Τόπος έκδοσης: εκδοτικός οίκος

Peters, R. 1997. *The science of beadwork*. New York: Oxford

2. Κεφάλαια σε βιβλία με κάποιο εκδότη (editor): το επώνυμο του ξεχωριστού συγγραφέα, το αρχικό του μικρού ονόματος του. Ημερομηνία έκδοσης του βιβλίου. Ο τίτλος με κανονικά γράμματα. Στο ...επώνυμο τους εκδότη, αρχικό μικρού ονόματος εκδότη. Και σε παρένθεση το εξής (Ed). αν οι εκδότες είναι περισσότεροι το εξής (Eds). *Ο τίτλος του βιβλίου με πλάγια γράμματα*. Τόπος έκδοσης: εκδοτικός οίκος: σελίδες.

Chetty, K. 2001. The place of values in a world of facts. In Arris, C. (Ed). *The nature of knowledge*. London: Prentice-Hall: 124-139.

3. Άρθρα από επιστημονικά περιοδικά: Επώνυμο του συγγραφέα, αρχικό του μικρού ονόματος του. Ημερομηνία έκδοσης του περιοδικού. Τίτλος του άρθρου με κανονικά γράμματα. *Το όνομα του επιστημονικού περιοδικού με πλάγια γράμματα*. Αριθμός του τόμου του περιοδικού:σελίδες, μήνας έκδοσης.

Johnson, S. 2006. Towards a Keynesian model of economics. *Economics Today*. 19:33-39, September.

4. Διαδίκτυο: επώνυμο συγγραφέα, αρχικό μικρού ονόματος. Ημερομηνία έκδοσης. Τίτλος άρθρου. Παράθεση ιστοσελίδας. (ημερομηνία που διαβάστηκε το υλικό)

Stamp, G. 1997. Domains of work. www.bioss.mwebhosting.net/phase_1. (6 Dec 2009)

5. Άρθρα εφημερίδων: επώνυμο συγγραφέα, αρχικό μικρού ονόματος. Ημερομηνία έκδοσης. Τίτλος άρθρου. *Όνομα εφημερίδας με πλάγια γράμματα*: αριθμός φύλλου έκδοσης, μήνας και μέρα έκδοσης.

Pop, C.A. 2003. Should privatization prosper? *The Guardian*: 15, March 11.

Παρακαλώ να προσεχθούν τα σημεία στίξης κατά τη παράθεση και σύνταξη της βιβλιογραφίας και των πηγών.

Περίληψη

Μικρά σημειώματα έκτασης 8-10 γραμμών όπου αναφέρεται το βασικό θέμα του συγγραφέα καθώς και οι βασικές παράμετροι που το αφορούν. Να είναι κατατοπιστικό και σύντομο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ /ΤΡΙΩΝ

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών/τριών είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ολοκλήρωση των δεξιοτήτων που αποκτούν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, μέσω της πρακτικής εξάσκησης σε επιχειρήσεις, ΜΚΟ και δημόσιους φορείς σε αντικείμενα σχετικά με αυτά που σπουδάζουν.

Στο Τμήμα Κοινωνιολογίας (όνομα Τμήματος) υλοποιείται το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης από το Ακαδημαϊκό Έτος 2002/3. Η Πρακτική Άσκηση εντάχθηκε στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος στο 6ο και 8ο εξάμηνο ως κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα, σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης (αριθμ. Συνεδρίασης της Προσωρινής Γ.Σ του Τμήματος Κοινωνιολογίας της υπ. Αριθμ. 41/15.05.2003 και ακολούθησε επικύρωση από τη Σύγκλητο του Ιδρύματος (αριθμ. Συνεδρίασης (αριθμ. Συνεδρίασης 54,24.09.2002). Ήδη στις ετήσιες εκδόσεις του Οδηγού Σπουδών του Τμήματος για τα προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη γίνεται αναφορά στη σκοπιμότητα, και τους στόχους της Πρακτικής Άσκησης, επιδιώκοντας ως Τμήμα Κοινωνιολογίας την καλή πληροφόρηση και την ευαισθητοποίηση των φοιτητών/τριών από το πρώτο έτος σπουδών τους.

Το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης συνεργάζεται με καθηγητές, του Τμήματος Κοινωνιολογίας οι οποίοι προτείνουν φορείς που παρουσιάζουν στη δραστηριότητά τους συνάφεια με τα μαθήματα που διδάσκουν και επιπλέον παρακολουθούν τους φοιτητές/τριες κατά τη διάρκεια ολοκλήρωσης της πρακτικής τους άσκησης σε αυτούς. Επίσης το Γραφείο είναι στελεχωμένο από προσωπικό με σπουδές στις κοινωνικές επιστήμες, και με καλή γνώση της τοπικής κοινωνίας και των φορέων σε πανελλαδικό επίπεδο, κυρίως αυτών που δραστηριοποιούνται στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών.

Τα παραπάνω καθώς και η καλή γνώση Η.Υ κυρίως για τα θέματα παρακολούθησης, αξιολόγησης και μετα-παρακολούθησης των φοιτητών και γενικότερα η εξοικείωση με τα συστήματα παρακολούθησης αποτελούν κριτήρια επιλογής των συνεργατών στο Γραφείο Πρακτικής Άσκησης, ώστε η συνεργασία με τους φοιτητές να ολοκληρώνεται απρόσκοπτα.. Επισημαίνεται ότι η εργασία αυτή ιδιαίτερα από το ακαδημαϊκό έτος 2013-14 είναι εξαιρετικά απαιτητική λόγω της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής εγγραφής των φοιτητών που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε δύο πληροφορικά συστήματα, ένα στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου Αιγαίου και ένα σε πανελλαδικής εμβέλειας δίκτυο που ορίζει το Υπουργείο Παιδείας.

Γενικότερα οι αρμοδιότητες του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης είναι :

- Η υποστήριξη στα οργανωτικά και διοικητικά θέματα της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών του Τμήματος Κοινωνιολογίας

- Η επικοινωνία με τους φοιτητές κατά τη διάρκεια των μαθημάτων Πρακτικής Άσκησης, κατά την υλοποίηση αυτής και μετά την υλοποίηση αυτής

- Η τήρηση του αρχείου και των φακέλων της Πρακτικής Άσκησης ανά έτος

- Η προετοιμασία για τη διοργάνωση από το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης Ημερίδων για την προβολή του μαθήματος και του Προγράμματος

- Η τήρηση των πρακτικών από συναντήσεις και Ημερίδες

- Η επικοινωνία με τους υπευθύνους των φορέων και των επιχειρήσεων, όπου πραγματοποιείται η Πρακτικής Άσκηση.

- Η εξέλιξη και αναβάθμιση υπάρχοντος συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησής του

Οργάνωση της Πρακτικής Άσκησης στον Ακαδημαϊκό χώρο

Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης αποτελεί ένα από τα μαθήματα που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου και κάθε φοιτητής/τρια μπορεί να έχει μια φορά συμμετοχή κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της. Με την υποβολή ειδικού αιτήματος προς το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης μπορεί να συμμετάσχει σε ειδικές περιπτώσεις και δεύτερη φορά με την υποστήριξη του Γραφείου και με την σχετική επιπρόσθετη ενίσχυση που αυτό θα σημαίνει στο βιογραφικό του. Η επιλογή αυτή που γίνεται σε υποψήφιους για Πρακτική Άσκηση φοιτητές/τριες του 6ου και του 8ου εξαμήνου διενεργείται από επιτροπή με συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής, όπως οι αποδόσεις του και η συγκέντρωση αριθμού διδακτικών μονάδων έως την περίοδο υποβολής αίτησης συμμετοχής, την προηγούμενη εμπειρία του σε εφαρμογές της επιστήμης καθώς και οι δεξιότητες που κρίνεται ότι μπορούν να αναπτυχθούν.

Στη συνέχεια αποστέλλονται οι επιστολές συνεργασίας στους φορείς, οι οποίοι έχουν επιδείξει ενδιαφέρον στο παρελθόν, αλλά και σε νέους φορείς με τις οποίες διευκρινίζονται οι στόχοι του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης για το τέλος του εαρινού εξαμήνου και προδιαγράφεται το περίγραμμα θέσης της απασχόλησης των φοιτητών σε συνεργασία με τον επόπτη στους χώρους εργασίας.

Στο χρονικό αυτό διάστημα πραγματοποιούνται όλες οι προπαρασκευαστικές διαδικασίες για την οργάνωση του Προγράμματος και γίνονται όλες οι αναγκαίες επαφές με τους υπεύθυνους συντελεστές στο Πρόγραμμα. Μετά τις επίσημες απαντήσεις των φορέων δημοσιοποιείται στους φοιτητές ο κατάλογος με τους φορείς, και οι φοιτητές υποβάλλουν αίτηση στο γραφείο Πρακτικής Άσκησης και εκδηλώνουν την προτίμησή τους για κάποιες θέσεις. Όταν ολοκληρωθούν οι αιτήσεις οι υπεύθυνοι Καθηγητές κάνουν την επιλογή των φοιτητών/τριών, ενώ για κάθε φοιτητή/τρια που συμμετέχει στην Πρακτική Άσκηση ορίζεται επιβλέπων Καθηγητής γνωστικού αντικείμενου σχετικού με το χαρακτήρα της θέσης. Σημειώνεται, ότι οι Καθηγητές δηλώνουν ποια θέματα επιθυμούν να επιβλέψουν μετά από ενημέρωσή τους για τις θέσεις στις οποίες τοποθετούνται οι φοιτητές και συμμετέχουν στο μάθημα πρακτικής άσκησης ενημερώνοντας, ο καθένας για το γνωστικό του αντικείμενο και τον τομέα ευθύνης του τους φοιτητές.

Στη συνέχεια ο φορέας της Πρακτικής Άσκησης ενημερώνεται για τα ονόματα των φοιτητών/τριών και του επιβλέποντος Καθηγητή και επικοινωνεί μαζί τους για να ορισθεί με μεγαλύτερη ακρίβεια το έργο που θα παραχθεί στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης, ενώ ταυτόχρονα ορίζεται επιβλέπων που θα παρακολουθεί την Πρακτική Άσκηση του φοιτητή στο χώρο εργασίας..

Το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης είναι υπεύθυνο για όλη την προετοιμασία του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης και προς την κατεύθυνση αυτή συνεργάζεται με τους φοιτητές, την Γενική Συνέλευση του Τμήματος, με τις επιχειρήσεις, (μέσω των στελεχών που έχουν οριστεί υπεύθυνοι για την παρακολούθηση των φοιτητών) και με τις υπόλοιπες δομές του ΔΑΣΤΑ.

Η διαδικασία επικοινωνίας με τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις αφορούν

1. Στη διαπίστωση ενδιαφερόντων από τους φορείς σχετικά με τις ανάγκες που έχουν για την αξιοποίηση επιστημονικού δυναμικού στο πλαίσιο της Π.Α για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
2. Στην επικοινωνία με νέους φορείς που παρουσιάζουν ενδιαφέρον και συνάφεια με τα γνωστικά αντικείμενα και τα προσφερόμενα μαθήματα του Τμήματος Κοινωνιολογίας.
3. Στην επιλογή και συνεργασία με τους επόπτες Πρακτικής Άσκησης στους χώρους εργασίας

4. Στην καταγραφή των συνεργαζόμενων φορέων, οργανισμών και επιχειρήσεων σε Βάση Δεδομένων και αναζήτηση νέων συνεργασιών με τη χρήση του Διαδικτύου.
5. Στη διαδικασία επιλογής προγράμματος Π.Α από τους φοιτητές μέσω προβλεπόμενης διαδικασίας η οποία έχει οριστεί από την Προσωρινή Γενική Συνέλευση Τμήματος Κοινωνιολογίας.
6. Στην οργάνωση ημερίδων προβολής του έργου πρακτικής άσκησης που απευθύνονται σε τοπικούς και εθνικούς φορείς, αλλά και στην ευρύτερη ακαδημαϊκή κοινότητα
7. Στη διοργάνωση εκδηλώσεων στις οποίες προβάλλεται το έργο της Πρακτικής άσκησης μέσα από παρουσιάσεις των συμμετεχόντων φοιτητών
8. Στην πρόσκληση συνεργατών με μεγάλη εμπειρία στη διασύνδεση της εκπαίδευσης με την εργασιακή εμπειρία και την απασχόληση

Για άτομα με αναπηρία και τα άτομα που προέρχονται από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και φοιτούν στο Τμήμα Κοινωνιολογίας, κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία μηχανισμών εύρεσης κατάλληλων θέσεων Πρακτικής Άσκησης. Για το λόγο αυτό, το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης επιδιώκει να ενημερώνεται εκ των προτέρων για τους φοιτητές των συγκεκριμένων ομάδων ατόμων που φοιτούν στο 3^ο και 4^ο έτος και με ξεχωριστή επικοινωνία και συνεργασία μαζί τους επιχειρείται αφενός η εξασφάλιση της πληροφόρησής τους και η προσέλκυση του ενδιαφέροντός τους για το πρόγραμμα και αφετέρου η ανεύρεση της καταλληλότερης θέσης Πρακτικής Άσκησης για αυτούς.

Η σωστή υλοποίηση του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης απαιτεί τη συστηματική παρακολούθησή του, μέσω μηχανισμών επίβλεψης ως προς την προσφερόμενη ποιότητα για τον ίδιο το φοιτητή και κατ' επέκταση για το Τμήμα Κοινωνιολογίας. Η προτεινόμενη μέθοδος παρακολούθησης και εποπτείας του προγράμματος της Πρακτικής Άσκησης που υλοποιείται και είναι η εξής:

Το σύστημα παρακολούθησης και μέτρησης των αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης είναι κοινό για όλους τους φορείς και όλους τους ασκούμενους φοιτητές ώστε να προκύπτουν συγκρίσιμα αποτελέσματα. Η παρακολούθηση βασίζεται σε ορισμένα εργαλεία που διασφαλίζουν την συστηματική καταγραφή της πορείας της Πρακτικής Άσκησης, όπως αυτή αποτυπώνεται από τη γνώμη των συντελεστών της, δηλαδή των φορέων και των φοιτητών. Τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την καταγραφή είναι μεταξύ των άλλων Ερωτηματολόγια και Συνεντεύξεις, τα οποία τυγχάνουν συστηματικής επεξεργασίας. Γίνεται επίσης συστηματική καταγραφή των φοιτητών και των εργοδοτών που έδειξαν ενδιαφέρον και όσον τελικά συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Για τη διαχρονική παρακολούθηση του προγράμματος που επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων μακράς διάρκειας αναβαθμίζεται συνεχώς η υπάρχουσα βάση δεδομένων που περιλαμβάνει εκτός από τα παραπάνω και στοιχεία για την πορεία των ασκούμενων στους χώρους εργασίας, τα προβλήματα που πιθανόν προκύπτουν και την εξατομικευμένη παρέμβαση των υπευθύνων του Τμήματος που συμμετέχουν στο πρόγραμμα για την επίλυση των προβλημάτων αυτών.

Με στόχο τη βέλτιστη οργάνωση και αποτελεσματικότερη διεξαγωγή της Πρακτικής Άσκησης το πρόγραμμα περιλαμβάνει τη συνεχή αξιολόγηση της πορείας υλοποίησής του και την τελική αξιολόγησή του. Η ετήσια αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του Προγράμματος διερευνά το βαθμό επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί, την ανταπόκρισή του στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων, και το βαθμό ικανοποίησης των ασκούμενων και των επιχειρήσεων.

Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται τα ερωτηματολόγια, τα τεύχη παρακολούθησης και οι εκθέσεις αξιολόγησης των επιβλεπόντων. Επιπλέον πραγματοποιούνται επαφές και με τις επιχειρήσεις, όπου με συνέντευξη (ή ερωτηματολόγιο) διερευνάται ο βαθμός ικανοποίησης, τα πιθανά προβλήματα και προτάσεις.

Τα στοιχεία εισάγονται στο πληροφοριακό σύστημα και γίνεται επεξεργασία και ανάλυση των στοιχείων που προκύπτουν από τα ερωτηματολόγια και τα τεύχη παρακολούθησης προκειμένου να συνταχθεί η έκθεση αξιολόγησης του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης. Στην έκθεση αξιολόγησης, η οποία συντάσσεται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο στο τέλος κάθε έτους και η οποία συζητείται, διαμορφώνεται και εγκρίνεται από το συντονιστικό επιστημονικό όργανο κάθε φορά, περιέχεται πληροφόρηση σχετικά:

- με την πορεία υλοποίησης του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.
- την επίτευξη στόχων όπως προκύπτει από τους δείκτες, αλλά και την αξιοπιστία των επιδιωκόμενων στόχων,
- την ικανοποίηση των ασκούμενων από την Πρακτική Άσκηση (αντικείμενο εργασίας, εργοδότη, επόπτη καθηγητή κλπ.),
- την ικανοποίηση των εργοδοτών από τους ασκούμενους και τη συνεργασία τους με τους επόπτες καθηγητές,
- τις πιθανές αδυναμίες ή προβλήματα και τις δράσεις που προτείνονται για την αντιμετώπισή τους

Τα συμπεράσματα της έκθεσης αποτελούν βάση αφενός για το σχεδιασμό του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης του επόμενου ακαδημαϊκού έτους και αφετέρου για το διάλογο που διεξάγεται στο πλαίσιο του συντονιστικού επιστημονικού οργάνου και με αυτόν τον τρόπο αναμένεται τα αποτελέσματα να συμβάλλουν στην διαρκή προσαρμογή και βελτίωση του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.

Βασική προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων αυτών, είναι η συμμετοχή σημαντικού αριθμού φορέων και επιχειρήσεων και η προσφορά θέσεων πρακτικής άσκησης. Απαιτείται κατά συνέπεια συστηματική προσπάθεια για την επέκταση, διατήρηση και εμπάθυνση των σχέσεων συνεργασίας με τους φορείς και της επιχειρήσεις του κλάδου. Οι δράσεις αυτού του πακέτου εργασίας στοχεύουν στην βελτίωση των σχέσεων και στην εδραίωση των συνεργασιών με τις ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις που ήδη συνεργάζονται με το Τμήμα και υποστηρίζουν το πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης, αλλά και στην διεύρυνση του αριθμού των συνεργασιών με επιχειρήσεις που για αντικειμενικούς ή υποκειμενικούς λόγους δεν είχαν μέχρι σήμερα συμμετάσχει.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπονται:

- Βελτίωση του υφιστάμενου μηχανισμού εύρεσης θέσεων πρακτικής άσκησης
- Διεύρυνση της βάσης δεδομένων επιχειρήσεων του πληροφοριακού συστήματος
- Επικοινωνία για εξεύρεση νέων φορέων υποδοχής και θέσεων πρακτικής άσκησης
- Υπογραφή πρωτοκόλλων συνεργασίας με νέους φορείς υποδοχής

Επισημαίνεται ότι μέλημα των υπευθύνων για την Πρακτική Άσκηση δεν είναι μόνο η εξασφάλιση συνεργασιών με επαρκή αριθμό φορέων αλλά και η ανεύρεση θέσεων σε αντικείμενα που προσεγγίζουν καλύτερα την κατεύθυνση σπουδών των ασκούμενων. Το ενδιαφέρον δηλαδή δεν εστιάζεται μόνο στον αριθμό των θέσεων πρακτικής άσκησης αλλά και στην ανάγκη των φοιτητών να ασκηθούν σε θέσεις σχετικές με το αντικείμενο ενδιαφέροντός τους και την κατεύθυνση του Τμήματος Κοινωνιολογίας.

Ακόμα, υποστηρίζεται η δημιουργία αντίστοιχων μηχανισμών διασύνδεσης με Πανεπιστήμια, παραγωγικούς φορείς, οργανισμούς και φορείς απασχόλησης άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να προσφέρεται στους φοιτητές η δυνατότητα ολοκλήρωσης Πρακτικής Άσκησης σε αυτές τις χώρες. Μια τέτοια εμπειρία μπορεί να αποβεί πολύ θετική, καθώς δίνει στους φοιτητές μια ευρύτερη εικόνα για τις συνθήκες της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας και τους διευκολύνει στην απόφαση συνέχισης των σπουδών τους.

Με στόχο τη βέλτιστη οργάνωση και αποτελεσματικότερη διεξαγωγή της Πρακτικής Άσκησης, επιδιώκεται η συνεχής συνεργασία του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης, τόσο με το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου όσο και με τα Γραφεία Πρακτικής Άσκησης άλλων Πανεπιστημίων στα οποία λειτουργούν ομοειδή Τμήματα, με στόχο την ανάπτυξη κοινών εργαλείων κλπ. και την υποβοήθηση της Πρακτικής Άσκησης εκτός του τόπου έδρας του Τμήματος ή/και του τόπου διαμονής του εκάστοτε φοιτητή.

Τέλος μπορούν να αξιοποιηθούν από του/τις φοιτητές/τριες οι διευρυμένες συνεργασίες που έχουν αναπτυχθεί από το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης σε κάθε περιοχή της Ελλάδας με φορείς συναφείς προς το αντικείμενο σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας. Πρόκειται για ένα δίκτυο συνεργασίας 12 ετών (από τότε που ξεκίνησε η Πρακτική Άσκηση στο Τμήμα Κοινωνιολογίας) που προέκυψε τόσο από τις περιοχές καταγωγής και προέλευσης των φοιτητών στις οποίους πραγματοποιήθηκε στο παρελθόν Πρακτική Άσκηση από φοιτητές του Τμήματος Κοινωνιολογίας, όσο και από συνεχείς πρωτοβουλίες του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης για ανανέωση των συνεργασιών αυτών.